

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นางดารณี บุญบันดาล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

373.246

๑4๒๒๑

ร.๒

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

10 ก.ย. 2547

บทคัดย่อ
ของ
นางดารณี บุญบันดาล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2547

h 250740

ดารณี บุญบันดาล. (2547). ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ใน 5 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา และ ด้านการประเมินผลการฝึกงาน และ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามตัวแปร สถานศึกษา ผลการเรียนรู้ และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ระดับชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 122 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน โดยจำแนกตามตัวแปร สถานศึกษา ผลการเรียนรู้ และ เหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน พบว่า

2.1 นักเรียนที่เรียนในสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 นักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน และ ด้านการจัดสัมมนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน และ ด้านการประเมินผลการฝึกงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักเรียนที่มีเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน โดยรวม ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านระเบียบวินัย เครื่องแต่งกาย ด้านบุคลิกภาพ และ ควรให้อาจารย์นิเทศก์ชี้แจงรายละเอียดและแนวทางในการปฏิบัติตนระหว่างการฝึกงาน และ ควรจัดทำหนังสือแจ้งระยะเวลาการฝึกงานต่อสถานประกอบการให้ชัดเจน และ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกงานให้มากขึ้น และ การประเมินผลการฝึกงานควรประเมินผลโดยดูจากผลการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนแต่ละคน

OPINIONS OF STUDENTS TOWARDS JOB TRAINING IN ACCORDANCE WITH
THE VOCATIONAL EDUCATION CURRICULUM OF SECONDARY SCHOOLS
IN PHETCHABURI

AN ABSTRACT
BY
MRS. DARANEE BOONBUNDARL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Educational degree in Business Education
at Srinakharinwirot University
May 2004

Darane Boonbundarl. (2004). *Opinions of Students towards job training in Accordance with the Vocational Education Curriculum of Secondary Schools in Phetchaburi*. Master Project. M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project advisor : Assoc. Prof. Dr. Suwat Watanawong.

The purposed of this study was two-fold. First, it aimed to investigate students' opinion toward job training according to occupational certificate on 5 aspects, namely, readiness preparation, orientation, job training management, seminar provision, and evaluation, and second to compare that of opinion as to education institute, learning gain, and selection reason, including suggestions concerning job training according to occupation certificate of secondary school in Changwat Phetchaburi.

The population consisted of 122 junior students as to occupational certificate of secondary schools in Changwat Phetchaburi during 2003 academic year. 5-rating-scale questionnaire concerning opinion toward job training according to occupational certificate was administered and then data were analyzed by SPSS for Windows.

The results revealed that :

1. Students' opinion toward job training according to occupational certificate of secondary school in Changwat Phetchaburi was at a high level as a whole and on each aspects.

2. When compared that of opinion as to education institute, learning gain, and selection reason, it was found that :

- 2.1 There was a significant difference at .01 level as a whole and on each aspects among that of opinion by students with different education institute.

- 2.2 There was no significant difference as a whole among that of opinion by students with different learning gain, whereas there was a significant difference at .05 level on readiness preparation and seminar provision while there was no significant difference on orientation, job training management, and evaluation.

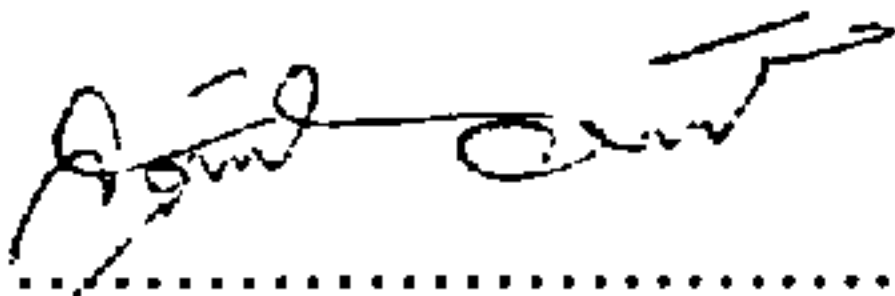
- 2.3 There was no significant difference as a whole among that of opinion by students with different learning selection.

3. Their suggestions included that there should have readiness of discipline, clothing, personality, and teacher should orient the detail and guideline of performance during on they were on job training, and there should have periodical information about

duration of job training and should give students more chances to show some problems confronted during they were on the job training, and how to evaluate should be done by considering actual performance on the job training of each students.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

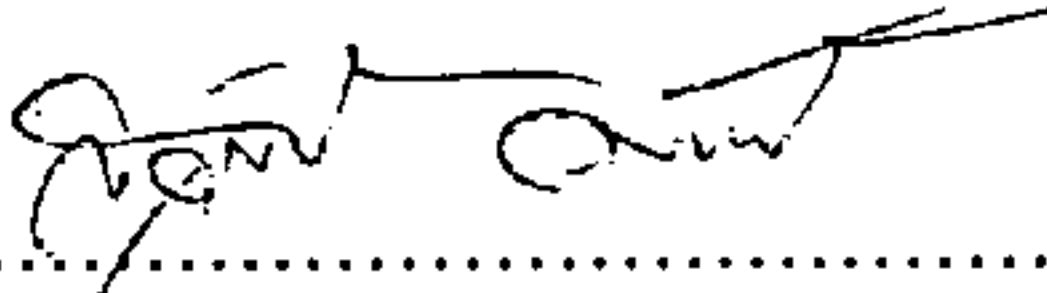
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

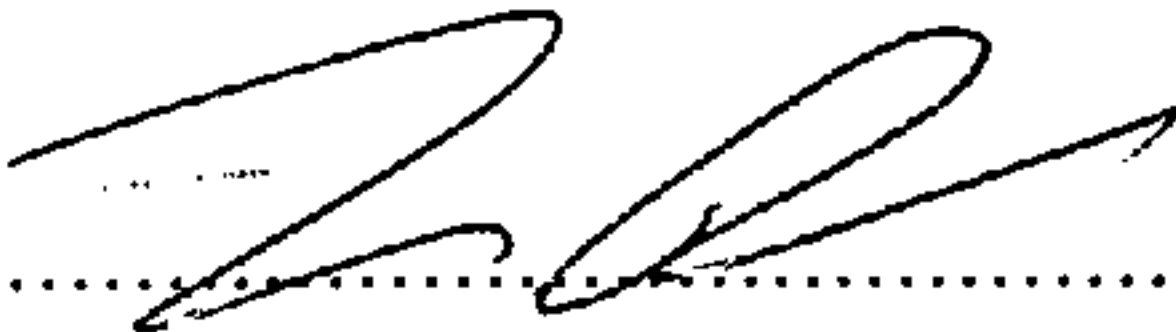

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์ สิริฐากร ชูทรัพย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ปิญโญนนตพงษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สิริฐากร ชูทรัพย์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)
วันที่ 21 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาแนะนำ ให้คำปรึกษาอย่างดียิ่ง ตลอดจนช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์อนันต์ ทองสัมฤทธิ์ อาจารย์นิรมล ธรรมอำนวยสุข อาจารย์พรพรรณ วัฒนวิชัย ที่ได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นกรรมการในการสอบปากเปล่า และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่กรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา ผู้อำนวยการโรงเรียนเขาย้อยวิทยา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแหลมวิทยา ผู้อำนวยการโรงเรียนท่ายางวิทยา ที่กรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณนิรัชชา เงินดี ที่ให้ความช่วยเหลือในการเขียนบทคัดย่อฉบับภาษาอังกฤษ และขอขอบคุณ คุณฉันทนา เกตุแก้ว ที่ให้คำปรึกษาเป็นกำลังใจตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ

ขอขอบคุณ นักเรียนชั้น ปวช. 3 ปีการศึกษา 2546 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณ อาจารย์ผู้สอนและนักเรียนชั้น ปวช. 3 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา โรงเรียนท่ายางวิทยา โรงเรียนเขาย้อยวิทยา โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการทำงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ญาติพี่น้อง ที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ อันเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ที่พึงได้จากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและถ่ายทอดวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาด้วยดี

ดารณี บุญบันดาล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	7
ความหมาย ความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน.....	9
ความหมายของการอาชีวศึกษา.....	14
การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี....	16
แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี	20
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545	
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย	66
การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง	66
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัย.....	67
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
วิธีการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	69
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	70

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73
การนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	103
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	103
ความสำคัญของการวิจัย.....	103
สมมติฐานของการวิจัย	103
วิธีดำเนินการวิจัย	104
สรุปผลการวิจัย.....	106
การอภิปรายผล.....	109
ข้อเสนอแนะ	117
บรรณานุกรม.....	119
ภาคผนวก	125
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	126
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	136
ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ.....	138
ภาคผนวก ค. หนังสือขอความร่วมมือ	147
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	153

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากร	66
2 จำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา ผลการเรียนรู้ และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน.....	74
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม.....	76
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน เป็นรายชื่อ	77
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการปฐมนิเทศ เป็นรายชื่อ	78
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน เป็นรายชื่อ	80
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการจัดสัมมนา เป็นรายชื่อ	82
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประเมินผลการฝึกงาน เป็นรายชื่อ	83
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดย รวมและรายด้าน จำแนกตามสถานศึกษา	84
10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานศึกษา	86

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามสถานศึกษา.....	87
12 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามสถานศึกษา.....	88
13 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการปฐมนิเทศ โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามสถานศึกษา.....	89
14 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามสถานศึกษา.....	90
15 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการจัดสัมมนา โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามสถานศึกษา	91
16 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการประเมินผลการฝึกงาน โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนก ตามสถานศึกษา.....	92
17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดย รวมและรายด้าน จำแนกตามผลการเรียน.....	93
18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผลการเรียน	94

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

19	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามผลการเรียน	95
20	ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการจัดสัมมนา โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตาม ผลการเรียน.....	96
21	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดย รวมและรายด้าน จำแนกตามเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน.....	97
22	รวบรวมข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี.....	98
23	ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ.....	138

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และเสริมสร้างรากฐานของสังคมไทยให้มีความเข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลมีคุณภาพและยั่งยืน ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 ได้กล่าวว่า ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนไทย ให้เป็นคนดี มีคุณภาพ มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจยุคใหม่ได้อย่างรู้เท่าทันบนพื้นฐานของความเป็นไทยและการดำเนินวิถีชีวิตในทางสายกลาง โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ รวมทั้งยึดมั่นในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความสามัคคี และความรักชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 35) เพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกด้าน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเกิดความสงบสุขในสังคม แนวทางการพัฒนาควรปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนปฏิบัติได้จริง และสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การผลิตกำลังคนและฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน เทคโนโลยีสมัยใหม่ และพร้อมเข้าสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 40)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือเป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการและได้รับมอบหมายให้ร่วมมือกับกรมอาชีวศึกษา เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาวิชาชีพแก่ผู้สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้กว้างขวางสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและตลาดแรงงาน ตามความพร้อมของสถานศึกษา ในด้านบริหารจัดการ ด้านครุภัณฑ์ เครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ โดยยึดนโยบายเช่นเดียวกับกรมอาชีวศึกษาจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยให้ชุมชน องค์กรพัฒนาชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และ ภาคเอกชน มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของไทยมีประสิทธิภาพสูงขึ้น กรมอาชีวศึกษาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพในระดับกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และ นักเทคโนโลยี และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดและส่งเสริมการมัธยมศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ และการศึกษาเพื่อคนพิการ จึงกำหนดข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาขึ้น เพื่อเป็นการประสานการใช้ทรัพยากรระหว่างหน่วยงานของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามที่กล่าวไว้ในข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการ

๑
ต่อเล่ม
หน้า 3-6

ศึกษาระหว่างกรมอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อ พฤศจิกายน 2542 (คู่มือการประชุมสัมมนาบุคลากรหลักโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรมสามัญศึกษา. 2545 : 12)

ในปีการศึกษา 2545 กรมอาชีวศึกษา ได้พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ให้มีลักษณะเป็นสหวิทยาการ มีองค์ประกอบของหลักสูตรเน้นใน 3 ด้าน คือ ความรู้สัมพันธ์กับวิชาชีพ ความรู้ด้านวิชาเทคนิค และความรู้ที่เน้นทักษะชีวิต ให้มีการฝึกทักษะวิชาชีพ ในเชิงบูรณาการโดยเน้นการปฏิบัติจริง รวมทั้งให้มีทักษะในการบริหารจัดการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานสาขาวิชาชีพที่เรียน สามารถประกอบอาชีพทั้งในสถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระได้(โครงการประชุมสัมมนาบุคลากรหลักโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. 2545 : 1) เนื่องด้วยความเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม เศรษฐกิจและวิทยาการความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ต้องพัฒนากำลังคนในระดับฝีมือ (Skill labour) และระดับช่างเทคนิคหรือหัวหน้างาน (Technician) ต้องเปลี่ยนไป มีจุดมุ่งหมายที่เน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถสร้างงานด้วยตนเองได้เป็นสำคัญ (อมร เอี่ยมสอาด. 2545 : 1) และจากการที่มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาเทคโนโลยีที่รวดเร็วมาก มีการแข่งขันกันสูง จึงมีความจำเป็นที่สถานศึกษา ต้องผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพแห่งตนให้มากที่สุด โดยยึดหลักมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ มีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้มุ่งเน้นการเรียนรู้ทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและมีสมรรถภาพในวิชาชีพ (กรมการฝึกหัดครู. 2536 : 3-4) และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถนำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 3) เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จึงได้กำหนดให้ผู้เรียนต้องฝึกงานเพื่อให้ผู้เรียนรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การฝึกงานถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนทักษะในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เรียน การฝึกงานจะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้จากภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติจริง และเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ที่จะเป็นพื้นฐาน ในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตอย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพ (วิลาวรรณ รพีพิศาล. 2538 : 9)

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่สอนและรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ต้องการทราบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเพชรบุรี เพื่อจะได้นำ

ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการกำหนดวิธีการ รูปแบบ ขั้นตอน กระบวนการอันเหมาะสมให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา และด้านการประเมินผลการฝึกงาน

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม สถานศึกษา ผลการเรียน เหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน โดยรวมและรายด้าน

3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุง วิธีการ กระบวนการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานตามสถานประกอบการและเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ระดับชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2546 5 โรงเรียน จำนวน 122 คน(งานทะเบียนของโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียน สํารวจเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2546)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 122 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของนักเรียน จำแนกตาม

2.1.1 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่

2.1.1.1 โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา

2.1.1.2 โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา

2.1.1.3 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา

2.1.1.4 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

2.1.1.5 โรงเรียนท่ายางวิทยา

2.1.2 ผลการเรียนรู้ของนักเรียน 5 ภาคเรียน แบ่งเป็น 3 ระดับ

2.1.2.1 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.50

2.1.2.2 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00

2.1.2.3 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 4.00

2.1.3 เหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน

2.1.3.1 ตามความสนใจของตนเอง

2.1.3.2 ตามคำแนะนำของอาจารย์/ผู้ปกครอง

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี
ใน 5 ด้าน ได้แก่

2.2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน

2.2.2 ด้านการปฐมนิเทศ

2.2.3 ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน

2.2.4 ด้านการจัดสัมมนา

2.2.5 ด้านการประเมินผลการฝึกงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการฝึกงาน หมายถึง ความรู้สึกหรือการรับรู้ที่มีต่อสภาพ
การจัดฝึกงานของสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนออกไปฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการทั้ง
ภาครัฐและเอกชน เกี่ยวกับงานด้านการบัญชี และการปฏิบัติงานในสำนักงานทั่วไป ในด้าน
การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออก
ฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา และด้านการประเมินผลการฝึกงาน

1.1 การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน หมายถึง การเตรียมความพร้อมของ
สถานศึกษาให้กับนักเรียนก่อนที่จะส่งออกไปฝึกงานตามสถานประกอบการ ในด้าน ทักษะวิชา

การและวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้สถานประกอบการมีความพึงพอใจที่ได้รับนักเรียนไว้ฝึกงาน

1.2 การปฐมนิเทศ หมายถึง การจัดให้การอบรม ให้ข้อคิดเห็น ชี้แนะแนวทางการปฏิบัติตนของนักเรียนในการออกฝึกงานเพื่อให้เกิดความประทับใจแก่หน่วยงาน

1.3 การดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน หมายถึง ขั้นตอน วิธีการกระบวนการของสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ตามสถานประกอบการโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และก่อให้เกิดคุณภาพในการฝึกปฏิบัติงาน

1.4 การจัดสัมมนา หมายถึง การจัดประชุมสัมมนานักเรียนที่ออกฝึกงานแล้วประมาณ 1 เดือน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ หรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการออกไปฝึกงานของนักเรียน เพื่อจะได้ช่วยกันแก้ไขระหว่างเพื่อน อาจารย์นิเทศก์ คณะกรรมการผู้ควบคุมการฝึกงาน และผู้บริหารสถานศึกษา

1.5 การประเมินผลการฝึกงาน หมายถึง วิธีการประเมินผลการฝึกงานที่สถานศึกษาใช้เป็นเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน โดยแบ่งการประเมินผลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1.5.1 ประเมินโดยอาจารย์นิเทศก์

1.5.2 ประเมินโดยหน่วยงานที่รับนักเรียนฝึกงาน

1.5.3 ประเมินจากสมุดบันทึกการฝึกงานของนักเรียน

โดยนำผลการประเมินจากทั้ง 3 ส่วน มารวมกันแล้วให้เป็นระดับคะแนน 1 - 4

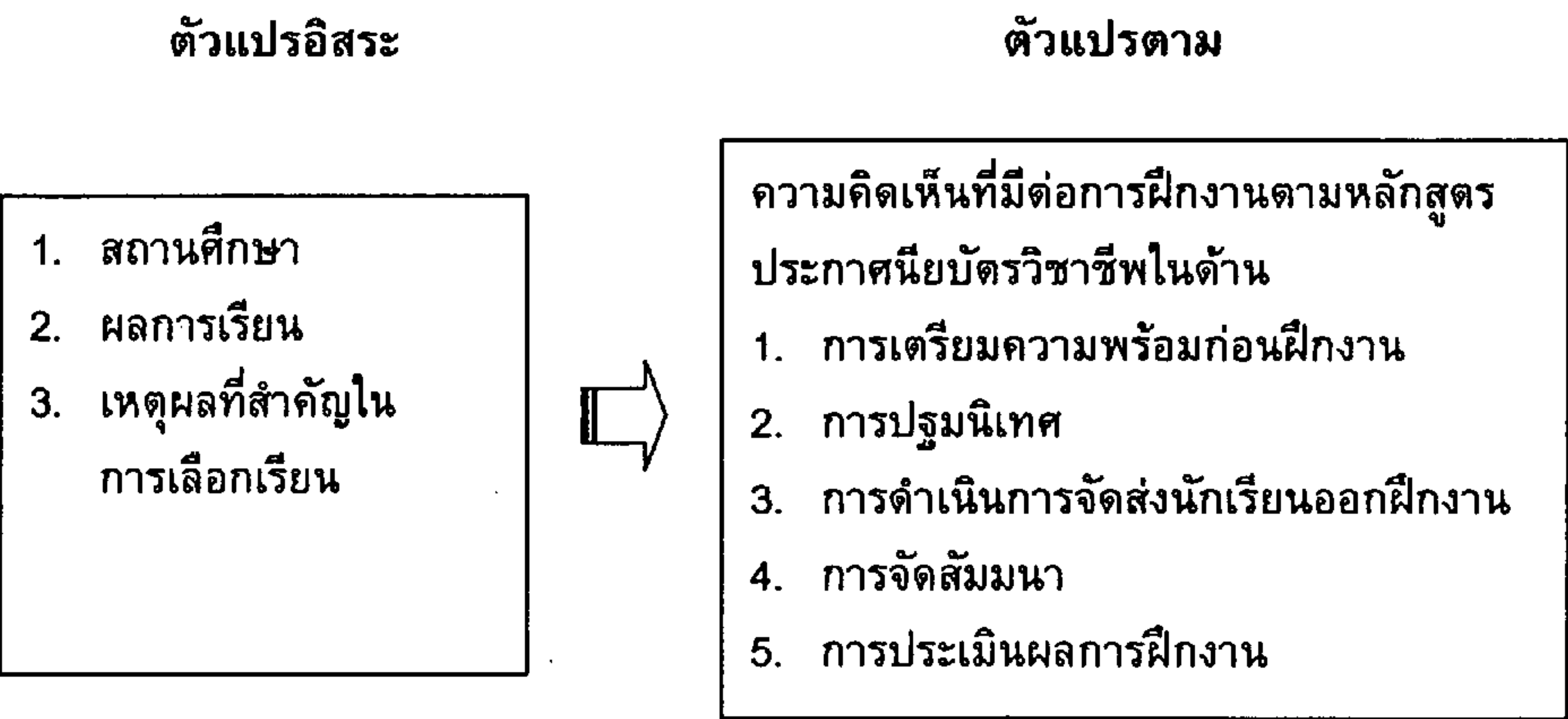
2. นักเรียน หมายถึง เป็นผู้เรียนที่เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขางานบัญชี ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2546 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

3. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดเพชรบุรี ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม สาขางานบัญชี จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา โรงเรียนเขาย้อยวิทยา โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี และโรงเรียนท่าสายวิทยา

4. ผลการเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนแต่ละคนตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ถึง ภาคเรียนที่ 5 ปีการศึกษา 2546 โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.50 ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00 และ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 – 4.00

5. เหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน หมายถึง เหตุผลที่สำคัญที่เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเลือกเข้ามาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอาจมาจากการเลือกโดยความสนใจของ
ผู้เรียนเอง เลือกตามคำแนะนำอาจารย์/ผู้ปกครอง
กรอบแนวคิดในการวิจัย

- สมมติฐานของการวิจัย
- 1. นักเรียนที่เรียนในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
 - 2. นักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
 - 3. นักเรียนที่มีเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. ความหมาย ความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน
3. ความหมายของการอาชีวศึกษา
4. การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
5. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี
6. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น ได้มีนักวิชาการและผู้รู้หลายท่านได้ให้ความหมายและแนวคิดของคำว่า “ความคิดเห็น” ไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

สุพัตรา สุภาพ (2515 : 8) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคล หรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะด้วยการพูดหรือการเขียน ซึ่งในการแสดงออกนี้จะต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และพฤติกรรมระหว่างบุคคลเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณา และประเมินค่าก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออก

พจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) (Good. 1973 : 339) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า หมายถึง ความนึกคิด ความรู้สึกประทับใจความเชื่อ การตัดสินใจ เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

โทมัส (Thomas. 1959 : 223) ได้ให้ความหมายไว้สั้น ๆ ว่า ความคิดเห็น เป็นการยอมรับในคำพูด(Statement) ที่แสดงออกมาในเรื่องนั้น ๆ

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1962 : 626) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นคือการพิจารณาตัดสิน (Judement) หรือความเชื่อที่นำไปสู่การคาดคะเนหรือการแปรผลในพฤติกรรม หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

โคลาซา (Kolasa. 1969 : 386) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงออกของบุคคล ในการพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากเหตุการณ์แวดล้อม (Circums Tances)

ดันแคน (Duncan. 1971 : 135) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นความเชื่อ หรือการพิจารณาคัดสิน (Judgment) โดยบุคคลซึ่งอาจจะไม่เป็นที่ยอมรับในแต่ละช่วงเวลา ความคิดเห็นนี้ไม่สามารถที่จะทดสอบความรู้และความจริงของความเชื่อมั่นของบุคคลได้ และต้องยอมรับว่าประชาชนโดยทั่วไปนั้นอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไป

พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (Webster New World Dictionary 1974 : 525) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า เป็นการตัดสินใจ คำวิจารณ์ ความเห็นหรือรูปแบบของการประเมินผลในจิตใจเกี่ยวกับข่าวสารที่ได้รับเป็นความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเหตุการณ์หรือข่าวสาร โดยความเชื่อนั้นจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการสังเกตของแต่ละบุคคลหรือความคิดเห็น การแสดงออกทางความคิด ความสนใจ ความรู้สึกของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 3) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นว่า เป็นการแสดงออกทางด้านทัศนคติ อย่างหนึ่ง แต่การแสดงความคิดเห็นนั้นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

อุทัย หิรัญโต (2529 : 80-81) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นว่า เป็นความคิดเห็นของคนมีหลายระดับ คือ อย่างผิวเผิน อย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคตินั้นเป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป ไม่เฉพาะอย่างซึ่งมีลักษณะประจำตัวของบุคคลทุกคน ความคิดเห็นที่ไม่ลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่างและมีอยู่เป็นเวลานาน เรียกว่า Opinion เป็นความคิดเห็นประเภทหนึ่งที่ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่เพียงพอแก่การพิสูจน์ มีความรู้แห่งอารมณ์น้อย และเกิดขึ้นได้ง่ายแต่ก็สลายตัวเร็ว

เนื่องจากความคิดเห็นเป็นการแสดงออกในรูปแบบหนึ่งของทัศนคติ ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นจึงได้พิจารณาถึงการเกิดทัศนคติ (attitude formation) ซึ่งเป็นเสมือนที่มาหรือปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล ตามที่ ถวิล ธาราโกชน (2532 : 65-67) กล่าวถึงการเกิดทัศนคติว่า เกิดจากประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดู อิทธิพลของสื่อมวลชน เหตุการณ์ที่ประทับใจ บุคลิกภาพของบุคคล ความต้องการที่จะบรรลุผลตามที่ปรารถนา และอื่น ๆ อีกหลายประการ ซึ่งมนุษย์จะเรียนรู้หลังเกิด อย่างไรก็ตามสาเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นมี 4 ประการ คือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (specific experience) เป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้พบกับเหตุการณ์นั้นด้วยตนเองและการไปพบนั้นทำให้เกิดความฝังใจกลายเป็นทัศนคติของบุคคลนั้น

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (communication from others) โดยปกติในชีวิตประจำวันคนเราต้องเกี่ยวข้องกับติดต่อกับบุคคลอื่น ดังนั้นจึงรับเอาทัศนคติหลาย ๆ อย่างไว้โดยไม่ตั้งใจ เพราะการเกี่ยวข้องกันนั้นเป็นลักษณะที่ไม่มีแบบแผน โดยจะเป็นกลุ่มครอบครัว เครือญาติหรือผู้ที่สนับสุนกัน ส่วนตัวกลางที่เป็นสื่อสำคัญและมีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติ คือ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หนังสือวารสารต่าง ๆ

3. รูปแบบ (models) บ่อยครั้งที่ทัศนคติพัฒนามาจากการเลียนแบบ กล่าวคือ เป็นการมองดูบุคคลอื่นว่ากระทำหรือปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างไร แล้วก็จำเอาเป็นรูปแบบมาปฏิบัติ ซึ่งรูปแบบนั้นจะก่อให้เกิดทัศนคติได้มากหรือน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้เป็นแบบนั้นเป็นบุคคลที่เขายอมรับนับถือเพียงใด

4. องค์ประกอบของสถาบัน (institutional factors) อันได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน วัด หน่วยงาน สมาคม องค์การต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสถาบันเหล่านี้มีส่วนในการสร้างทัศนคติแก่บุคคล

การวัดความคิดเห็น

การวัดความคิดเห็น สามารถวัดความคิดเห็นของบุคคลได้หลายวิธี วิธีที่ใช้กันทั่วไป คือ การใช้การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เบสท์ (Best. 1977 : 177) ได้เสนอแนะว่าวิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็น ก็คือการแสดงให้เห็นถึงร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไร และจะได้ทำตามข้อคิดเห็นเหล่านั้นได้

จากความหมายและแนวคิดต่าง ๆ ของความคิดเห็น อาจสรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลด้านความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจและความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งด้วยการพูดหรือการเขียน โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานของการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ถูกต้องก็ได้ อาจได้รับการยอมรับ หรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นอาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

2. ความหมาย ความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน

ความหมายของการฝึกงาน

การฝึกงานได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน เช่น การฝึกงาน หมายถึง การสอนให้ทำงานจนทำได้ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2525 : 156)

ไพศาล สินลารัตน์ (2529 : 1) ได้ให้ความหมาย การฝึกงาน ว่าหมายถึง การปฏิบัติงาน ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่

สมมาตร สุนศักดิ์ (2534 : 12) ได้กล่าวถึง การฝึกงาน ว่าเป็นการจัดประสบการณ์ ให้แก่นักเรียน โดยขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูน ทักษะและความชำนาญโดยสอดคล้องกับหลักสูตร

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2534 : 86) ได้กล่าวถึง การฝึกงาน ว่าเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งปัจจุบันนี้ได้เน้นการจัดส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการ เพื่อให้นักศึกษาได้สัมผัสกับลักษณะการทำงานในสถานประกอบการโดยตรง และเป็นพื้นฐานการ เตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพอย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพเมื่อจบการศึกษา

ฉวีวรรณ ศุภวัชรินทร์ (2535 : 25) ได้ให้ความหมายของการฝึกงาน ไว้ว่า หมายถึง การฝึกหัดงานนอกสถานที่ ใช้สำหรับนักเรียน โดยส่งไปปฏิบัติงานจริงกับแหล่งวิทยาการ และสถานประกอบการ

อวิสดา อินยาศรี (2541 : 19) ได้ให้ความหมายของการฝึกงานไว้ว่า เป็นกระบวนการ ฝึกหัดทักษะในวิชาชีพของผู้เรียน ให้มีทักษะพร้อมที่จะออกไปสู่งานอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนจะได้รับประสบการณ์วิชาชีพโดยตรง จากการฝึกงานในสถานประกอบการ ซึ่งนักเรียนจะต้องนำเอาประสบการณ์ของการเรียนรู้ทั้งหมดที่ได้ศึกษา นำมาปฏิบัติงานจริงเพื่อฝึกทักษะในการทำงานให้มีประสิทธิภาพก่อนนักเรียนสำเร็จการศึกษาออกไป

พีระนันท์ คำบอนพิทักษ์ (2542 : 7) ได้ให้ความหมายของการฝึกงาน ว่า หมายถึง การฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการต่าง ๆ โดยมีการนำเอาความรู้ที่ได้ศึกษามาทั้งหมด ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มาใช้ในการฝึกงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนจบการศึกษา เพื่อนำเอาประสบการณ์จากการฝึกงานจริง ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป

พิมพร ฉายอรุณ (2545 : 14) ได้สรุปว่า การฝึกงานหมายถึง การฝึกงานนอก สถานที่ของนักเรียน นักศึกษา โดยการส่งไปปฏิบัติจริงในแหล่งวิทยาการ และเป็นกระบวนการ วัดประสบการณ์ ความพร้อมให้นักศึกษาเพื่อฝึกหัดทักษะในวิชาชีพ รู้จักวิธีการนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานในสถานประกอบการ และเข้าสู่งานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อมรา ใจบำรุง (2545 : 13) ได้สรุปว่า การฝึกงานหมายถึง กระบวนการเรียนรู้ และหาประสบการณ์จากการทำงานจริง โดยมีผู้ชำนาญงานแนะนำการทำงานให้กับผู้ฝึกงานใน สถานประกอบการ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานจริง และให้เกิด ความสามารถในการทำงานที่ดี สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบ อาชีพอิสระ

จากความหมายของการฝึกงานที่มีผู้ให้ความคิดเห็นไว้ สามารถสรุปได้ว่า การฝึกงานเป็นการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาให้กับผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพื่อให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการโดยนำความรู้ที่ได้ศึกษามาทั้งหมด ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ไปประยุกต์ให้มีความเหมาะสมกับการฝึกงานในสถานประกอบการแต่ละแห่ง

และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับตนเองก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาออกไป ตลอดจนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงานในสถานประกอบการ ไปประยุกต์ใช้กับงานอาชีพหรือการศึกษาต่อในอนาคต

ความสำคัญของการฝึกงาน

ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกงานไว้หลายประการ ดังนี้

วราภรณ์ บวรศิริ (2524 : 13) ได้เน้นความสำคัญของการฝึกงานอาชีพ เพราะจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกมีประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งมีความสำคัญต่อความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของบุคคล

จากการรายงานการสัมมนาเกี่ยวกับการฝึกงาน ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (1973 : 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกงานอาชีพ ในสถานประกอบการ ดังนี้

1. การฝึกงานอาชีพในด้านอุตสาหกรรมระดับช่างฝีมือ หรือ ระดับกลางมีความจำเป็นมาก เพราะสามารถช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน
2. การฝึกงานในสถานประกอบการหรือในโรงงาน จะช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกงานได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมของโลกแห่งการทำงานจริง ๆ
3. การฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการเป็นการแบ่งเบาภาระในการลงทุนด้านอาชีวศึกษา หรือการศึกษาวิชาชีพ
4. การฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ จะเป็นแนวทางและแบบอย่างที่ดีสำหรับการปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานอาชีพประเภทอื่น ๆ

บรรจง ชูสกุลชาติ (2527 : 19) ได้ให้ความเห็นว่า ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศชาติ คือ ทรัพยากรมนุษย์ ในการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชาตินั้น ให้เน้น 3 ประการ คือ ให้ความรู้ ให้เจตคติที่ดีและให้ทำงานจนเกิดความเชี่ยวชาญในกิจการงานนั้น ๆ การฝึกฝนอบรมให้เกิดการเรียนรู้ เป็นการกระทำกิจการงานจนเกิดความเชี่ยวชาญในกิจการนั้น ๆ เป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในการให้การศึกษาและจากคตินิพนธ์ของกรมอาชีวศึกษา ที่ว่า “ทักษะเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม ล้ำเลิศวิชา ใช้เวลาให้เกิดคุณ” ได้จัดลำดับความสำคัญไว้แล้วในตัวเอง เป็นการกำหนดรูปแบบและบทบาทของกรมอาชีวศึกษา ซึ่งให้การศึกษาเพื่อการมีอาชีพ

สมมาตร สุนตักดิ์ (2534 : 14-15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกงานไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพในอนาคต

2. ลดปัญหาการว่างงาน เพราะการรับบุคคลเข้าทำงาน มักจะนิยมรับผู้ที่เคยผ่านการฝึกงานมาแล้ว

3. มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ

4. ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

5. สร้างความเชื่อมั่น ที่จะสร้างงานอิสระด้วยตนเอง

อรรถัย จันทรสถาพร (2535 : 13) ได้กล่าวถึงการฝึกงานไว้ว่า การฝึกงานอาชีพทุกประเภท ล้วนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคคล ให้เป็นผู้ผลิตที่มีความสามารถและมีความชำนาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกอาชีพร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการนั้น เป็นวิธีการฝึกงานอาชีพ ที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกงาน มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพตามสาขางานของตนได้อย่างมั่นคง ดังนั้นการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ จะสามารถทำให้สถาบันทางการศึกษา ได้จัดการศึกษาด้านวิชาชีพ ให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้อย่างสมบูรณ์

พีระนันท์ คำบอนพิทักษ์ (2542 : 8) ได้กล่าวถึงการจัดการฝึกงานของนักศึกษา ถือเป็นการบูรณาการที่สามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติการฝึกงานด้วยเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้เกิดความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพในอนาคต

พิมพร ฉายอรุณ (2545 : 16) ได้กล่าวถึงสิ่งที่จัดการเรียนการสอนวิชาชีพให้ผู้เรียนสามารถนำวิชาชีพไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ด้วยคามมั่นใจนั้น จำเป็นจะต้องให้ผู้เรียนรู้ครบทั้งสามส่วนคือ ทฤษฎี การฝึกปฏิบัติเบื้องต้นและการฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ ซึ่งการเรียนการสอนในสองส่วนแรกคือ ภาคทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติเบื้องต้นนั้นเป็นส่วนที่จัดดำเนินการโดยสถานศึกษา สำหรับส่วนที่สามคือ การฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการนั้นถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุดส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนซึ่งดำเนินการโดยสถานประกอบการ

การฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ สามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติการฝึกงานด้วยเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพในตลาดแรงงานต่อไป เพราะโดยปกติการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้นไม่สามารถจัดประสบการณ์จริงด้านการทำงานแก่ผู้เรียนได้ เพราะสถานศึกษามีข้อจำกัดที่ไม่สามารถจะคงไว้ซึ่งความทันสมัยในด้านอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานได้ดังที่สถานประกอบการมี และอีกทั้งสถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอน และจัดประสบการณ์ในการทำงานให้กับนักเรียน นักศึกษา ในทุกแง่มุมได้

พิมพร ฉายอรุณ (2545 : 18) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของการฝึกงานในสถานประกอบการทุกประเภทย่อมมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคล เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกงานมีความพร้อมและมั่นใจในความสามารถก่อนที่จะออกสู่ตลาดแรงงาน

วิชัย ตันศิริ (ม.ป.ป. : 69) ได้กล่าวถึงวิธีการที่จะพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนวิชาชีพว่า ควรจะมีการสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างโลกของการศึกษาและโลกของการทำงาน โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมีความร่วมมือในกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอน การฝึกงานอาชีพเป็นกระบวนการที่จะทำให้นักศึกษา หรือผู้เข้ารับการฝึกปฏิบัติมีความเข้าใจและมีทักษะในการทำงานให้ดีขึ้น ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ มีความพร้อม ในการทำงานและเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษา และการทำงานให้ประสานสัมพันธ์กัน รวมทั้งเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน อาจกล่าวได้ว่า การฝึกงานอาชีพทุกประเภท ล้วนมีประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ผลิตที่มีความสามารถและมีความชำนาญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกงานอาชีพร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการนั้น เป็นวิธีการฝึกงานอาชีพที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกมีความพร้อมเต็มที่

จากความสำคัญของการฝึกงานที่ได้กล่าวมานั้น ถือได้ว่าการฝึกงานของนักเรียนเป็นประสบการณ์ตรงอย่างหนึ่งที่สามารถช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จนเกิดทักษะและความชำนาญในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ในการทำงานได้อย่างเหมาะสมกับการปฏิบัติงานในสภาพจริง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนให้เกิดความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพในอนาคต ทั้งนี้ผู้ที่ผ่านการฝึกงานจะได้เรียนรู้ประสบการณ์จริงเกี่ยวกับการทำงานในสำนักงาน ทำให้เกิดทักษะในการปฏิบัติงานแต่ละด้าน มีการพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับงานอาชีพ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ในการประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป

จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน

การฝึกงานถือเป็นส่วนประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ การสอน และการแนะนำ โดยการเรียนที่จะก่อให้เกิดทักษะนั้นต้องมีการศึกษาหาความรู้ทั้งภาคทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อหาความรู้ ประสบการณ์จริงเพิ่มเติม และการฝึกงานอาชีพจะก่อให้เกิดประโยชน์ก็ต่อเมื่อนักเรียนได้เข้ารับการฝึกงาน ได้ทำการฝึกปฏิบัติจริง จนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการฝึกงานได้มีผู้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

ไพศาล สีนลารัตน์ (2529 : 18) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกงานไว้ว่า

1. เพื่อให้นักเรียน นำความรู้จากที่ได้ศึกษามา จากสถานศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติจริง ในโรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานประกอบการนอกสถานศึกษา
2. เพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์และทักษะเพิ่มขึ้น
3. เพื่อให้นักเรียนได้บริการวิชาการแก่ชุมชน และสามารถนำผลของการฝึกงานมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้มีความเหมาะสมต่อการประกอบอาชีพของนักเรียน เมื่อสำเร็จหลักสูตรออกไป

สายเดือน ดันตกานต์ (2539 : 16) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกงานไว้ว่า การฝึกงานนั้นมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนเองและผู้อื่น

จันทร์หา ยินดียม (2539 : 18) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการฝึกงาน ไว้ว่า การฝึกงานเป็นความต้องการให้นักเรียนเกิดทักษะ ต่อสภาพการทำงานที่แท้จริง ทั้งในด้านทักษะเกี่ยวกับความชำนาญในงานเฉพาะ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับคน ซึ่งหมายถึงความมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งการสร้างทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ

พีระนันท์ คำบอนพิทักษ์ (2542 : 10) ได้สรุปจุดประสงค์ของการฝึกงาน ไว้ว่า การฝึกงานนั้นมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนเองและผู้อื่น

พิมพร ฉายอรุณ (2545 : 16) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกงานไว้ว่า นอกจากจะให้ผู้รู้จักนำทฤษฎีที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริงแล้วยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป ในการเรียนวิชาชีพ ผู้บริหารจึงควรใช้การฝึกงานให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด

จากจุดมุ่งหมายของการฝึกงานดังที่ได้กล่าวมาแล้ว อาจสรุปได้ว่า การฝึกงานนั้นมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้นักเรียน ได้ฝึกทักษะในงานอาชีพตามสภาพความเป็นจริง
2. เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงของการทำงานอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพต่อไป
3. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ในขณะที่ไปฝึกปฏิบัติงานจริงได้อย่างมีเหตุผลและใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหา
4. เพื่อให้นักเรียนได้เตรียมตัวไปประกอบอาชีพส่วนตัวได้
5. เพื่อเป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยให้เป็นคนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยต่อตนเองและสังคมส่วนรวม
6. เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการที่รับนักเรียนไปฝึกงานทั้งภาครัฐและเอกชน

3. ความหมายของการอาชีวศึกษา

การศึกษาเป็นระบบหนึ่งในสังคม และการอาชีวศึกษาเป็นระบบย่อยของการศึกษา การศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนั้น การอาชีวศึกษาจึงเป็นการศึกษาเพื่อชีวิต โดย

มุ่งให้ผู้เรียน มีสมรรถภาพในการทำงาน มีความสามารถในการประกอบอาชีพ มีความรู้ความสามารถและมีทักษะ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2542 : 13)

จากแนวคิดดังกล่าว ทำให้ความหมายของการอาชีวศึกษากว้างออกไปมาก ดังที่ นักการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้ มีลักษณะสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน พอสรุปได้ดังนี้

กูด (Good. 1973 : 645) ได้ให้ความหมาย ของการอาชีวศึกษา ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่จัดไว้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ เพื่อเป็นการเตรียมผู้เรียน เข้าสู่งานอาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ เฉพาะทาง ทั้งยังเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานฝีมือ ให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น โดยรวมทั้งการศึกษา การค้า อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ธุรกิจ และคหกรรม

ภิญโญ สาร (2526 : 311) ได้ให้ความหมาย ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาเพื่อนำความรู้ในทักษะวิชาชีพไปประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิต โดยสถานศึกษามี บทบาทในการจัดการศึกษาและมีครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียน เพื่อให้เกิดคุณลักษณะตรงกับ ความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พุทธศักราช 2530 (2534 : 604) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การเลี้ยงชีพ การทำมาหากิน กิจการงานที่ประกอบเพื่อเลี้ยงชีพ

พงศ์ หรดาลดี (2531 : 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การอบรมวิชาชีพในสาขาที่หลากหลาย ทั้งในระบบการศึกษา และ นอกกระบวนการศึกษา เพื่อที่จะให้ออกไปประกอบอาชีพและเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับวิเวก ปางพุฒิพงศ์ (2525 : 25) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิตจะต้องมีการพัฒนารูปแบบ โดยผสมผสานทั้งในระบบโรงเรียน และนอกโรงเรียนเข้าด้วยกัน ต้องร่วมมือกับชุมชนและ สังคมให้มากขึ้น

บุญเทียม เจริญยิ่ง (2535 : 87) ได้ให้ความหมาย การอาชีวศึกษาว่า เป็น กระบวนการเรียน การฝึกทักษะ การสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในวิชาชีพ โดยมุ่งให้ผู้เรียน สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ พื้นฐานความรู้ ของผู้เรียน ทักษะ และ ความรู้ใหม่ที่ได้รับจะเป็นตัวกำหนดประเภทของกำลังคน 5 ประเภท คือ วิศวกร หรือ นักเทคโนโลยี (Engineer or Technologist) ช่างเทคนิค (Technician) ช่างฝีมือ (Skilled Worker) ช่างกึ่งฝีมือ (Semi-skilled Worker) และแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Worker)

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 14) ได้กล่าวถึง ความหมายของการอาชีวศึกษา ไว้ว่า การอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ในด้าน การศึกษาที่จะช่วยให้บุคคลได้ค้นพบความสามารถของตนเอง เพื่อใช้ในการทำงานและ การประกอบอาชีพและยังเป็นการทุ่มผลิตกำลังคนโดยมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาทางด้าน

อาชีวศึกษา ทางด้านเทคนิคศึกษา มีคุณภาพที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ชาติ

นวลจิตต์ เชาวศิริพิงค์ (2544 : 22) ได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษา ว่า หมายถึง การศึกษาเพื่อความสามารถทำงานประกอบอาชีพได้ และรวมถึงการศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานในอาชีพ เป็นการศึกษาตลอดชีวิต

จากความหมายของการอาชีวศึกษา ตามที่นักวิชาการได้กล่าวมา อาจสรุปได้ว่าการอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพให้มีความรู้ ความสามารถ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างอุปนิสัยที่ดีและจำเป็นในการทำงาน โดยปรับตัวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4. การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

จากความเป็นมาของการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้กรมสามัญศึกษาและกรมอาชีวศึกษาร่วมมือกันเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา วิชาชีพ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(ม.3) ให้กว้างขวางสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะความต้องการกำลังคนสายอาชีพระดับกลาง และการประกอบอาชีพอิสระในท้องถิ่น ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กรมสามัญศึกษาเปิดสอนตั้งแต่ ปีการศึกษา 2535 – 2539 มีเป้าหมาย 200 โรงเรียน เปิดแล้วในปีการศึกษา 2535 – 2538 จำนวน 132 โรงเรียน ใน 7 สาขาวิชา ได้แก่ พาณิชยกรรม เกษตรกรรม คหกรรม ศิลปหัตถกรรม ช่างกลโลหะ ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ และช่างก่อสร้าง

เกณฑ์การขอเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. เปิดได้ 1 ห้องเรียน 1 ประเภทวิชา และหรือ 1 สาขาวิชา ในปีแรกที่ขอเปิดสอนหลักสูตรปวช.

2. การพิจารณาสาขาวิชาที่จะเปิดสอนให้คำนึงถึงความพร้อมของสถานศึกษา แหล่งวิทยาการที่จะให้การสนับสนุนตลอดจนความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่น ประกอบการพิจารณาด้วย

3. ให้รับสมัครนักเรียนได้ 40 คนต่อ 1 ประเภทวิชา และ/หรือ 1 สาขาวิชา

หลักการพิจารณาโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1. เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 ปี

2. เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในระดับอำเภอ ระดับตำบล ทั้งนี้เพื่อกระจายโอกาสให้นักเรียนในชนบท ซึ่งไม่ใช่เขตอำเภอเมือง หรือเขตกรุงเทพมหานคร

3. ในเขตอำเภอนั้นไม่มีสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา และสำนักงานกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

4. ในเขตอำเภอนั้นไม่มีวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา

5. เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาที่มีความพร้อมที่จะเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) โดยมีเงื่อนไขความพร้อมดังนี้

5.1 ความพร้อมด้านบริหารจัดการ มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา และมีเอกสารรับรองจากวิทยาลัยพี่เลี้ยงในเรื่องการให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการเปิดสอนหลักสูตร ปวช.

5.2 ความพร้อมด้านครุภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์การเรียนการสอน โรงเรียนที่จะขอเปิดสอนหลักสูตร ปวช. ได้นั้น ในปีแรกที่เปิดสอนชั้นปีที่ 1 (ม.4) จะต้องมีความพร้อมด้านครุภัณฑ์ เครื่องมือ และอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ในสาขาวิชาที่ขอเปิดสอน (ตามผลการศึกษาของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และศึกษานิเทศก์ วิชาอาชีพเขตการศึกษา)

5.3 ความพร้อมด้านบุคลากร จะต้องมีครู-อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีอย่างน้อย 1 คน และ/หรือระดับอนุปริญญา/ปวส. อย่างน้อย 2 คน ในสาขาหรือกลุ่มวิชาที่ขอเปิดสอน และมีอัตราเฉลี่ยครู : นักเรียน รวมทั้งโรงเรียนไม่เกิน 1 : 20

5.4 ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ มีโรงฝึกงานหรือห้องปฏิบัติการเฉพาะ และสถานฝึกงานของนักเรียนอย่างเพียงพอ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของคาบการฝึกปฏิบัติ ตามหลักสูตร ปวช. ต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเกณฑ์ความพร้อมของแต่ละประเภทวิชา หรือสาขาที่เปิดสอน

5.5 ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในพื้นที่บริการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 มีความสนใจและต้องการให้บุตรหลานของตนเรียนในสาขาที่จะเปิดสอน และมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่บริการจะเข้าเรียนในปีการศึกษาที่เปิดไม่ต่ำกว่า 40 คน

5.6 เป็นศูนย์กลางที่นักเรียนในโรงเรียนใกล้เคียงจะมาเรียนได้สะดวก และอยู่ห่างไกลจากโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตร ปวช. ที่มีอยู่เดิม

การเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

จากเหตุผลความเป็นมาของการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ของกรมสามัญศึกษาดังกล่าวข้างต้น จังหวัดเพชรบุรีก็เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีความสอดคล้องกับเหตุผลและแสดงเจตจำนงค์ในการขอเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 - 2538 ตามบัญชีรายชื่อโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาที่ประกาศให้เปิดสอนหลักสูตร ปวช. (คู่มือการประชุมสัมมนาบุคลากรหลักโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา) ดังนี้

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในปี พ.ศ. 2537 ได้แก่ โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา และ โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา
2. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในปี พ.ศ. 2538 ได้แก่ โรงเรียนเขาย้อยวิทยา โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี และ โรงเรียนท่ายางวิทยา

ข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกรมอาชีวศึกษา กับกรมสามัญศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการสร้างงานสร้างรายได้ให้นักเรียน/นักศึกษา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปฏิรูปการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยมุ่งให้เกิดความสมานฉันท์ระหว่างบุคลากรและหน่วยงาน ตลอดจนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีประสิทธิภาพสูงขึ้น กรมอาชีวศึกษาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพในระดับกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และนักเทคโนโลยี และกรมสามัญศึกษาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดและส่งเสริมการมัธยมศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ และการศึกษาเพื่อคนพิการ จึงกำหนดข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาขึ้น เพื่อเป็นการประสานการใช้ทรัพยากรระหว่างหน่วยงานของรัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้

ข้อ 1 ข้อตกลงนี้เรียกว่า "ข้อตกลงความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างกรมอาชีวศึกษาและกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2542"

ข้อ 2 ข้อตกลงนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่อธิบดีกรมอาชีวศึกษา และอธิบดีกรมสามัญศึกษาลงนามร่วมกัน

ข้อ 3 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษา และอธิบดีกรมสามัญศึกษา รักษาการให้เป็นไปตามข้อตกลงนี้ และเป็นผู้วินิจฉัย ชี้ขาด ในกรณีเกิดปัญหาจากการใช้ข้อตกลงนี้

ข้อ 4 ให้สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา และกรมสามัญศึกษา ดำเนินการตามข้อตกลงนี้

ข้อ 5 ให้สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา และสังกัดกรมสามัญศึกษาในพื้นที่ร่วมกันจัดการศึกษาตามข้อตกลงนี้

ข้อ 6 ให้มีคณะกรรมการอำนวยการตามข้อตกลงตามความร่วมมือระหว่างกรมอาชีวศึกษาและกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2542 แต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน อธิบดีกรมอาชีวศึกษาและอธิบดีกรมสามัญศึกษา เป็นรองประธาน รองอธิบดี ผู้อำนวยการกองและผู้อำนวยการสำนักที่เกี่ยวข้องในสังกัดกรมอาชีวศึกษา และกรมสามัญศึกษาเป็นกรรมการ ผู้แทนกรมอาชีวศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนกรมสามัญศึกษาเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ 7 ให้คณะกรรมการในข้อ 6 มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการศึกษา

7.2 ให้คำแนะนำ ปรีกษา และอำนวยการให้การดำเนินงานเป็นไปตามข้อตกลงอย่างมีประสิทธิภาพ

7.3 แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปตามข้อตกลงตามที่เห็นสมควร

ข้อ 8 ความร่วมมือในการจัดการศึกษาตามข้อตกลงนี้จะครอบคลุม 3 ด้าน คือ

8.1 การจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาและโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในพื้นที่ร่วมมือกันจัดการเรียนการสอนวิชาชีพและวิชาสามัญ ให้แก่นักเรียนนักศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาและกรมอาชีวศึกษา ตามความพร้อมของสถานศึกษา

8.2 การหารายได้ระหว่างเรียน

ให้โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาสนับสนุนและจัดซื้อสินค้าจากผลผลิตของนักเรียนนักศึกษาและสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา เช่น สั้ดเครื่องแบบนักเรียน การผลิตโต๊ะ – เก้าอี้ การจัดสวนหย่อม การทำขนม เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษามีรายได้เป็นทุนการศึกษาระหว่างเรียน

8.3 การพัฒนาบุคลากร

ให้สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาและโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาประสานและร่วมมือกันพัฒนาบุคลากร ทั้งสายอาชีพและสายสามัญ ให้มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ข้อ 9 ให้มีการดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามข้อตกลงนี้

ข้อ 10 เรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในข้อตกลงข้างต้นให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาและอธิบดีกรมสามัญศึกษา เป็นผู้พิจารณาดกลองร่วมกัน

จากความเป็นมาของการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของกรมสามัญศึกษา ที่ได้กล่าวมาแล้ว เป็นที่ยืนยันได้ว่า การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความรับผิดชอบของใคร ถ้าทุกฝ่ายให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจัง และประสานงานกันอยู่ตลอดเวลา จะก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนโดยแท้จริง

ในปีการศึกษา 2545 กรมสามัญศึกษาได้จัดทำหนังสือสำรวจความต้องการในการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ ที่มีความประสงค์ขอเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ต่อไป ซึ่งมีอยู่ 77 โรงเรียนที่ยืนยันขอเปิดสอนต่อ (ซึ่งรวมจังหวัดเพชรบุรีด้วย 5 โรงเรียน) และจากการสอบถามผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. นักเรียนมีความประสงค์ที่จะสมัครเรียนต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
2. โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสถานที่พร้อมที่จะให้บริการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน
3. โรงเรียนมีบุคลากรเพียงพอ และมีคุณสมบัติตรงตามที่กรมกำหนด
4. นักเรียนฝึกงานหลักสูตร ปวช. ที่เตรียมความพร้อมโดยการฝึกงานในสถานศึกษาก่อนออกฝึกงานจริงในสถานประกอบการ มีคุณภาพและช่วยแบ่งเบาภาระงานให้กับครู-อาจารย์ ได้เป็นอย่างดี

5. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

1. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน

1.1 ด้านคุณลักษณะวิชาการ

การผลิตกำลังคนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จบในตัวเอง ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร สามารถที่จะประกอบอาชีพได้ ศึกษาต่อได้

บลูม (Bloom. 1976) ได้อธิบายพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์โดยแบ่งออกเป็น 3 หมวดใหญ่ ดังนี้

1. พฤติกรรมทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Domain) เป็นพฤติกรรมด้านสมรรถภาพทางสมองอันได้แก่ความจำ ความนึกคิด การใช้เหตุผล การแก้ปัญหา แบ่งออกเป็น 6 ระดับ จากความรู้ขั้นต่ำไปหาขั้นสูงได้แก่

1.1 ความรู้ ความจำ (Knowledge) ได้แก่ การจำได้ ทราบ รู้ พูดยตามได้ จดบันทึกทำรายชื่อ เป็นความรู้ขั้นต่ำ

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นการแสดงพฤติกรรมที่ง่ายไปหายากที่สุด ได้แก่ สามารถแปลได้ อธิบายความหมายได้และสรุปหรือตีความได้

1.3 ความสามารถนำความรู้ไปใช้ (Application) เป็นความรู้ขั้นสูงขึ้นมาอีก ได้แก่ การแปลความหมายได้ดัดแปลงได้

1.4 ความสามารถในการวิเคราะห์ (Analysis) ได้แก่ วิเคราะห์ได้ คำนวณออกมาได้ ตรวจสอบได้ ตีราคาได้

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นเรื่องของความสามารถในการนำองค์ประกอบหรือส่วนต่าง ๆ เข้ามารวมกันให้เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ ได้แก่ การวางแผนได้ ประกอบได้ จัดตั้งได้ บริหารได้ ออกแบบได้

1.6 การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินเรื่องคุณค่า หรือประโยชน์ของเนื้อหาและวิธีการต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การตัดสินเรื่องคุณภาพและปริมาณ จะจัดทำภายในขอบเขตที่เนื้อหาและวิธีการที่นำมาใช้อาจเป็นหลักเกณฑ์ที่สร้างขึ้นหรือได้รับมอบหมาย ได้แก่ การเปรียบเทียบได้ การวัดได้ การเลือกได้ การจัดอันดับได้

2. พฤติกรรมที่แสดงออกทางด้านจริยธรรม หรือจิตพิสัย (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้ จะแสดงออกมาทางความรู้สึก ทำที่ จิตใจ ได้แก่ความรู้สึกและอารมณ์ (Feeling and Emotion) ค่านิยม (value) ความสนใจ (Interest) ความซาบซึ้ง (Appreciation) คุณธรรม จริยธรรม (Ethic) สิ่งเหล่านี้เป็นความเจริญงอกงามทางด้านจิตใจ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

2.1 ขั้นรับรู้ (Reception) ว่าจะรู้ ไม่รับรู้ เร็ว ช้า ต่างกัน ย่อมมีผลต่อพฤติกรรมที่จะเกิดหรือแสดงออกต่างกัน

2.2 การตอบสนองต่อสิ่งเร้า (Response) บางคนไว บางคนช้า การตอบสนองเร็ว ช้า จึงต่างกันด้วย

2.3 ค่านิยม (Value) คือคุณค่าของการตอบสนอง การแสดงออกมาว่ามีค่านิยมเป็นอย่างไร

2.4 การจัดเลือกค่านิยม (Organization) การจัดเลือกคัดเอาคุณค่าของสิ่งที่ได้รับ จากสิ่งเร้าเอาไว้ลำดับต่าง ๆ กันแล้วแต่ค่านิยมของแต่ละคน

2.5 อุดมการณ์ที่เกิดจากค่านิยม (Characterization) ดังได้กล่าวมาแล้วว่าคนเรานั้นต่างกัน รับต่างกัน ตอบสนองต่างกัน การสร้างค่านิยม อุดมการณ์ ในขั้นนี้ก็จะแตกต่างกันด้วย แต่ถ้าได้รับการอบรมในสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน อุดมการณ์ ค่านิยม ก็จะเหมือนกัน คล้ายกันใกล้เคียงกันมากขึ้น

3. พฤติกรรมด้านหัตถการ หรือทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) พฤติกรรมด้านนี้ เรามองในแง่ของการพัฒนาความคล่องแคล่วว่องไวในการใช้ ประสาท กล้ามเนื้อ

อวัยวะต่าง ๆ ในการเคลื่อนไหว การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การสั่งการความสัมพันธ์ประสาทต่าง ๆ

ราณี อมรินทร์รัตน์ (2542 : 48) กล่าวถึง ความรู้ (Knowledge) ที่จะต้องนำไปประยุกต์ใช้ให้ถูกต้องตามภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติและรับผิดชอบ ได้แก่ ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาอบรมในสถาบันการศึกษา ซึ่งอาจจะตรงกับงานที่ปฏิบัติอยู่หรือไม่ตรงทีเดียว แต่ก็อาจจะใช้ประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้ และความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา อาจเป็นขั้นพื้นฐานให้ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้เช่นกัน

ทักษะ (Skills) ที่จะต้องฝึกฝนให้เกิดเป็นความชำนาญจนสามารถปฏิบัติ ทักษะที่ใช้สำหรับการสร้างสัมพันธ์และบริการ ประกอบด้วย

ทักษะทางเทคนิค (Technical Skills) คือความสามารถที่ใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้อย่างชำนาญตามลำดับขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ

ทักษะทางความคิด (Conceptual Skills) คือความสามารถที่จะคิด เข้าใจ และรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ รู้ถึงเหตุ และผลของปัญหา รวมถึงสามารถคิดแก้ไขได้ด้วยความชำนาญ โดยอาศัยประสบการณ์ หรือความรู้อันเกิดจากการศึกษาอบรม

ทักษะมนุษยสัมพันธ์โดยตรง (Human Relations Skills) คือ ความสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ อยู่ร่วมกับคนอื่นได้ และสามารถเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ

1.2 คุณลักษณะด้านวิชาชีพ

คุณลักษณะด้านวิชาชีพ หมายถึง คุณลักษณะที่ควรจะมีเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์อันเกี่ยวข้องกับงานที่จะทำ ตรงกับลักษณะของงานในตำแหน่ง ซึ่งต้องประกอบด้วย มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี มีความคิดริเริ่มทำงานให้ถูกต้อง แม่นยำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความรู้ความชำนาญในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์เครื่องใช้เทคโนโลยี

แมกนุสัน (Magnuson. 1971 : 78 – 79) ได้ให้ความหมาย ของ คุณลักษณะด้านวิชาชีพไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี รู้จักมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ

1.3 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ดี ไว้หลากหลาย เช่น อารี พันธุ์มณี (2545 : 8 – 9) ได้กล่าวถึง แอนดรู คาร์เนกี ผู้ประสบความสำเร็จ

สำเร็จทางธุรกิจอันยิ่งใหญ่ของประเทศสหรัฐอเมริกา ยอมรับว่า บุคลิกภาพเป็นความสำคัญอันดับแรกที่กำลังไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งได้แก่

- 1.3.1 เป็นผู้เข้าถึงจิตใจคน เข้าใจความรู้สึกของบุคคลอื่น สามารถตอบสนองได้เหมาะสม
- 1.3.2 มีจุดมุ่งหมายแน่นอน ทำอะไรก็ทำจริง
- 1.3.3 มีการแต่งกายที่เหมาะสมกับกาลเทศะ วัย สะอาด เรียบร้อย

หมดจด

- 1.3.4 มีท่าทีและกิริยาอาการเคลื่อนไหว ทั้งการเดิน ยืน และทำงาน
- 1.3.5 น้ำเสียงนุ่มนวลชวนฟัง เสียงไม่กระโชกโฮกฮาก แต่สงบ
- 1.3.6 มีความซื่อสัตย์ ไม่บิดเบือน
- 1.3.7 รู้จักใช้ถ้อยคำพูดเหมาะสมกับกาลเทศะ เหมาะแก่ผู้ฟัง พุดจา

ไพเราะ

- 1.3.8 เป็นคนคงเส้นคงวา มีความคงที่สม่ำเสมอทั้งในการแสดงต่อผู้อื่น

และต่อการทำงาน

- 1.3.9 มีอารมณ์ขัน รู้จักมองในแง่มุมที่แปลกใหม่ เปลี่ยนมุมมองเห็น

เป็นอารมณ์ขัน

- 1.3.10 ไม่เห็นแก่ตัวมากเกินไป เอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง
- 1.3.11 แสดงสีหน้าเป็นมิตรกับคนทั่ว ๆ ไป ยิ้มแย้มแจ่มใส
- 1.3.12 มีความคิดทางบวก คิดแต่ด้านดี
- 1.3.13 มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่เสมอ
- 1.3.14 มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์แข็งแรงดี ไม่เจ็บไข้อย่างเรื้อรัง
- 1.3.15 มีปฏิภาณไหวพริบ ตัดสินใจแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
- 1.3.16 มีศิลปะในการคบหาสมาคมกับคนและเพื่อนร่วมงาน มี

มนุษยสัมพันธ์ดี

- 1.3.17 มีความรอบตัวอย่างดี สนใจติดตามข่าวสารข้อมูล ทั้งจากสื่อต่าง ๆ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

- 1.3.18 เป็นนักฟังที่ดี ฟังอย่างตั้งใจ แสดงความสนใจจริง

- 1.3.19 มีศิลปะในการดึงดูดจิตใจผู้พบเห็น มีท่าทีผู้พบสุข

สรุปได้ว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาต้องมี ดังนี้ มีกิริยาที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน มีความสุภาพอ่อนโยน วาจาไพเราะ และมีท่าทางที่สง่าผ่าเผย รู้จักแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์มั่นคง แต่งกายเหมาะสม เชื้อมั่นในตนเอง มีความ

สัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยกิริยาวาจาที่เหมาะสม เป็นคนเปิดเผย มีอารมณ์ที่แจ่มใส สุขภาพ
แข็งแรงสมบูรณ์ เข้มแข็งอดทน

1.4 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม

ได้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม ไว้หลายท่าน เช่น
กู๊ด (Good. 1973 : 641) ได้ให้ความหมายของคำว่า คุณธรรม ดังนี้

1. คุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัย หรือ พฤติกรรม
ที่ทำจนเคยชิน

2. คุณธรรม หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิด และ
มาตรฐานของสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับความประพฤติปฏิบัติและศีลธรรม

กิริติ บุญเจือ (2519 : 82) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง ความเคยชินใน
การประพฤติดีอย่างใดอย่างหนึ่ง ประพฤติในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง

สำหรับคำว่า จริยธรรม ตามพจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530
ได้ให้คำนิยามว่า เป็นการประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม โดยถือปฏิบัติเป็นประจำและเป็นแบบอย่างที่ดี

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติ หรือ
พฤติกรรมที่ได้แสดงออกแต่สิ่งที่ดีงาม ถือปฏิบัติเป็นประจำ ที่ประสงค์ที่จะปฏิบัติต่อตนเอง
และผู้อื่น และต่อสังคม เช่น ความอดทน ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความมี
น้ำใจ เจตคติที่ถูกต้อง ความเสียสละ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งหลักคุณธรรม
จริยธรรมนี้จะต้องประกอบกันทั้งความรู้ทางจิตใจและการปฏิบัติทางกาย ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษา
ด้านอาชีวศึกษาจำเป็นต้องมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นลักษณะประจำ เพราะคุณธรรมจริยธรรมจะมี
ผลต่ออาชีพการงาน ต่อตนเอง และต่อสังคม ในปัจจุบันผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาจะมี
ความรู้ความสามารถทักษะในการปฏิบัติอย่างเดียวไม่ได้จำเป็นต้องมีคุณธรรมและจริยธรรม
ควบคู่กันไปด้วย และฝึกคุณธรรมและจริยธรรมให้เป็นลักษณะนิสัยประจำตัวที่จะต้อง มี อันเป็น
ผลต่อความสำเร็จทั้งในหน้าที่การงานและการดำรงชีวิตประจำวัน

นอกจากการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนก่อนออกไปฝึกงานตามสถานประกอบการ
ในด้านคุณลักษณะทางวิชาการ คุณลักษณะด้านวิชาชีพ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และ คุณ
ลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นไปตามจุดประสงค์ของสาขาวิชาที่เรียนตามที่ หลักสูตร
กำหนดแล้ว โรงเรียนยังได้มีการเพิ่มเติมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในลักษณะเสริมให้นักเรียนเพื่อ
เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนก่อนออกไปฝึกงานจริงตามสถานประกอบการ โดย
การจัดให้นักเรียนได้มีการฝึกงานในสถานศึกษาก่อน และจากการสอบถาม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
กับการควบคุมนักเรียนฝึกงานของสถานศึกษาทั้ง 5 โรงเรียน สรุปได้ว่าจัดให้นักเรียนทั้งระดับ
ชั้น ปวช. 2 และ ปวช. 3 ได้ฝึกงานเพื่อเตรียมความพร้อม โดยชั้น ปวช. 3 จัดให้ฝึกงาน

ในภาคเรียนที่ 1 และ ชั้น ปวช. 2 ได้จัดให้ฝึกงานในภาคเรียนที่ 2 โดยฝึกงานในสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งอยู่ในรูปคณะกรรมการควบคุมนักเรียนฝึกงาน โดยประสานงานกับฝ่ายวิชาการ แจ้งความจำนงไปยังหมวด / ฝ่าย / สำนักงานต่าง ๆ ว่ามีความต้องการนักเรียนฝึกงานจำนวนกี่คน เพื่อจะได้จัดส่งนักเรียนไปฝึกงานตามความประสงค์ โดยจะฝึกเฉพาะชั่วโมงว่างหรือเวลาว่างของนักเรียน เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยหัวหน้าหมวด หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าสำนักงาน ต้องรับผิดชอบช่วยดูแล มอบหมายภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ พร้อมทั้ง ดูแลในเรื่อง ความประพฤติ การแต่งกาย กิริยามารยาท การทำงาน การใช้เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะต้องทำการประเมินผลการฝึกงานตามรูปแบบที่คณะกรรมการควบคุม การฝึกงานส่งไปให้ เพื่อเป็นการคัดกรอง ความประพฤติและคุณลักษณะต่าง ๆ ในระดับต้น เมื่อฝึกงานครบแล้วจะนำผลการประเมินของ แต่ละหมวด / ฝ่าย / สำนักงาน มาพิจารณา ร่วมกันในรูปแบบของคณะกรรมการผู้ควบคุมการฝึกงาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง ครู – อาจารย์หมวดธุรกิจ - หัวหน้าหมวด หัวหน้าสำนักงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการควบคุมนักเรียนฝึกงาน ร่วมกันพิจารณาก่อนส่งนักเรียนออกฝึกงานจริงในสถานประกอบการและในช่วงปิดภาคเรียนจะให้นักเรียนออกสำรวจสถานที่ฝึกงานตามความต้องการของตนเอง และมาแจ้งสถานศึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

จากการเตรียมความพร้อมดังกล่าวเพื่อเป็นการสร้างให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

เพราะบทบาทหน้าที่ ที่สำคัญของสถานศึกษาอย่างหนึ่ง คือ การผลิตกำลังคนให้สำเร็จการศึกษาออกไปอย่างมีคุณภาพ ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ เพื่อให้มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ฉะนั้นสถานศึกษาจึงควรต้องมีการประสานสัมพันธ์กับสถานประกอบการในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนให้ก้าวทันเหตุการณ์ในยุคเศรษฐกิจ สังคม ที่เปลี่ยนแปลง และจากความสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาว่าต้องพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นในปัจจุบันสถานศึกษาที่ผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาต้องคำนึงถึงคุณลักษณะของกำลังคนสำเร็จการศึกษาออกไปสู่งานอาชีพ ให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542 : 17) ได้กล่าวถึงการสร้างจุดหมายมาตรฐานการศึกษาตามแนวความคิดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่า จะต้องสร้างให้ผู้เรียนมีความสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญา และสังคม ซึ่งถือเป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้จบหลักสูตรการศึกษา 12 ปี โดยภาพรวม ผู้เรียนที่สัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐาน 18 มาตรฐานนี้ จะมีความสมดุล ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ศรัทธา และมุ่งมั่นในความดี

2. ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ
3. เห็นคุณค่าในตนเองและพึ่งตนเอง
4. มีสุนทรียภาพ
5. มีสุขภาพและบุคลิกภาพดี
6. มีความสามารถในการคิดไตร่ตรอง คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและคิดสร้างสรรค์
7. มีความสามารถในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนิน

ชีวิต

8. มีทักษะในการสื่อสาร
9. มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
10. มีทักษะการจัดการ สามารถใช้และพัฒนาเทคโนโลยี
11. มีความรู้และทักษะตามสาระการเรียนรู้
12. รักการเรียนรู้และรู้วิธีการเรียนรู้
13. สามารถทำงาน รักการทำงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
14. มีจิตสำนึกในการรักษาประโยชน์ของส่วนรวม
15. มีเจตคติที่ดี มีประสบการณ์และทักษะในงานอาชีพสุจริต
16. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
17. ภูมิใจในท้องถิ่น ประเทศชาติ และ ความเป็นไทย
18. มีจิตสำนึก และปฏิบัติตนตามวิถีทางประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรง

เป็นประมุข

ในแต่ละมาตรฐานจะมีตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (Benchmarks) ผู้เรียนที่บรรลุตัวบ่งชี้ความสำเร็จ แสดงว่ามีสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานนี้ เช่น

มาตรฐานที่ 16 อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ช่วงชั้นปีที่ 10 – 12 (หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จะอยู่ในช่วงชั้นนี้) ได้แก่

1. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ถูกวิธี และหาสิ่ง

ทดแทนให้ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

3. มีความเป็นผู้นำในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จำเนียร จวงตระกูล (2530 : 39) ได้กล่าวถึงคุณภาพของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ ว่าควรมีลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ มีความรู้ดี มีความสามารถดี มีความประพฤติดี และมีสุขภาพดี

จำเนียร จวงตระกูล (2530 : 58 – 59) ได้กล่าวถึงลักษณะการปฏิบัติงานที่ดีของพนักงาน ซึ่งประกอบด้วยบัญญัติ 10 ประการ ดังนี้

1. มีความขยันหมั่นเพียรดี สม่่าเสมอเอาจริงเอาจัง ตั้งใจทำงานให้เสร็จโดยเร็ว ไม่จำเป็นต้องให้ผู้บังคับบัญชาคอยติดตามหรือกระตุ้นเตือน อีกทั้งงานที่ปฏิบัติเป็นผลสำเร็จนั้น จะต้องมีความเหมาะสมพอเพียง เป็นที่ยอมรับได้ตามมาตรฐานขององค์กรหรือเกินกว่านั้น ทำงานตรงเวลาอย่างสม่ำเสมอ

2. มีผลงานที่มีคุณภาพดีทั้งปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนทันเวลา

3. มีความรับผิดชอบเป็นที่ไว้วางใจได้ดี รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อผู้บังคับบัญชา และต่อบริษัท

4. มีความรู้ความเข้าใจงาน รู้ขั้นตอนและขอบเขตของการปฏิบัติเป็นอย่างดี และสามารถทำได้เป็นอย่างดี

5. มีความสามารถในการเรียนรู้ดี ผู้ปฏิบัติงานที่ดีย่อมต้องมีความสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้เสมอ เพื่อที่จะได้ช่วยในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนให้ดีขึ้น

6. มีความคิดริเริ่ม พยายามที่จะสร้างสรรค์และคิดค้นวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ประหยัดและปลอดภัยมากขึ้น

7. มีดุลยพินิจและสามัญสำนึกดี คิดและตัดสินใจอย่างเป็นเหตุผล

8. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับบุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมรู้จักกาลเทศะ รู้จักรับอารมณ์ มีความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเหมาะสม

9. มีความร่วมมือดี เพราะความร่วมมือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน สามารถสื่อข้อความหรือการสื่อสาร (Communication) ได้ดี

10. มีเจตคติที่ดีต่องาน และองค์กร

นอกจากนี้แล้ว จำเนียร จวงตระกูล ยังได้กล่าวถึงบัญญัติ 9 ประการ ของการประพฤติดีของพนักงาน คือ

1. การมาทำงาน พนักงานที่ดีจะต้องมาทำงานและอยู่ปฏิบัติหน้าที่ของตนตลอดเวลาในช่วงเวลาการทำงาน ทั้งนี้วันแต่จะได้รับการอนุญาตให้ลาหยุดพักหรือมีความเจ็บป่วย

1.1 พนักงานที่ดีจะต้องมาทำงานตรงตามเวลาอย่างปกติและสม่ำเสมอ

1.2 พนักงานที่ดีจะต้องปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการลา หรือการหยุดงานอย่างเคร่งครัด

2. การปฏิบัติหน้าที่ พนักงานที่ดีจะต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนและงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้ด้วยความขยันหมั่นเพียร เสียสละ และอุทิศตนให้แก่งานอย่างเต็มที่

2.1 พนักงานที่ดีจะต้องทำงานด้วยความรอบคอบ ป้องกันมิให้มีอุบัติเหตุหรือก่อการซึ่งเป็นเหตุให้องค์กรหรือผู้อื่นได้รับความเสียหาย

2.2 พนักงานที่ดีต้องเอาใจใส่ในงานของตนอยู่เสมอ ไม่ทำงานอื่นหรือติดต่อกับบุคคลอื่นด้วยเรื่องส่วนตัวในเวลาทำงาน

2.3 พนักงานที่ดีจะต้องมีความตื่นตัวในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ จะไม่หนีงาน หลีกเลียงงาน อู้งาน หรือนอนหลับในเวลาทำงานเป็นอันขาด

2.4 พนักงานที่ดี จะต้องใช้เวลาในการทำงานให้เป็นประโยชน์ต่องานอย่างเต็มที่ จะไม่ใช้เวลาไปทำอย่างอื่น

2.5 พนักงานที่ดีจะต้องให้ข้อความจริงที่ถูกต้อง ชัดเจนเสมอในการทำงาน เช่น การทำรายงานก็ต้องถูกต้อง สมบูรณ์ และชัดเจน

3. การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย พนักงานที่ดีจะต้องรับผิดชอบ และมีสปิริต มีวินัย และให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่แก่ผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของตนเพื่อความสำเร็จขององค์กร

3.1 พนักงานที่ดีจะต้องปฏิบัติงานของตนที่ได้รับมอบหมายมาให้เสร็จสิ้นตามคำสั่งภายในกำหนดเวลาอันสมควรเสมอ

3.2 พนักงานที่ดี จะไม่ประพฤติปฏิบัติ ในทางที่เป็นการขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเลยถ้าไม่เข้าใจหรือไม่แน่ใจจะสอบถามและขอความช่วยเหลือจากผู้บังคับบัญชาจนเป็นที่เข้าใจและแน่ใจแล้วจึงปฏิบัติตาม

4. การรักษาความลับของงานและข่าวสารองค์กร พนักงานที่ดีจะต้องไม่เปิดเผยความลับขององค์กรเป็นอันขาด

4.1 พนักงานที่ดีจะต้องประพฤติปฏิบัติในทางที่จะเป็นการป้องกันพิทักษ์รักษาความลับของบริษัท

4.2 พนักงานที่ดีนั้นจะต้องระวังรักษาเอกสารหรือความลับต่าง ๆ ถ้าไม่แน่ใจจะต้องปรึกษาผู้บังคับบัญชาก่อนเสมอ

5. การรักษาผลประโยชน์ขององค์กร พนักงานที่ดีจะต้องพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ขององค์กร โดยถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นผลประโยชน์ของตน จะไม่ประพฤติปฏิบัติสิ่งใดที่เป็นการขัดผลประโยชน์หรือทำให้องค์กรสูญเสียผลประโยชน์เลยไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม

6. การใช้และการระวังรักษาทรัพย์สินขององค์กร พนักงานที่ดีจะต้องระวังรักษาทรัพย์สินขององค์กรประดุจดั่งเป็นทรัพย์สินของตนเอง ไม่ลักหรือยกยอกเอาไปเป็นของตนเองหรือของคนอื่น การใช้ก็ต้องใช้อย่างประหยัด ระวังอย่าให้ชำรุดเสียหาย ต้องบำรุงรักษาทำความสะอาดรวมทั้งบริเวณสถานที่ทำงาน นอกจากนี้ยังต้องป้องกันไม่ให้คนอื่นลักเอาทรัพย์สินเหล่านั้นไปอีกด้วย

6.1 พนักงานที่ดี จะต้องใช้ทรัพย์สินรวมทั้งอาคารหรือบริเวณองค์กรอย่างถูกต้องระมัดระวัง

6.2 พนักงานที่ดีจะต้องไม่ทำลาย ทำให้สูญเสีย หรือหยิบฉวยเอาไปซุกซ่อน ให้ยืมไปใช้ หรือครอบครองซึ่งทรัพย์สินของบริษัทหรือของผู้อื่นที่ตนไม่มีสิทธิ์ หรืออำนาจที่จะกระทำได้

6.3 พนักงานที่ดี จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบปฏิบัติว่าด้วยความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด

6.4 ความซื่อสัตย์สุจริต พนักงานที่ดีจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความจงรักภักดีต่อองค์กรของตน

6.5 พนักงานที่ดีจะต้องไม่ประพฤติในทางที่เป็นการฉ้อโกงต่อองค์กร ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อมก็ตาม

6.6 พนักงานที่ดีจะต้องไม่ให้การอันเป็นเท็จ ไม่ว่าจะเป็นการสมัครเข้าทำงาน หรือการปฏิบัติงานหรือการยื่นคำร้องขอใช้บริการหรือขอรับผลประโยชน์หรือสวัสดิการจากองค์กรหรือประการอื่นใดก็ตาม

6.7 พนักงานที่ดี จะต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ผู้มีอำนาจขององค์กร ในการสอบสวนเกี่ยวกับเรื่องใด ๆ ที่กระทำในองค์กร

6.8 พนักงานที่ดี จะต้องเก็บรักษาเอกสารการทำงาน เช่น ในการลงเวลาเอกสารเบิกจ่ายเงินหรือประโยชน์และสวัสดิการอย่างอื่นเป็นอย่างดี จะไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการปลอมแปลง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงเอกสารเหล่านั้น

6.9 พนักงานที่ดี จะต้องไม่กระทำการอันเป็นการรบกวนผู้อื่น โดยการเรียไหร่ หรือแสวงหาสิ่งของขวัญ รางวัล หรือผลประโยชน์อื่นใดอันมิชอบจากบุคคลใด ๆ ก็ตาม อันอาจทำให้มีผลต่อความเที่ยงธรรมและสุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ หรืออาจเป็นผลเสียหายต่อองค์กรของตน

6.10 พนักงานที่ดีจะต้องไม่รับเงินสินจ้างรางวัลหรือสินบนจากบุคคลอื่นหรือผู้มาติดต่อ

6.11 พนักงานที่ดีจะต้องไม่ให้สินบนหรือรางวัลแก่ผู้อื่น ผู้บังคับบัญชาของตน อันเป็นการมุ่งหวังเพื่อที่จะให้ตนได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษเหนือคนอื่น

6.12 พนักงานที่ดี จะต้องไม่ประพฤติหรือปฏิบัติการใด ๆ อันเป็นการตีความได้ว่าไม่ซื่อสัตย์หรืออาจเป็นผลร้ายต่อองค์กร

7. ความประพฤติและพฤติกรรม พนักงานที่ดีจะต้องประพฤติปฏิบัติตนในลักษณะที่เป็นที่ต้องการขององค์กร โดยมีความขยันขันแข็ง เอาการเอางาน และเป็นผู้ที่มีวินัยอันดีงามอยู่ตลอดเวลา

7.1 พนักงานที่ดีจะต้องไม่ก่อการทะเลาะวิวาท หรือกระทำการอื่นใด อันเป็นลักษณะแห่งการทะเลาะเบาะแว้ง

7.2 พนักงานที่ดี จะต้องไม่ทำร้ายผู้อื่นหรือทำทลายขู่เข็ญที่จะทำร้ายร่างกายผู้อื่นเกี่ยวกับเรื่องงาน

7.3 พนักงานที่ดี จะต้องไม่ประพฤติปฏิบัติในทางที่เป็นการทำร้ายหรือดูหมิ่นเหยียดหยามขู่เข็ญผู้อื่น หรือแสดงออกซึ่งความไม่เคารพยำเกรงต่อผู้บังคับบัญชา หรือเจ้าหน้าที่อาวุโสขององค์กร

7.4 พนักงานที่ดี จะต้องไม่ประพฤติปฏิบัติในทางที่เป็นการหยาบคาย

7.5 พนักงานที่ดี จะต้องไม่ประพฤติปฏิบัติในทางที่เป็นการให้ร้ายป้ายสีแก่ผู้อื่นหรือผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นการทำลายชื่อเสียง เกียรติคุณ และศักดิ์ศรีของบุคคลอื่น

7.6 พนักงานที่ดีจะต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ดีมีศีลธรรม ไม่ว่าจะเป็นเวลาใด ๆ ก็ตาม

7.7 พนักงานที่ดี ต้องไม่ลักทรัพย์หรือยักยอก หยิบฉวย หรือประพฤติปฏิบัติ การใด ๆ อันเป็นไปในทำนองเดียวกันนี้ ไม่ว่าจะเป็นอย่างอื่นหรือขององค์กรก็ตาม

7.8 พนักงานที่ดีต้องไม่ประพฤติปฏิบัติในทางที่เป็นการสร้างหลักฐานเท็จ เพื่อให้ผู้อื่นมีความผิดหรือได้รับโทษทางอาญาหรือประการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันนี้

7.9 พนักงานที่ดีต้องไม่ก่อให้เกิดอันตราย หรืออุบัติเหตุโดยจงใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้อื่น

7.10 พนักงานที่ดีซึ่งเป็นผู้ที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับอาวุธ หรือวัตถุอื่นใดที่มีสภาพเช่นนั้น จะไม่นำมาหรือใช้สิ่งเหล่านั้นภายในบริเวณหรือสถานที่ทำการขององค์กร

7.11 พนักงานที่ดีจะต้องไม่เล่นการพนันหรือเข้ายุ่งเกี่ยวหรือมีส่วนร่วมในวงการพนัน

7.12 พนักงานที่ดีจะต้องไม่กระทำการใด ๆ เพื่อการเรียไรโดยมิได้รับอนุญาต หรือขายสิ่งของหรือกระทำการอื่นใดคล้ายกันนี้ในเวลาทำงานหรือขณะทำงาน

7.13 พนักงานที่ดีจะต้องไม่ทำลายทรัพย์สินขององค์กร

7.14 พนักงานที่ดีย่อมไม่ใช้เวลา หรือสถานที่ทำงานเป็นสถานที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว

7.15 พนักงานที่ดี จะต้องไม่เสพสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่น รวมทั้งยาเสพติดให้โทษในขณะปฏิบัติงาน หรือมีอาการมึนเมาจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

7.16 พนักงานที่ดี ย่อมเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนอื่น และจะต้องไม่ยุยงส่งเสริม หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นประพฤติผิด หรือปฏิบัติการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับขององค์กรอีกด้วย

7.17 พนักงานที่ดีจะต้องไม่เข้าร่วมในการนัดหยุดงานที่ไม่ถูกต้องหรือผิดกฎหมาย

7.18 พนักงานที่ดีย่อมประพฤติดีทั้งในงานและนอกงาน จะไม่ประพฤติผิดกฎหมาย หรือศีลธรรมอันดี

8. พนักงานที่ดีย่อมแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามความนิยมของสังคม

9. การมีหนี้สิน พนักงานที่ดีย่อมต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่ตนมีอยู่อย่างเคร่งครัด

วิกรม สามารถดี (2534 : 17 – 19) ได้กล่าวว่าการที่จะประพฤติตนให้เป็นที่ชื่นชมของผู้บังคับบัญชา จะต้องประกอบด้วย การปฏิบัติงานดีและการประพฤติตนดี ไว้ดังนี้

1. การปฏิบัติงานดีเพื่อให้เป็นที่พึงพอใจของผู้บังคับบัญชา ต้องมีแนวทางดังนี้

- 1.1 มีความขยันหมั่นเพียร
- 1.2 ทำงานได้ตามเป้าหมาย
- 1.3 ผลงานต้องมีคุณธรรม
- 1.4 มีความรับผิดชอบ
- 1.5 มีความรู้ความเข้าใจงานเป็นอย่างดี
- 1.6 มีความสามารถในการเรียนรู้
- 1.7 มีดุลยพินิจและสามัญสำนึก
- 1.8 มีความคิดริเริ่ม
- 1.9 มีการเตรียมพร้อม
- 1.10 มีมนุษยสัมพันธ์
- 1.11 มีความสามารถในการปกครอง
- 1.12 มีความร่วมมือช่วยเหลือ
- 1.13 มีทัศนคติที่ดีต่องานและสถานประกอบการ

2. การประพฤติตนดีให้เกิดความพอใจของผู้บังคับบัญชา ต้องปฏิบัติตนตามแนวทางดังนี้

- 2.1 มาทำงานตรงต่อเวลา
- 2.2 ประพฤติตนดีสม่ำเสมอ
- 2.3 ปฏิบัติงานดี
- 2.4 เก็บความลับของงาน และสถานประกอบการ
- 2.5 รักษาผลประโยชน์ของงาน และสถานประกอบการ
- 2.6 รักษาทรัพย์สินของงาน และสถานประกอบการ
- 2.7 ซื่อสัตย์สุจริต
- 2.8 ประพฤติตนอยู่ในกรอบของระเบียบวินัย
- 2.9 แต่งกายสุภาพเรียบร้อย
- 2.10 ปลอดจากหนี้สิน

อารีรัตน์ อุสาหะวิริยกุล (2528 : 1 - 3) กล่าวถึงคุณลักษณะของบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจที่ตลาดต้องการ โดยภาพรวมต้องประกอบด้วย

1. มีความรู้ดี หมายถึง มีความรู้เกี่ยวกับวิชาการ ทางด้านบริหารธุรกิจ ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานด้านการจัดการ ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การตลาด การบริหารบุคคล และความรู้ทางสถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณ

2. มีความชำนาญ เน้นความสามารถที่จะนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานที่อยู๋ในความรับผิดชอบ

3. มีบุคลิกภาพดี มีความซื่อสัตย์ คุณธรรม มีความเชื่อมั่น ขยัน มีไหวพริบ มีมนุษยสัมพันธ์ ให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่ม มีความอดทน

สุชาญ โกสิน (2528 : 1 – 2) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของพนักงานที่มีต่อองค์กรโดยสรุปไว้ดังนี้

1. ทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยไม่จำเป็นที่จะต้องมีการตรวจตรา ควบคุม กันจนเกินไป

2. มีความขยัน ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต และอดทน

3. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

4. สนองตอบนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กรด้วยความเข้าใจและให้ความร่วมมือด้วยดี

5. ยึดหลักสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ

6. ช่วยลดความสิ้นเปลืองและความสูญเปล่า

7. มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน ยึดหลักการและเหตุผล เป็นที่ตั้ง

8. มีระเบียบวินัยที่ดี

9. รู้จักสายงาน และระบบการบังคับบัญชาตามลำดับ

10. ปรับตัวเอง ให้เข้ากับสภาพการทำงาน และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในองค์กร

จากหลักสูตร จุดประสงค์โดยภาพรวมของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ดี มีทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีบุคลิกภาพดี มีคุณธรรม จริยธรรม และทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและอาชีพ เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็น และมีความสำคัญ

2. ด้านการปฐมนิเทศ

แนวในการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงานแต่ละสถานศึกษามีลักษณะคล้ายกันและมีวัตถุประสงค์ของการจัดที่สอดคล้องกัน คือ มีวัตถุประสงค์เพื่อแนะนำ ชี้แนะ

แนวการปฏิบัติตนเมื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้านความประพฤติ และข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่คณะกรรมการควบคุมการฝึกงานประเมินผลไว้เมื่อฝึกงานในสถานศึกษาของตนเอง เพื่อให้นักเรียนได้แก้ไขปรับปรุงตนเอง ทั้งนี้จะชี้แจงเกี่ยวกับการใช้เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงาน เช่น หนังสือคู่มือในการปฏิบัติงาน สมุดลงเวลาปฏิบัติงาน และ สมุดบันทึกรายงาน การปฏิบัติงานในแต่ละวัน และชี้แจงให้เข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกงานซึ่งจะมีทั้งอาจารย์นิเทศก์และหน่วยงานที่รับนักเรียนไว้ฝึกงาน พร้อมกับแนะนำให้นักเรียนทราบว่าอาจารย์ท่านใดจะเป็นผู้ไปนิเทศนักเรียนในระหว่างการฝึกงานของนักเรียนยังสถานประกอบการ และการจัดปฐมนิเทศจะเชิญคณะกรรมการทั้งหมดเข้าร่วมงานปฐมนิเทศนักเรียนฝึกงานเพื่อช่วยกันชี้แนะและให้กำลังใจก่อนออกฝึกงาน ซึ่งจัดประมาณ ครึ่งวันเช้า และตอนบ่ายให้ นักเรียนเดินทางไปรายงานตัวตามสถานประกอบการที่ตนเองฝึกงาน

3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน

แนวนโยบายในการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานของสถานศึกษาทั้ง 5 โรงเรียน ที่ปฏิบัติ คือ ก่อนที่สถานศึกษาจะพิจารณาความเหมาะสมของสถานประกอบการที่นักเรียนจะออกไปฝึกงาน สถานศึกษาจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกสถานประกอบการเองซึ่งนักเรียนคิดว่ามีความเหมาะสมและอยู่ใกล้บ้านเพื่อสะดวกต่อการเดินทางไปปฏิบัติงาน และนำมาแจ้งกับ สถานศึกษาเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่งตามความเหมาะสม โดยทั้งนี้สถานศึกษาจะยึดหลักการให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปิดสอน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการฝึกงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2533 : 60-64) ได้กล่าวถึง การประสานงานกับสถานประกอบการ ไว้ดังนี้

การประสานงาน (co-ordination) หมายถึง บุคคล กลุ่ม หรือ หน่วยงานทำงานร่วมกัน โดยจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ทุกคนมีความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ขจัดปัญหาการทำงาน ก้าวก้าวข้ามข้อขัดแย้ง และลดความขัดแย้ง

บุคลากร หมายถึง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการฝึกงานในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา และสถานประกอบการ สำหรับบุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และนักเรียน ส่วนบุคลากรในสถานประกอบการ ได้แก่ เจ้าของกิจการหรือผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ พนักงาน คนงาน

1. บุคลากรในสถานศึกษา

1.1 ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร จะต้องมึลักษณะดังนี้ คือ

1.1.1 มีความรู้ ความสามารถเข้าใจในด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการเป็นอย่างดี

1.1.2 รู้จักสร้างความคุ้นเคยกับสถานประกอบการ

1.1.3 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

1.1.4 อุทิศเวลาในการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาของตนเองให้กับ

สถานประกอบการ

1.1.5 ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ได้มีส่วนร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาน

ประกอบการ

1.1.6 ติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการอยู่เสมอ

1.1.7 สนับสนุนนโยบายในการให้ความร่วมมือกับสถานประกอบการ

1.1.8 มีเจตคติที่ดีต่อสถานประกอบการ ทั้งนี้เนื่องจากสถานประกอบการ เป็นแหล่งฝึกงานอีกแห่งหนึ่งของสถานศึกษา ที่มีความพร้อมในด้านเทคโนโลยีและด้านการจัด ประสพการณ์ตรงให้กับนักเรียน

1.1.9 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดความสำเร็จของสถาน ศึกษา ดัง เช่น การศึกษาดูงานในสถานประกอบการ การสัมมนา การศึกษาจากเอกสาร เป็นต้น

1.1.10 คำนึงถึงคุณภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ

1.2 ครู-อาจารย์ มีความสำคัญรองลงมาจากผู้บริหาร จะเป็นผู้ที่ให้ความร่วมมือ กับฝ่ายบริหาร โดยการดำเนินตามนโยบายของสถานศึกษา และยังเน้นผู้ที่ให้ความรู้กับนัก เรียนในด้านเนื้อหาและจัดประสพการณ์ตรงกับนักเรียนได้ปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษา หรือ สถานประกอบการ

1.3 นักเรียน จะต้องเป็นผู้ที่มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มี คุณภาพทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

2.บุคลากรในสถานประกอบการ

2.1 เจ้าของกิจการหรือผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ พนักงานและคนงาน การร่วม มือการฝึกงานของนักเรียน จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสถานประกอบการมีลักษณะดังนี้ คือ

2.1.1 มีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา

2.1.2 มีความรู้ความเข้าใจในการให้ความร่วมมือ

2.1.3 มีความพร้อมที่จะให้นักเรียนเข้าฝึกงาน

2.1.4 มีความสนใจในการให้ความร่วมมือ

2.2 ผู้ควบคุมการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการที่มีส่วนร่วมในด้าน การฝึก งานอาชีพในสถานประกอบการ จะต้องมีบทบาทต่าง ๆ อย่างน้อย 4 ประการ ดังนี้

2.2.1 ร่วมออกแบบและปรับปรุงวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการ ฝึกงานอาชีพ การมีส่วนร่วมตามบทบาทนี้อาจมีได้ 2 รูปแบบ คือ วางแผนโดยอิสระใน การดำเนินการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ และ การวางแผนในการดำเนินงานร่วมกับ สถานศึกษา

2.2.2 ให้การสนับสนุนโดยทั่วไป และให้ความสนใจในโครงการที่จัดขึ้น

2.2.3 ให้บริการทรัพยากรต่าง ๆ พร้อมจัดเจ้าหน้าที่เพื่อให้ความช่วยเหลือโดยทั่วไปแล้ว เจ้าของสถานประกอบการจะให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนโครงการฝึกงานอาชีพนั่นในสถานประกอบการ เช่น จัดเจ้าหน้าที่ให้ ให้ข้อมูลข่าวสาร วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เครื่องแบบ และสถานที่ฝึก เป็นต้น

2.2.4 ให้ความช่วยเหลือการฝึกและช่วยสอนผู้เข้ารับการฝึก ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้ควบคุมการฝึกงานอาชีพนในสถานประกอบการ

นอกจากนี้ ผู้สอนหรือผู้ควบคุมการฝึก (Teacher or Trainer) มีหน้าที่ในการสอนผู้เข้ารับการฝึกให้มีทักษะวิชาชีพตามสาขาวิชาที่เรียนมา เพื่อสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

1. ออกแบบและพิจารณาโครงการฝึกงานอาชีพ
2. จัดการหรือดำเนินการเกี่ยวกับองค์ประกอบภายนอกสถานประกอบการที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานอาชีพ
3. ปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ
4. พัฒนาการวางแผนการทำงานและให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับการฝึก
5. ศึกษา วิจัย ค้นคว้า เกี่ยวกับการฝึกงานอาชีพ
6. พิจารณาทรัพยากรในการฝึกงานอาชีพโดยเฉพาะด้านวัสดุอุปกรณ์
7. พัฒนาอาชีพของตน
8. พิจารณารวมกลุ่มหรือสมาคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการฝึกงานอาชีพ
9. จัดการหรือดำเนินการในการฝึกงานและพัฒนาองค์ประกอบต่าง ๆ ในการฝึกงานอาชีพ
10. จัดการหรือดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกงานอาชีพ โดยความเห็นชอบของผู้จัดการ
11. จัดการหรือดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวกับการฝึกงานอาชีพ
12. เป็นผู้นำในการฝึกงานอาชีพ

3. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงาน ประกอบด้วย

ผู้ประสานงานในการส่งนักเรียนออกฝึกงานในสถานประกอบการ

สถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องคัดเลือกผู้ประสานงานที่มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการปฏิบัติงานต่าง ๆ สามารถทำงานด้วยตนเองได้จึงจะประสบความสำเร็จในการประสานงานและควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพและทักษะในหน้าที่ของตนเองอย่างเพียงพอ
2. มีความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อโครงการฝึกงานอาชีพที่สถานศึกษาจัด

3. ยอมรับความเสมอภาคของนักเรียนและพยายามเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนมีโอกาสในการฝึกงานอาชีพอย่างเท่าเทียมกัน

4. มีความรู้สึกไวต่อความต้องการและความรู้สึกของคนทั่วไป ไม่เพียงแต่ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพเท่านั้น

5. มีทักษะในการประชาสัมพันธ์เพื่อจะสามารถโต้ตอบ หลีกเลี่ยงเชิงชวนและสื่อสาร โดยสามารถพูดต่อหน้าสาธารณะชนอย่างมั่นใจ และมีวิจารณญาณ

6. มีความสำนึกในหน้าที่ที่มีต่อการศึกษาวชิชาชีพ

7. มีบุคลิกภาพเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับในด้านการศึกษาวชิชาชีพ

8. มีความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ผู้เข้ารับการฝึกงานอาชีพได้โดยปราศจากเหตุผลเข้าข้างตนเอง

9. มีความสามารถในการดำเนินโครงการการศึกษาวชิชาชีพตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปราศจากการนิเทศ หรือมีการนิเทศแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

10. มีความสามารถจะชี้แนะให้นักเรียนแต่ละคนรู้จักจุดบกพร่องของตนเอง แล้วหาแนวทางแก้ไข และแสวงหาความสามารถที่จำเป็นเพื่อยึดถือเป็นหลักในการประกอบอาชีพต่อไป (Mason, Haines and Furtudo, 1981 : 126-127)

4. อาจารย์นิเทศก์

การนิเทศนักเรียนฝึกงาน

พิมพร ฉายอรุณ (2545 : 33) การนิเทศการฝึกงานเป็นการดำเนินงานที่ผู้นิเทศลงมือปฏิบัติการในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนฝึกงานในขณะออกฝึกงาน เพื่อให้การฝึกงานของนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาและก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการฝึกงานอาชีพที่ดีขึ้น ซึ่งในการดำเนินการนิเทศมีหลักในการนิเทศต่าง ๆ มากมาย ที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จ และการนิเทศนั้น (พิมพร ฉายอรุณ 2545 : 33; อ้างอิงจาก สุพิชญา และคณะ) ได้กล่าวถึงหลักทั่ว ๆ ไป ของการนิเทศ ไว้ดังนี้

1. การนิเทศควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา (Theoretically Sound) หมายถึง การนิเทศควรจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายที่วางไว้ ทั้งควรเป็นไปตามความเป็นจริงและกฎเกณฑ์ที่แน่นอน

2. การนิเทศควรเป็นวิทยาศาสตร์(Scientific) หมายความว่า การนิเทศควรเป็นไปอย่างมีระบบ และวิธีการในการศึกษาปรับปรุงและประเมินผลการนิเทศควรมาจากการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อถือได้

3. การนิเทศควรเป็นประชาธิปไตย(Democratic) หมายความว่า การนิเทศจะต้องเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

4. การนิเทศควรจะเน้นการสร้างสรรค์ (Creative) หมายความว่า การนิเทศควรเน้นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลให้ได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่

ซารี มณีสรี (พิมพ์ ฉายอรุณ. 2545 : 33; อ้างอิงจาก ซารี มณีสรี. ม.ป.ป. : 15) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การนิเทศเป็นการกระตุ้นเตือนการประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ผู้รับการนิเทศโดยทั่วไป

2. การนิเทศต้องตั้งบนรากฐานของประชาธิปไตย

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์

4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน

5. การนิเทศคือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์

6. การนิเทศมุ่งบำรุงขวัญ

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดช่องว่างระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

สาย ภานุรัตน์ (พิมพ์ ฉายอรุณ. 2545 :33; อ้างอิงจาก สาย ภานุรัตน์. 2511 : 61) ได้กล่าวถึงหลักที่ต้องยึดถือในการนิเทศ คือการให้เขาเจริญเติบโตพึ่งตนเองได้ แล้วนำผู้ที่พึ่งตนเองได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่สังคมต่อไป ฉะนั้นเมื่อทำการนิเทศแล้วจะเห็นว่าเขาพึ่งตนเองได้ เขาเจริญเติบโตได้ เราจะหยุดนิเทศ

รูปแบบการนิเทศ

สัจด์ อุทรานันท์ (พิมพ์ ฉายอรุณ. 2545 : 34; อ้างอิงจาก สัจด์ อุทรานันท์. 2529 : 1) ได้กล่าวสรุปว่า การนิเทศในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันมากกว่าเกิดประโยชน์ และควรมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. ยึดหลักประชาธิปไตยในการทำงาน การนิเทศจะประสบความสำเร็จได้โดยง่าย ถ้าหากผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศได้ให้ความสำคัญและให้การยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2. ดำเนินการอย่างเป็นระบบ และ ยึดกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการทำงานที่ได้ผลจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนมีความต่อเนื่องและให้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหา

3. ให้ความสำคัญแก่ความเป็นมนุษย์ การนิเทศที่ยอมรับกันในสมัยปัจจุบันจะให้ความสำคัญแก่ผู้ปฏิบัติงาน มีความเห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ไรอัน (พิมพ์ ฉายอรุณ. 2545 : 34; อ้างอิงจาก นรา เทือใหม่. 2532 : 54; อ้างอิงจาก Ryans. 1983) ได้แบ่งประเภทการนิเทศออกเป็น 3 ประเภท โดยยึดถือลักษณะเด่นของแต่ละประเภทดังนี้

Pattern X ผู้นิเทศเป็นผู้มีความเป็นกันเองและเป็นเพื่อนร่วมงานของครู มีใจเมตตากรุณา มองโลกในแง่ดี (ข้อเท็จจริง)

Pattern Y เน้นที่ความเอาใจใส่ในหน้าที่ ทำงานมีระบบ มีหลักเกณฑ์

Pattern Z เป็นการกระตุ้นเร่งเร้า ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ค้นคว้าทดลอง ปรับปรุงการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

ซารี มณีสรี (พิมพ์ร ฉายอรุณ. 2545 : 34; อ้างอิงจาก ซารี มณีสรี. ม.ป.ป. : 20-25) ได้แบ่งแบบของการนิเทศไว้ดังนี้ คือ

1. เป็นการตรวจตรา (inspection supervision)
 - 1.1 เป็นการตรวจตราในด้านการบริหารมากกว่าที่จะช่วยแนะนำ
 - 1.2 เป็นการตรวจตราการปฏิบัติงานผู้รับนิเทศเป็นหลัก
 - 1.3 ผู้รับการนิเทศขาดความคิดริเริ่ม มีความคับข้องใจในการทำงาน
2. การนิเทศแบบเสรีนิยมหรือโลเลนิยม (laissez faire supervision)
 - 2.1 ใช้หลักการประเมินค่าว่าดีหรือเลวเพียงใด
 - 2.2 ไม่มีกฎเกณฑ์ที่วางไว้ร่วมกัน
 - 2.3 ปลดปล่อยให้ผู้รับนิเทศปฏิบัติไปตามที่ตนเห็นสมควร
 - 2.4 ไม่มีการแนะแนวทางปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น
 - 2.5 ไม่มีเรื่องมีราวเกิดขึ้นก็ไม่สนใจถือว่าผู้รับการนิเทศทำงานดีอยู่แล้ว
 - 2.6 เมื่อเกิดเหตุร้ายแรงมีผลเสียหายก็สายเกินแก้
3. การนิเทศแบบบังคับ (coercive supervision)
 - 3.1 มุ่งให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติตามที่ตัวเองต้องการอยากให้เป็น
 - 3.2 ขาดการยืดหยุ่น ตารางการปฏิบัติงานกำหนดไว้ตายตัว
 - 3.3 จะตรวจสอบตลอดเวลาว่าได้ทำตามกฎข้อบังคับที่วางไว้หรือไม่
 - 3.4 ผู้รับการนิเทศไม่มีหน้าที่จะพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
 - 3.5 ผู้บังคับบัญชาควบคุมรับผิดชอบการปฏิบัติงาน
4. การนิเทศแบบฝึกอบรมและแนะนำ (supervision as training and guidance)
 - 4.1 วิธีการปฏิบัติงานเป็นวิธีที่ผู้นิเทศเลือกไว้แล้ว
 - 4.2 ให้ผู้รับการนิเทศ ได้รับการอบรม หรือ ปฏิบัติงานตามแนวที่ผู้นิเทศวางไว้
 - 4.3 ผู้รับการนิเทศไม่จำเป็นต้องศึกษาวิธีการของตนขึ้นใช้เองเพราะมีวิธีที่ได้รับจากผู้ทีนิเทศอยู่แล้ว
 - 4.4 มีขอบเขตจำกัดจำเพาะในการปรับปรุงตัวผู้รับการนิเทศ และ วิธีการปฏิบัติงานของผู้รับนิเทศเป็นสำคัญ

5. การนิเทศแบบประชาธิปไตย (supervision as democratic professional leadership)

- 5.1 การทำงานเป็นกลุ่ม มติข้อตกลงจากกลุ่ม
- 5.2 เคารพนับถือคนอื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 5.3 ดำเนินการตามหลัก เหตุผล ตามขั้นตอน
- 5.4 จัดสรรงานให้ได้ทำตามความสามารถของตน
- 5.5 ส่งเสริมความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นในคนอื่น

จากรูปแบบของการนิเทศตามที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการนิเทศการฝึกงานของนักเรียนนั้น ควรใช้รูปแบบผสมผสานวิธีการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยยึดแนวทางในรูปแบบของการนิเทศแบบบังคับ การนิเทศแบบฝึกอบรมและแนะนำ และการนิเทศแบบประชาธิปไตย โดยขอให้เหตุผลไว้ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันระหว่างบุคคลในเรื่องของการเรียนรู้
2. วุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ของนักเรียนยังไม่สามารถบังคับตนเองได้ดีพอ
3. สภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน
4. ลักษณะของงานที่ปฏิบัติในสำนักงานแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน
5. พื้นฐานความรู้ทางด้านวิชาการ ทักษะวิชาชีพ แต่ละคนมีความแตกต่างกัน
6. ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ ความประพฤติ และพฤติกรรมที่แสดงออก มีความแตกต่างกัน

ดังนั้นผู้นิเทศควรประยุกต์รูปแบบการนิเทศต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่น และ เหมาะสมกับสภาพการของนักเรียน สถานประกอบการ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวของนักเรียน สถานประกอบการ และสังคมส่วนรวม ซึ่งมีผลทำให้เกิดประสิทธิภาพในการฝึกงานมากที่สุด

วิธีการนิเทศ

มิลเลต (พิมพ์ร ฉายอรุณ. 2545 : 35; อ้างอิงจาก Millett. 1954 : 98-100) ได้กล่าวถึงวิธีการนิเทศว่า การนิเทศที่ดีควรดำเนินการดังนี้ คือ

1. ควรได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา (prior approval) เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันในขอบเขตของการนิเทศ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความชัดเจนในกระบวนการของการนิเทศด้วย
2. กำหนดเกณฑ์ในการปฏิบัติ (promulgation of service standards) เพราะเกณฑ์ในการปฏิบัติงานนอกจากจะช่วยแนะนำว่าการปฏิบัติควรมีระดับความถี่สูงต่ำเพียงใด ยังเป็นวิธีการที่จะสามารถวัดความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานได้ แต่การกำหนดเกณฑ์นั้นต้องกำหนดให้ตรงตามวัตถุประสงค์จึงจะถือว่าเป็นเกณฑ์ที่ดี

3. จัดสรรงบประมาณในการนิเทศ (work budget) การจัดงบประมาณเป็นวิธีการหนึ่งที่จะควบคุมหรือกำหนดการนิเทศได้เพราะการกำหนดขอบเขตของการจัดการใด ๆ นั้น ต้องคำนึงถึงจำนวนงบประมาณด้วย

4. จัดหาผู้นิเทศหรือบุคลากร (approval of personnel) โดยทั่วไปแล้วบุคลากรในการนิเทศจะเป็นที่รู้จักกันในนาม คณะกรรมการติดต่อประสานงานไปยังผู้ร่วมงานอื่น ๆ ตามข้อตกลงที่ทุกฝ่ายเห็นชอบ

5. รายงานผลการปฏิบัติงาน (report of work programs) เป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานหรือความก้าวหน้าต่าง ๆ ของผู้รับการนิเทศนั้น จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้การประเมินการปฏิบัติงานเป็นไปตามพื้นฐานความเป็นจริงของการปฏิบัติงาน ในรายงานผลการปฏิบัติงานนั้นอาจจะใช้วิธีการทางสถิติต่าง ๆ หรือแผนภูมิประกอบการรายงานหรือเน้นความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานให้ชัดเจน เพื่อปรับปรุงแก้ไข หรือส่งเสริมการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. การตรวจสอบผลที่เกิดขึ้น (inspection of results) การตรวจสอบผลงานเป็นวิธีการนิเทศอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปเพราะจะทำให้สามารถทราบว่าการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและความก้าวหน้าของผู้ปฏิบัติงานเป็นไปตามความคาดหวังที่หน่วยงานต่าง ๆ หวังไว้เพียงใด

เบนทลี (พิมพ์ร ณาอรุณ. 2545 : 36; อ้างอิงจาก Bentley. 1977 : 116-117) ได้กล่าวว่า วิธีการนิเทศที่ดีนั้นควรปฏิบัติดังนี้

1. สร้างความเป็นมิตรและเป็นที่ยอมรับต่อผู้รับการนิเทศ
2. กระตุ้นให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนพูดคุยถึงปัญหาต่าง ๆ ในการทำงาน
3. ให้รางวัลหรือกล่าวคำชมเชยเมื่อการปฏิบัติงานสัมฤทธิ์ผล
4. เลือกเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับให้คำแนะนำ
5. กระตุ้นผู้รับการนิเทศ ให้รู้จักเตรียมตัวเพื่อความก้าวหน้าในอนาคตตลอดจนให้ความช่วยเหลือตามสมควร
6. หลีกเลี่ยงการขัดแย้งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศ
7. แสดงความเห็นใจ และสนใจในปัญหาของผู้เข้ารับการนิเทศตลอดจนคอยช่วยเหลือด้วยวิธีการต่าง ๆ
8. ติดต่อกับผู้รับนิเทศ ที่มีปัญหาต่าง ๆ โดยตรงเพื่อสร้างความมั่นคงทางจิตใจให้เกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศเหล่านั้น
9. หลีกเลี่ยง การตัดสินใจใด ๆ โดยใช้อำนาจของกลุ่มจนกว่าจุดประสงค์ต่าง ๆ จะเป็นที่ยอมรับและเข้าใจอย่างทั่วถึงของผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ
10. หลีกเลี่ยงการร่วมกิจกรรมกับผู้รับการนิเทศคนหนึ่งคนใด ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่พอใจที่มีผลประโยชน์แอบแฝง

11. พยายามกล่าวคำชมเชย แทนการตำหนิผู้ร่วมการนิเทศ ทั้งด้วยวาจา และด้วยตัวอักษรจะเห็นได้ว่าการนิเทศนั้นมุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการนิเทศหรือมุ่งให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติงานให้ดีขึ้น สำหรับวิธีการที่จะนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น โด널สัน (พิมพ์ร ฉายอรุณ. 2545 : 36; อ้างอิงจาก Donaldson) ซึ่งได้เสนอวิธีการดำเนินการเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้คือ

1. ประเมินผลความต่อเนื่องของแรงเสริมกำลังใจที่เกิดขึ้นในอดีต
2. พัฒนาจิตใจให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง
3. ทำการเสริมกำลังใจเมื่อเห็นว่าพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปใกล้เคียง
4. กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ
5. ให้รางวัลเมื่อพฤติกรรมที่ต้องการได้เกิดขึ้น

การนิเทศนักเรียนฝึกงานในสถานประกอบการนั้น ถ้าจะให้บังเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ของการนิเทศที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคคล อาจารย์ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศควรมีคุณสมบัติดังนี้

4.1 ลักษณะส่วนตัว เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความมั่นใจในตนเอง มีความอดทน กระฉับกระเฉง ว่องไว เป็นคนเปิดเผย ไม่เย่อหยิ่งและมีมนุษยสัมพันธ์

4.2 ความรู้ความสามารถ ควรมีความรู้ระดับปริญญาตรีขึ้นไป สามารถถ่ายทอดความรู้ มีเทคนิคในการพูด สามารถในการสาธิต และสามารถประเมินผล

4.3 การแสดงออกทางพฤติกรรม มีความเป็นประชาธิปไตย ยุติธรรม มีคุณธรรม ประพฤติดี รู้จักประมาณตน เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักยกย่องชมเชยผู้ที่ทำดี

4.4 มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นคนตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต และมีความตั้งใจจริงในการทำงาน

5. ผู้นิเทศที่ดีควรมีทักษะ 3 ประการ คือ

5.1 ทักษะด้านปฏิบัติ (Technical skills) เป็นทักษะที่จำเป็นที่จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ เพราะไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติการหรือควบคุมสั่งการล้วนจำเป็นต้องอาศัยทักษะนี้เป็นส่วนประกอบทั้งสิ้น

5.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human relation skills) เป็นทักษะที่มีความสำคัญ เพราะผู้นิเทศจะต้องปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ถ้ามีปฏิสัมพันธ์กันในทางที่ดีจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ทักษะนี้สามารถแบ่งเป็นทักษะย่อยได้ 8 ประการ คือ

- 5.2.1 เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น
- 5.2.2 มีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น
- 5.2.3 ทักษะในการรับรู้ความจริงของสิ่งต่าง ๆ และ พร้อมจะป้องกันและแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

5.2.4 ทักษะในการสื่อสารทั้งโดยคำพูดและภาษาเขียน ตลอดจนการรับฟัง

5.2.5 ทักษะในการจูงใจผู้อื่นที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงาน

5.2.6 มีความอดทนและเข้าใจในความแตกต่างของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะทางจริยธรรมและความสามารถ

5.2.7 ทักษะในการสอนผู้อื่นให้รู้จักวิธีปฏิบัติงาน

5.2.8 ทักษะในการประสานงานและควบคุมการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานดำเนินไปตามความคาดหวัง และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5.3 ทักษะด้านการบริหารงาน (Administrative skills) ในการปฏิบัติงานที่ดีนั้น ต้องมีการวางแผนประสานงาน กำหนดการ ตลอดจนวางตัวบุคคล จัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะกระทบต่อการปฏิบัติงาน

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2535 : 86-90) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ว่ามีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สำรวจสถานประกอบการ การสำรวจดังกล่าวควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของสถานประกอบการ ว่ามีกี่ประเภท และมีรายละเอียดอะไรบ้าง และสามารถนำนักเรียนมาฝึกงานตามหลักสูตรที่เปิดสอนได้

2. เลือกสถานประกอบการ การเลือกสถานประกอบการ ควรมีการประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการนักเรียนเข้าฝึกงาน เช่น ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ซึ่งในการคัดเลือกสถานประกอบการมีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

2.1 เลือกสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากสถานศึกษาจนเกินไป

2.2 กรณีที่เลือกสถานประกอบการที่ห่างไกล สถานศึกษาที่จัดส่งนักเรียนไปฝึกงาน ควรประสานงานกับสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกับสถานประกอบการนั้น ๆ เพื่อขอความร่วมมือด้านบุคลากร ในการนิเทศการฝึกงานของนักเรียน

2.3 เป็นสถานประกอบการที่ถูกต้องตามกฎหมาย

2.4 เป็นสถานประกอบการ ที่ให้ความร่วมมืออย่างจริงจังกับนักเรียนที่จะออกไปฝึกงาน

3. ติดต่อกับสถานประกอบการ เพื่อทำการตกลงเกี่ยวกับการส่งนักเรียนออกฝึกงาน และทางสถานศึกษา ควรแจ้งให้สถานประกอบการ ทราบถึงรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกงาน เช่น จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เหตุผลที่เลือกสถานประกอบการนั้น ๆ ความต้องการของนักเรียนที่จะมาฝึกงานว่าต้องการทางด้านใด ประวัติของนักเรียนที่จะมาฝึกงาน ทำความตกลงเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่สถานประกอบการ ต้องดำเนินการกับสถานศึกษา ตกลงเรื่องระเบียบต่าง ๆ เป็นต้น

4. แจ้งเรื่องการฝึกงานของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อประโยชน์ในการ ควบคุม และสามารถติดต่อกับนักเรียนในช่วงเวลาดังกล่าว

5. ปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนก่อนเข้ารับการฝึกงาน และชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกงานให้นักเรียนทราบด้วย

6. การจัดอาจารย์ให้เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุม ดูแล ติดตาม และ นิเทศการฝึกงานของนักเรียน รวมทั้งการทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการที่ส่งนักเรียนมาฝึกงาน

7. การประเมินผลการฝึกงาน ว่ามีสัมฤทธิ์ผลทางวิชาชีพในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ระหว่างการฝึกงานเพียงไร โดยอาจจะให้สถานประกอบการเป็นผู้ประเมิน หรือ ร่วมมือกันระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาก็ได้ ซึ่งในการประเมินอาจจะมีสมุด บันทึกการทำงาน ประเมินการประเมินด้วย

8. การทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ หลังจากการฝึกงานผ่านไปแล้ว ประมาณ 1 อาทิตย์ หรือภายใน 2 อาทิตย์ เป็นอย่างช้า และควรแจ้งผลการประเมินจาก คณะกรรมการให้สถานประกอบการทราบ

9. ปรีกษาหรือเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียน ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ต่อการฝึกงานในสถานประกอบการ

วิรัช กฤษฎา (ขวัญชัย สันทิพย์สมบูรณ์. 2537 : 23 – 24; อ้างอิงจาก วิรัช กฤษฎา. 2528 : 69) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการฝึกงานว่า มี 2 ลักษณะ คือ

1. การฝึกงานในเวลาราชการ (Full-time Course) เป็นหลักสูตรที่เรียนตาม ปกติในโรงเรียนหรือวิทยาลัยเทคนิค ซึ่งจัดการฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นแบบ On the job training คือ เป็นขบวนการเรียนรู้ และหาประสบการณ์ จากการทำงานจริงจากคนงาน หัวหน้างาน ผู้ชำนาญงานพิเศษหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายอบรม ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำ การทำงานให้กับผู้เรียนทางช่างเทคนิค เพื่อให้มีความรู้ ความชำนาญ และความสามารถใน การทำงานมากขึ้น วิธีการจัดการฝึกงานอาจจัดตามช่วงเวลา ดังนี้

1.1 จัดฝึกงานในช่วงปิดภาคเรียนโดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ วิธีนี้เป็นที่นิยม กันมากของสถานอาชีวศึกษาทั้งหลาย

1.2 จัดการฝึกงานควบคู่ไปกับการเรียน อาจเป็นบางเดือน หรือตลอดภาค เรียนอาจฝึกงานในช่วงเช้าแล้วกลับมาเรียนในตอนเย็นก็ได้ วิธีนี้จะจัดก่อนการเรียนปีสุดท้าย ของการศึกษาหลักสูตรนี้ เรียกว่า Sandwich Course

2. การฝึกงานนอกเวลาราชการ (Part-time Course) เป็นหลักสูตรที่เรียนนอก เวลาปกติในโรงเรียนเทคนิค ซึ่งแบ่งเป็น 3 แบบ คือ

2.1 หลักสูตรเรียนในวันหยุด (Day-release Course) จัดขึ้นสำหรับผู้ที่มทำงานเต็มเวลาทั้งวัน ผู้เรียนจะเรียนในวันหยุดงานประจำสัปดาห์ และในตอนเย็นหลังจากเลิกงานอีกหนึ่งหรือสองครั้งต่อสัปดาห์ หลักสูตรนี้ได้จัดขึ้นในประเทศสิงคโปร์

2.2 หลักสูตรแบบ Block Release เป็นหลักสูตรที่กำหนดให้ผู้เรียนที่จะออกฝึกงานได้เรียนวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นให้จบภายในเวลาจำกัด เพื่อให้มีระยะเวลาว่างช่วงหลังติดต่อกันยาวนาน พอที่จะฝึกงานได้ กลุ่มผู้เรียนจะฝึกงานหมุนเวียนกันไป

2.3 หลักสูตรเรียนภาคค่ำ (Evening Course) คล้ายกับหลักสูตรในข้อ 2.1 แต่เปลี่ยนเวลาเรียนเป็นตอนค่ำ สาม หรือสี่ครั้งต่อสัปดาห์

สรุปแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกงานของสถานศึกษา

สถานศึกษาทั้ง 5 โรงเรียน ในจังหวัดเพชรบุรี ได้มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบของการฝึกงานโดยยึดนโยบายที่คล้ายกัน คือ จัดให้ผู้เรียนที่จะออกไปฝึกงาน ได้เรียนรายวิชาต่าง ๆ ให้ครบตามหลักสูตร โดยในภาคเรียนที่มีการฝึกงานจะเพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่า ของภาคเรียนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยออกไปฝึกงานเป็นเวลา 350 ชั่วโมง เป็นอย่างน้อย และการฝึกงานจะอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา ซึ่งจะเป็นช่วงแรกของภาคเรียนหรือช่วงหลังของภาคเรียนทั้งนี้แต่ละโรงเรียนจะเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมกันเอง

สรุปขั้นตอนการฝึกงานของสถานศึกษา

ขั้นตอนในการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานของสถานศึกษาทั้ง 5 แห่ง ของจังหวัดเพชรบุรี มีแนวปฏิบัติที่คล้ายกัน คือ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อสถานที่ฝึกงาน โดยทำหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานที่รับนักเรียนฝึกงาน เพื่อสำรวจความต้องการ จำนวนนักเรียนที่รับฝึกงาน และมีหนังสือตอบรับจากหน่วยงานหรือสถานประกอบการ

2. จัดนักเรียนเข้ารับการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน

3. สถานศึกษาจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียนที่จะออกฝึกงาน โดยการฝึกงานจะอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์นิเทศก์ และผู้ควบคุมการฝึกงานของสถานศึกษา หน่วยงาน และสถานประกอบการ

4. อาจารย์นิเทศก์ออกนิเทศนักเรียนตามสถานประกอบการที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษาตามเวลาและความพร้อมของอาจารย์นิเทศก์แต่ละสาย

5. เมื่อนักเรียนออกฝึกงานประมาณ 1 เดือน สถานศึกษาจะทำหนังสือไปยังหน่วยงานที่รับนักเรียนฝึกงานเพื่อขออนุญาตนักเรียนกลับสถานศึกษาเพื่อจัดสัมมนาเป็นเวลา 1 วัน

6. เมื่อครบกำหนดการฝึกงานให้นักเรียนนำเอกสารต่าง ๆ ได้แก่สมุดบันทึกการฝึกงาน แบบประเมินผลการฝึกงานของผู้ควบคุมการฝึกงาน พร้อมหนังสือส่งตัวกลับจากหน่วยงานส่งมอบให้อาจารย์นิเทศก์ เพื่อให้สถานศึกษาต่อไป

7. นักเรียนเข้าร่วมการปัจฉิมนิเทศหลังฝึกงาน ตามที่สถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนดไว้ตามความเหมาะสม

8. เมื่อนักเรียนฝึกงานครบตามกำหนดเวลาและกลับมาโรงเรียนแล้ว โรงเรียนจัดทำหนังสือตอบขอบคุณไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับนักเรียนเพื่อฝึกประสบการณ์ตรงให้

9. คณะกรรมการประเมินผลการฝึกงาน รวบรวมคะแนนจาก อาจารย์นิเทศก์ หน่วยงานที่รับนักเรียนฝึกงาน และจากสมุดบันทึกผลการฝึกงานประจำวัน มารวมคะแนนแล้ว ให้เป็นค่าระดับคะแนน 1 – 4 (50-59=1, 60-69=2, 70-79=3, 80-100=4)

แนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนฝึกงานของสถานศึกษา

นักเรียนฝึกงานเป็นบุคคลที่เปรียบเสมือนตัวแทนของสถานศึกษา ดังนั้นจึงควรจะปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของสถานศึกษาที่นักเรียนสังกัดอยู่โดยเคร่งครัด และเพื่อเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบันของตนเอง สถานศึกษาจึงได้กำหนดให้นักเรียน ปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ต้องปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบของหน่วยงาน เช่น
 - 1.1 ลงเวลาปฏิบัติงานทุกวันทั้งไปและกลับ
 - 1.2 เขียนใบลาแจ้งเหตุผล เมื่อมีความจำเป็นไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามปกติ
 - 1.3 ขออนุญาตผู้ควบคุมการฝึกงาน เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องออกไปติดต่องานนอกสถานที่
 - 1.4 กฎระเบียบต่างๆ ตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานนั้น ๆ
2. ต้องบันทึกการปฏิบัติงาน ในแบบรายงานการฝึกงานประจำทุกวัน แล้วนำเสนอผู้ควบคุมการฝึกงานเพื่อตรวจสอบและเซ็นชื่อรับทราบทุกสัปดาห์และบันทึกสรุปผลการฝึกงานเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกงานแล้ว
3. แต่งกายให้สุภาพ เรียบร้อย ตามระเบียบของสถาบัน หรือตามระเบียบของหน่วยงานนั้น ๆ
4. ต้องเคารพเชื่อฟังหัวหน้าหน่วยงาน หรือบุคคลที่มีหน้าที่ดูแลการฝึกงาน
5. ต้องปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีวัฒนธรรมอันดีงาม เช่น การใช้คำพูด กิริยา มารยาท การวางตัวให้เหมาะสม สุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
6. ต้องเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน เอาใจใส่ต่องานและไม่นิ่งดูดาย ช่วยเหลืองานอื่น ๆ นอกเหนือจากหน้าที่ให้เต็มความสามารถ

7. ต้องเป็นบุคคลที่ตรงต่อเวลา มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีเจตคติที่ดีต่องาน

8. ต้องรู้จักรักษาเครื่องมือเครื่องใช้และผลประโยชน์ของหน่วยงาน

9. ต้องคำนึงถึงคุณภาพของงานและความปลอดภัยในการทำงาน

10. หลังเสร็จสิ้นการฝึกงาน ให้นำสมุดบันทึกการฝึกงาน ใบประเมินผลของผู้ควบคุมการฝึกงาน และหนังสือส่งตัวกลับ มอบให้อาจารย์นิเทศก์ เพื่อบริจาคให้สถานศึกษาต่อไป

4. ด้านการจัดสัมมนา

ในปัจจุบัน “การสัมมนา” ได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อการทำงานของมนุษย์มาก ไม่ว่าจะเป็นงานในระบบราชการ หรือ เอกชน ตามหน่วยงานในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในระดับหน่วยงาน ระดับชาติ หรือระดับโลกก็ตาม ซึ่งสามารถเห็นได้จากสื่อมวลชนต่าง ๆ หรือตามการถ่ายทอดทางวิทยุ โทรทัศน์ จึงจัดได้ว่าการสัมมนามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคน หน่วยงาน องค์กร และประเทศชาติ เป็นอย่างมาก

จากบทบาทความสำคัญดังที่ได้กล่าวแล้ว ได้มีนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ได้ให้ความหมายของคำว่า “สัมมนา” ไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมายการสัมมนาว่า ดังนี้ คือ การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น เพื่อหาข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผลของการสัมมนาถือว่าเป็นเพียงข้อเสนอแนะ ผู้ที่เกี่ยวข้องจะนำไปปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้

ประสงศ์ รวยสุข (2530) ให้ความหมายว่า การสัมมนา เป็นการประชุมเพื่อปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อหาข้อยุติ หรือให้ได้แนวทาง ทางความคิดให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม

ทัศนีย์ วิศาลเวชกิจ (ม.ป.ป.) ให้ความหมายคำว่า สัมมนา หมายถึง การที่บุคคลกลุ่มหนึ่งมาเข้าร่วมประชุมกัน โดยการนำของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้ ในลักษณะที่แต่ละคนหันหน้าเข้ามาปรึกษาหารือกัน หรือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในเรื่องที่มุ่งพิจารณากันโดยเฉพาะ (Particular Topic) โดยการนำเอาประสบการณ์เดิมมาสร้างเป็นแนวปฏิบัติใหม่ จัดได้ว่าเป็นการฝึกอบรมประเภทหนึ่ง เป็นการเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้ร่วมสัมมนา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือเพื่อเป็นการเตรียมตัวให้ก้าวหน้าเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ

เฉลิม วราวิทย์ และสมคิด แก้วสนธิ (2522) อธิบายว่า การจัดสอนแบบสัมมนา เป็นการการสอนที่คล้ายกับ Tutorial สิ่งที่แตกต่างกัน คือ การจัดสอนแบบสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ โดยที่ผู้เรียนและผู้สอนช่วยกันเลือกเรื่องที่จะนำมาเรียนรู้ร่วมกัน เช่น ผู้เรียนบางคนเสนอผลงานวิจัยต่อเพื่อน เพื่ออภิปรายผลงานของตน หรือการเชิญผู้เชี่ยวชาญบาง

สาขามอภิปราชเกี่ยวกับเรื่องราวหรือปัญหาให้กระจ่างขึ้น เป็นต้น ส่วนการสอน Tutorail เป็นการจัดการสอนที่ได้เตรียมเวลาและเนื้อหาไว้แล้วโดยผู้สอน ส่วนผู้เรียนนั้นเตรียมสิ่งที่ตนไม่กระจ่างมอภิปราชกับผู้สอน เพื่อให้เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น

ถนอมศรี จ่างตระกูล (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงการประชุมสัมมนาว่า หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีการศึกษาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หรือแก้ปัญหาเป็นกลุ่ม โดยมีการอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปที่ถูกต้อง

จากความหมายของการสัมมนาตามที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า การสัมมนาเป็น กิจกรรมอย่างหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งด้านการเรียนการสอน และการจัดประชุมอบรม โดยมีส่วนที่คล้ายกันแต่วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอาจแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมกับ สถานการณ์ ซึ่งลักษณะหรือกระบวนการผู้ที่เข้าร่วมสัมมนา หรือผู้สนใจ มีความรอบรู้ทางวิชา การที่ใกล้เคียงกัน จึงจะมาแสดงความคิดเห็น อภิปราย ถกเถียง ได้ตอบพุดคุย แสดงทัศนะ ใหม่ ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์และมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

การประชุมสัมมนาของหน่วยงานหรือองค์กร มุ่งประโยชน์เพื่อที่จะนำผลที่ได้รับจาก จัดสัมมนาไปพัฒนางานในหน่วยงานหรือองค์กร

สำหรับการเรียนการสอนที่จัดในลักษณะของการสัมมนา จะมุ่งเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า โดยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการฝึกทักษะในเรื่องของความคิด วิเคราะห์ ปัญหา การเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา การแสดงออกของความคิดเห็น การพุดคุยสนทนาและ อภิปราย ที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน เพื่อให้ได้ข้อสรุปหรือแนวทางที่มีความเป็นไปได้และ เป็นข้อมูลที่อาจนำไปใช้ได้จริงในอนาคต ทั้งยังเพื่อเป็นการให้มีความรู้ ทักษะ ในเรื่องของ กระบวนการดำเนินการจัดสัมมนาทางวิชาการ ทั้งนี้ผู้ที่เรียนจะต้องมีพื้นฐานความรู้เดียวกัน

จุดมุ่งหมายของการจัดสัมมนา

การจัดสัมมนาที่ดีผู้ดำเนินการจัดสัมมนาควรมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและชัดเจน และเป็นประโยชน์ ตลอดจนมีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์ของหน่วยงานนั้นๆ และจุด มุ่งหมายที่ตั้งไว้จะต้องมีความเป็นจริงและเป็นไปได้ และเป็นที่ยอมรับของกลุ่มผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับปัญหาและเหตุการณ์นั้น ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

1. เพื่อการศึกษาและเรียนรู้ประเด็นต่าง ๆ ของปัญหาในอันที่จะนำไปสู่การ แก้ปัญหา
2. เพื่อค้นคว้าหาคำตอบ ข้อเสนอแนะหรือหาข้อยุติในอันที่จะแก้ปัญหาร่วมกัน
3. เพื่อนำผลของการสัมมนา เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบาย เพื่อการพัฒนา และการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

ประโยชน์ของการสัมมนา

การจัดสัมมนาที่ดีจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในส่วนตัวของผู้เข้าร่วมสัมมนาและหน่วยงานซึ่งจะนำมาสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ จึงอาจสรุปประโยชน์ที่จะได้รับการจัดสัมมนาได้ดังนี้ คือ

1. ผู้จัดหรือผู้เรียนสามารถดำเนินการจัดสัมมนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้เข้าร่วมสัมมนา ได้รับความรู้ แนวคิดจากการเข้าร่วมสัมมนา สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานและดำเนินชีวิตส่วนตัวได้อย่างดี
3. ผลจากการที่ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากการสัมมนา จะช่วยทำให้ระบบและวิธีการทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
4. การสัมมนาจะช่วยแบ่งเบาภาระการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชา เพราะผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับการสัมมนา ทำให้มีความเข้าใจถึงการปฏิบัติงาน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ และวิธีการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนางานให้ได้ผลดี
5. เป็นการพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน ให้มีความพร้อมที่จะก้าวขึ้นไปรับตำแหน่งหน้าที่การงานที่สูงขึ้นกว่าเดิม หรือถ้าต้องปฏิบัติงานที่จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ผู้ปฏิบัติงานก็จะไม่ค่อยรู้สึกลำบากใจในการปรับตัว เพราะได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลา
6. เป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าของผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากผู้ที่มีโอกาสเข้าร่วมสัมมนาย่อมดีกว่า ย่อมได้เปรียบ เพราะจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ทันท่วงที จนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลอื่น
7. เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผลทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม
8. สามารถสร้างความเข้าใจอันดีต่อเพื่อนร่วมงาน มีมนุษยสัมพันธ์ เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน และสามารถทำงานเป็นทีมได้
9. เกิดความกระตือรือร้น กล้าคิด กล้าแสดง กล้าตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ รู้จักการยอมรับความคิดของบุคคลอื่น รู้จักการใช้ดุลยพินิจ วิเคราะห์ปัญหาได้ถูกต้อง สามารถร่วมกันแก้ปัญหาในการทำงานได้ และฝึกการเป็นผู้นำ

จากประโยชน์ดังกล่าว สรุปได้ว่า ผลของการจัดสัมมนาหรือการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสัมมนา จะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งได้มาจากการศึกษาค้นคว้า เพื่อเสนอเป็นบทความทางวิชาการและสรุปประมวลความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการซึ่งอยู่ในรูปของเอกสารประกอบการสัมมนา และสรุปรายงานผลการจัดสัมมนาที่ได้รับ ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา แก้ไขปัญหา หรือการสร้างสรรคงานใหม่ ๆ ได้นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมสัมมนาเองในด้านของการนำไปพัฒนาตนเอง พัฒนางาน พัฒนาหน่วยงาน และสังคมโดยรวม

ขั้นตอนของการสัมมนา

การดำเนินการจัดสัมมนาที่ดี ผู้จัดควรลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน โดยอาจอยู่ในรูปของตารางการอบรมสัมมนา ซึ่งลำดับขั้นตอนของกิจกรรมต่าง ๆ ไว้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รู้ว่า ตลอดเวลาที่มีการจัดสัมมนานั้นจะต้องทำอะไรบ้าง ช่วงเวลาไหน มีวิทยากร หรือผู้เกี่ยวข้องในการสัมมนาเป็นใครบ้าง และจะต้องสนทนา พูดคุย กันในประเด็นใดบ้าง ซึ่งอาจสรุปขั้นตอนต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. เรื่องที่นำมาสัมมนา ควรเป็นเรื่องที่กำหนดปัญหาไว้อย่างแน่นอน ก่อนข้างมีระดับที่ต้องการในการแก้ไขปัญหาลึก และต้องการความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย

2. เป็นการประชุมแบบบรรยาย หรืออภิปราย โดยใช้วิธีการระดมความคิดกลุ่มหลาย ๆ รูปแบบมาประยุกต์ใช้ตามความต้องการที่จะให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับความรู้ทางด้านใด โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้ความรู้ และเสนอแนะแนวความคิดเห็น

3. เมื่อมีการบรรยายหรืออภิปรายกลุ่มใหญ่เสร็จ อาจจะมีการแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันพิจารณา วิเคราะห์ปัญหา และหาข้อสรุปให้ได้แนวทางในการที่จะนำไปใช้ต่อไป หรืออาจจะไม่ต้องแบ่งกลุ่มย่อยก็ได้ แต่ต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการอภิปราย หรือซักถาม เพื่อให้ได้ข้อยุติและแนวทางในการนำไปใช้ได้

4. ควรมีการประเมินผลการสัมมนา เพื่อต้องการทราบปัญหา ข้อดีข้อเสีย ในการจัดสัมมนาที่ผ่านมา จะได้มีแนวทางปรับปรุงแก้ไขในการจัดครั้งต่อไป

5. เมื่อเสร็จสิ้นในการสัมมนา ควรมีการสรุปผลรายงาน และจัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อจัดส่งให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้เข้าร่วมสัมมนา จะได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหน่วยงาน บุคลากร และสังคมโดยส่วนรวมต่อไป

หลังจากที่นักเรียนได้ออกฝึกงานตามหน่วยงาน สถานประกอบการ ประมาณ 1 เดือน สถานศึกษาจะทำหนังสือขอตัวนักเรียนฝึกงานกลับสถานศึกษา เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการจัดสัมมนา ทั้งนี้ โดยจะได้ทราบความเคลื่อนไหว ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการฝึกงาน ทั้งในเรื่องการทำงาน การปฏิบัติตน และเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มาเล่าสู่กันฟังในหมู่เพื่อน พร้อมกับรับฟังคำชี้แนะ ข้อบกพร่องจากอาจารย์นิเทศก์ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข โดยรูปแบบการสัมมนาจะแบ่งกลุ่ม ตามสถานประกอบการที่นักเรียนฝึกงานด้วยกัน เพื่อเป็นการระดมความคิด การทำงานกลุ่ม โดยมีอาจารย์นิเทศก์เป็นที่ปรึกษา และให้ส่งตัวแทนออกมานำเสนอ ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย และแนวทางแก้ไข ทั้งนี้เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการจัดสัมมนา ไม่ให้น่าเบื่อหน่าย บางโรงเรียนได้เชิญวิทยากรตามความต้องการของนักเรียนมาให้ความรู้ แนวทางในการศึกษาต่อ หรือการทำงานในอนาคต เพื่อเป็นการกระตุ้นนักเรียน

5. ด้านการประเมินผลการฝึกงาน

การประเมินผลการฝึกงาน ถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของการฝึกงาน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานซึ่งจะได้นำปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการฝึกงาน โดยดำเนินการตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

พิมพร ฉายอรุณ (2545 : 37) ให้กล่าวถึงการประเมินผลการฝึกงาน ว่า หมายถึง การมุ่งสร้างมาตรฐานในการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้รู้จักปรับปรุงตนเองและสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ และการประเมินผลการฝึกงานเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง ผู้ที่จะทำการประเมินผลการฝึกงานควรจะได้ทราบหลักการที่จะใช้เป็นแนวทางสำหรับการประเมิน เพื่อที่จะได้สามารถประเมินผลการฝึกงานได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะทำให้ผลการประเมินที่ได้นั้นเที่ยงตรง น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับ

ความหมายของการประเมินผล

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการของการวิเคราะห์ และเก็บรวบรวมข้อมูล อันเป็นข่าวสารที่ให้ประโยชน์ สำหรับการตัดสินใจเลือกต่าง ๆ ที่ได้ผลดีสำหรับการตัดสินใจ

การประเมินผลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การประเมินผลความก้าวหน้า
2. การประเมินผลรวมสรุป

การประเมินผลความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผลเพื่อปรับปรุงทุกอย่างให้ดีขึ้น เป็นการประเมินในขณะที่โครงการนั้นกำลังดำเนินอยู่

การประเมินผลรวมสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลหลังจากสิ้นสุดโครงการเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของโครงการอันจะนำไปสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงการเมื่อต้องการนำไปปฏิบัติในครั้งต่อไป หรือตัดสินใจล้มเลิกโครงการ กล่าวคือเป็นการตัดสินใจคุณค่าของโครงการฝึกงาน ไฟเรอ (พิมพร ฉายอรุณ. 2545 : 37; อ้างอิงจาก Feirer. 1972 :18)

จากความหมายของการประเมินผล พิมพร ฉายอรุณ (2545 : 37) ได้สรุปว่า การประเมินผล หมายถึง กระบวนการของการวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูล อันเป็นข่าวสารที่ให้ประโยชน์สำหรับการตัดสินใจโครงการฝึกงาน เพื่อบ่งชี้ถึงจุดเด่นและจุดด้อยของแผนการฝึกงานและกระบวนการฝึกงาน นักประเมินผลจะวางรูปแบบการประเมินให้สอดคล้องกันกับวัตถุประสงค์และการดำเนินงานของโครงการนั้น ๆ

ในการควบคุมการฝึกงานของสถานศึกษา จะเน้นให้อาจารย์ผู้ประเมินการฝึกงาน ประเมินจากสมุดบันทึกการปฏิบัติงานของนักเรียนดังนี้

1. เนื้อหาสาระครบถ้วนสมบูรณ์ชัดเจน
2. ความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยของสมุดบันทึก

3. การระบุคุณและประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกงานมีความชัดเจน

4. ความละเอียดถี่ถ้วนในการบันทึกผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

การประเมินผลการฝึกงานของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ได้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. การให้คะแนนแบบประเมิน (สถานประกอบการ อาจารย์นิเทศก์ สมุดบันทึกรายงานการฝึกงานประจำวัน)

1.1 ระดับ 1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง แก้ไข
1.2 ระดับ 2	หมายถึง	พอใช้ ปานกลาง
1.3 ระดับ 3	หมายถึง	ดี
1.4 ระดับ 4	หมายถึง	ดีมาก

2. แนวทางเกณฑ์การวัดและประเมินผล (ปรับตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา)

2.1 สถานประกอบการ	ประเมิน	60 คะแนน
2.2 อาจารย์นิเทศก์	ประเมิน	20 คะแนน
2.3 สมุดบันทึกรายงานการฝึกงานประจำวัน	ประเมิน	20 คะแนน

3. การให้คะแนน

3.1 คะแนน 80	ขึ้นไป	ดีมาก	ให้ระดับคะแนน	4
3.2 คะแนน 70 – 79		ดี	ให้ระดับคะแนน	3
3.3 คะแนน 60 – 69		พอใช้	ให้ระดับคะแนน	2
3.4 คะแนน 50 – 59		ผ่าน	ให้ระดับคะแนน	1
3.5 คะแนน ต่ำกว่า 50		ไม่ผ่าน	ให้ระดับคะแนน	0

ในการฝึกงาน สถานศึกษาควรมีมาตรการในการควบคุมการฝึกงานเพื่อให้การดำเนินงาน การติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง การควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก เพราะว่าการติดตามผลการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนนี้จะช่วยแก้ไขอุปสรรคและปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่และสามารถทราบผลการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนนี้ อันจะทำให้สามารถนำผลงานมาพิจารณาปรับปรุงงานในส่วนที่บกพร่องได้ทันกับเหตุการณ์ นอกจากนี้ การควบคุมงานยังเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของบุคคลในองค์การดำเนินไปอย่างถูกต้องตามระเบียบแบบแผนและข้อบังคับที่กำหนดไว้ ดังนั้นการติดตามผลและการควบคุมงานจึงเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร

กรมอาชีวศึกษา (พิมพ์ ฉายอรุณ. 2545 : 24; อ้างอิงจาก กรมอาชีวศึกษา. 2538 : 21) เพื่อให้ การฝึกงานของนักเรียนนักศึกษาในหน่วยงานของสถานฝึกงานต่าง ๆ เป็นไปด้วย

ความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ เกิดประโยชน์กับทุกฝ่าย ได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการฝึกงานของนักเรียน นักศึกษา ไว้ดังนี้

1. เข้ารับการฝึกงานในสถานประกอบการที่สถานศึกษาเห็นชอบ
 2. ได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง
 3. ต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียน นักศึกษา หรือชุดฝึกงานของวิทยาลัย
 4. ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ
 5. รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการฝึกงานเอง
 6. นักเรียน นักศึกษาต้องดูแลรักษาทรัพย์สินของสถานประกอบการด้วยความระมัดระวัง
 7. นักเรียน นักศึกษาต้องรักษาความลับของสถานประกอบการ
 8. นักเรียน นักศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงาน และผู้มาติดต่อด้วยความสุภาพ
 9. นักเรียน นักศึกษาที่ลาป่วย ลากิจ ให้ส่งใบลาโดยตรงกับผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมการฝึกงานตามระเบียบการลาของสถานประกอบการ
 10. นักเรียน นักศึกษาต้องจดบันทึกการฝึกงานประจำวันเพื่อเสนอให้ผู้ควบคุมการฝึกงานตรวจสอบและลงนาม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
 11. ต้องผ่านการประเมินผลของอาจารย์นิเทศก์ และ ผู้ควบคุมการฝึกงานของสถานประกอบการ
 12. นักเรียน นักศึกษาต้องเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ 1 ฉบับ และนำส่งอาจารย์นิเทศก์เมื่อสิ้นสุดการฝึกงาน เพื่อนำไปประกอบการประเมินผลการฝึกงาน
- การใช้สมุดบันทึกการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงาน**
- นักศึกษาที่ออกฝึกงานทุกคนต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการฝึกงานโดยเคร่งครัด กรมอาชีวศึกษา (พิมพ์ ฉายอรุณ. 2545 : 24; อ้างอิงจาก กรมอาชีวศึกษา. ม.ป.ป. : 12) สถานศึกษาต้องดำเนินการ จัดทำสมุดบันทึกการฝึกงานให้นักศึกษาพร้อมคำชี้แจงการใช้สมุดบันทึกการฝึกงาน ดังนี้
1. นักศึกษาทุกคนที่ฝึกงานในวิทยาลัย และ นอกสถานที่ จะต้องบันทึกการฝึกงานในสมุดบันทึกการฝึกงานนี้ทุกวัน
 2. สมุดบันทึกการฝึกงานนี้ จะเก็บเป็นหลักฐานให้วิทยาลัยได้ทราบว่านักศึกษาได้ฝึกงานอะไรบ้าง ด้านใดมาก ด้านใดน้อย จะแก้ไขได้ทันที เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการฝึกงานอาชีพของนักศึกษาเอง
 3. นักศึกษาจดบันทึกด้วยการเขียนตัวบรรจง สะอาด ใช้ภาษาง่าย ๆ และชัดเจนอ่านได้ความหมาย

4. รูปหรือสเกลต่าง ๆ ให้เขียนด้วยมือทั้งสี่นิ้วห้ามใช้บรรทัดหรือเครื่องมือช่วยเขียนอื่น ๆ ส่วนลักษณะ การเขียนรูป อนุโลมให้ใช้หลักเกณฑ์ของการเขียนแบบเครื่องกล
5. ในสัปดาห์หนึ่ง ๆ วันใดทำอะไร ให้บันทึกไว้ด้วยข้อความสั้น ๆ ในบันทึกรายสัปดาห์ นักศึกษาจะต้องส่งให้อาจารย์นิเทศก์นักศึกษาฝึกงาน มิฉะนั้นจะถูกตัดคะแนน
6. วันใดนักศึกษาป่วยหรือลา ให้บันทึกแจ้งไว้ด้วย
7. การบันทึกงานให้บันทึกเป็นลักษณะงานและการปฏิบัติงาน ถ้ามีการปฏิบัติงานผิดพลาดหรือมีอุบัติเหตุอย่างใด ก็ให้บันทึกไว้ด้วยเช่นกัน
8. สมุดบันทึกงาน ทุกสัปดาห์จะต้องส่ง และมีลายเซ็นรับทราบของหัวหน้าโรงงานหรือหัวหน้าผู้ควบคุมงานที่นักศึกษาฝึกงานอยู่ด้วย
9. นำสมุดบันทึกการฝึกงานมาด้วยทุกครั้งที่ย้ายนัดประชุม

6. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ

ความหมายของหลักสูตร

การศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องมีเครื่องมือที่สำคัญที่จะนำการศึกษาให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ สิ่งนั้นคือ หลักสูตร (Curriculum) ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายแง่มุม ซึ่ง นิรมล ศตวุฒิ ได้สรุปแนวคิดตามที่กล่าวใน การพัฒนาหลักสูตร (นิรมล ศตวุฒิ. 2543 : 3-4) ดังนี้

1. ในประการแรก ได้สรุปความหมายของหลักสูตรเป็น 2 แนวทาง คือ

- 1.1 หลักสูตรเป็นที่รวมของเนื้อหาวิชาที่วางแผนไว้

หลักสูตรในความหมายนี้เป็นรายวิชาที่ออกแบบไว้สำหรับสอนผู้เรียน ซึ่งจะมีเนื้อหาส่วนที่เป็นความรู้ กระบวนการ และทักษะ โดยเน้นให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเนื้อหาและมีการวัดผลหลังการสอน จะเป็นหลักสูตรที่มีลักษณะคงที่ (static) เพราะไม่ได้รวมประสบการณ์ไว้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

- 1.2 หลักสูตร หมายถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนเป็นผู้นำทางให้เกิดการเรียนรู้

หลักสูตรในความหมายนี้ครอบคลุมถึงประสบการณ์ทั้งหมดที่โรงเรียนรับผิดชอบจัดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งหลักสูตรจะประกอบด้วยทั้งเนื้อหาความรู้และประสบการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ถึงแม้จะไม่มีในเอกสารหลักสูตร ซึ่งในความหมายนี้จะมีลักษณะที่กว้างและมีลักษณะเคลื่อนไหว เป็นพลวัต (dynamic) และครอบคลุมถึงการเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้และประสบการณ์สำหรับการประกอบอาชีพและมีพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับในสังคม

2. ในประการที่สอง ได้สรุปความหมายของหลักสูตรโดยอยู่บนพื้นฐานแนวคิดของ วิลมา เอส ลองสตรีท (Wilma S. Longstreet) และ แฮโรลด์ จี เซน (Harold G. Shane) ไว้ว่า ลักษณะธรรมชาติของหลักสูตรที่เหมาะสมจะต้องมีคุณสมบัติ 6 ประการ คือ

2.1 หลักสูตรประกอบด้วยเอกสารที่เขียนขึ้นเพื่อแนะเกี่ยวกับเนื้อหาทาง การเรียนและประสบการณ์อื่น ๆ ที่นักเรียนต้องรู้ โดยโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ เอกสารนี้อาจประกอบด้วย จุดประสงค์ สื่อการเรียนการสอน และวิธีการสอนที่เสนอแนะไว้

2.2 หลักสูตรควรแสดงถึงความเห็นร่วมกันของสังคมในเรื่องลำดับของสิ่งที่ ผู้เรียนจะต้องเรียน การพัฒนาหลักสูตรควรมีการวางแผนและปรึกษาร่วมกันกับชุมชนและหน่วยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงครูและนักเรียนด้วย

2.3 หลักสูตรควรมีความหลากหลายสำหรับผู้เรียน ควรผสมผสาน อย่างสมดุลระหว่างความต้องการของสังคมกับความต้องการของผู้เรียนและพัฒนาการเฉพาะบุคคลของผู้เรียน

2.4 หลักสูตรที่เป็นแผนหรือเอกสารที่เขียนขึ้นจะเป็นเพียงคู่มือของหลักสูตร (curriculum guide) ในขณะที่หลักสูตรเป็นสิ่งที่นักเรียน เรียนรู้หลังจากที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างแผนของหลักสูตร กับภูมิหลังของนักเรียน จะเป็นประสบการณ์ซึ่งแสดงในรูปของแนวคิดของเนื้อหาที่เป็นพลวัตร

2.5 ความสำเร็จของหลักสูตรขึ้นอยู่กับการสอนของครูเป็นส่วนใหญ่ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับการสอนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งมีผลต่อกันและกัน

2.6 การประเมินผลการพัฒนาด้านวิชาการ ด้านส่วนตัว และด้านสังคม มีความจำเป็น แต่ไม่ควรใช้แบบทดสอบมาตรฐาน (standardized test) ในการประเมิน เพราะแบบทดสอบมาตรฐานจะแยกผู้พัฒนาหลักสูตรกับครูผู้สอนออกจากกระบวนการประเมินผล การประเมินเพื่อปรับปรุงหลักสูตรและการสอน ควรได้รับข้อมูลในลักษณะที่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง ไม่ควรประเมินสรุปพฤติกรรมในแง่ของปริมาณ ซึ่งจะวัดเฉพาะเนื้อหาที่ตายตัว

จากแนวคิดดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการหรือแบบแผนของการจัดการเรียนการสอน ที่จัดวางเนื้อหาวิชาความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้อย่างเป็นระบบ โดยจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ทั้งความรู้ ทักษะ การปฏิบัติ จนเกิดเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ตามความต้องการของสังคม รวมทั้งประโยชน์ที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพและศึกษาต่อ ซึ่งหลักสูตรที่มีความเหมาะสมจะต้องสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง มีความยืดหยุ่น มีการปรับปรุงพัฒนาให้ก้าวหน้าทันต่อความเปลี่ยนแปลงของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ได้พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุค

โลกาภิวัตน์ เพื่อผลิตกำลังคนเป็นช่างฝีมือที่มีความรู้ ความชำนาญ ในทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพ และเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ความสนใจ และโอกาสของตน โดยมีการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา และ พัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ทั้งในระดับชาติ ท้องถิ่น และชุมชน

ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ อศ 1003/2545 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 โดยให้สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เริ่มใช้ปีละชั้น และใช้ครบพร้อมกันทุกชั้น ในปีการศึกษา 2547 โดยมอบอำนาจให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษา มีอำนาจในการเพิ่มเติม ปรับปรุง หรือ ยกเลิก ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน รายวิชา และโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545

ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการเพิ่มเติม แก้ไข เปลี่ยนแปลงรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545

หลักการของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนระดับฝีมือที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสม สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริง สามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน ถ่ายโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์ในงานอาชีพ ตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ นำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและ

การประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ

6. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร

1. การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกัน สามารถโอนผลการเรียน และขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้ด้วย

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เหมาะสม

2.2 ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน ๆ ละไม่เกิน 7 ชั่วโมง สำหรับในเวลาราชการปกติ โดยจัดให้ผู้เรียน ได้เรียนไม่เกิน 35 ชั่วโมง / สัปดาห์ ทั้งนี้ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. หน่วยกิต

3.1 รายวิชาที่เป็นวิชาทฤษฎีเพียงอย่างเดียว เรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนรวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาที่เป็นวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้จัดเรียนรวมกัน ตามลักษณะของรายวิชา โดยภาคปฏิบัติเรียน 2 – 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนรวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 40 – 60 ชั่วโมง มีค่า 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาที่มีการฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และ กิจกรรม ดังนี้

1. หมวดวิชาสามัญ
2. หมวดวิชาชีพ
 - 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน
 - 2.2 วิชาชีพเฉพาะ
 - 2.3 ฝึกงาน / โครงการงาน / โครงการวิชาชีพ
3. หมวดวิชาเลือกเสรี
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตรให้เป็นไปตามกำหนดในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา ส่วนรายวิชาแต่ละหมวดวิชา สถานศึกษาสามารถจัดตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือจัดตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาต้องกำหนดรหัสวิชา จำนวนคาบเรียน และจำนวนหน่วยกิต ตามระเบียบที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่าง ๆ และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมไม่น้อยกว่า 100 หน่วยกิต ดังโครงสร้างต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	24	หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	66	หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	ไม่น้อยกว่า	(26)	
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	(36)	
2.3 ฝึกงาน / โครงการงาน / โครงการวิชาชีพ		(4)	
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10	หน่วยกิต
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า	200	ชั่วโมง
	รวมไม่น้อยกว่า	100	หน่วยกิต

การฝึกงาน / โครงการงาน / โครงการวิชาชีพ

1. ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงาน หรือ ฝึกปฏิบัติในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชาหรือทำโครงการงาน หรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต
2. การตัดสินผลการเรียน และการให้ระดับผลการเรียนให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ
3. ภาคเรียนที่มีการฝึกงานให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ

ฝึกงาน / โครงการงาน / โครงการวิชาชีพ 4 หน่วยกิต

เป็นรายวิชาที่จัดเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ รับจ้างหรืออาชีพอิสระตามความสนใจของนักเรียน ภายใต้การแนะนำของอาจารย์นิเทศก์หรืออาจารย์ที่ปรึกษา โดยเลือกเรียนอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	(ชั่วโมง)
2201 – 5001	ฝึกงาน	4	(350)
2201 – 5002	โครงการงาน	4	(350)
2201 – 5003	โครงการวิชาชีพ	4	(350)

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัยของตนเองและส่งเสริมการทำงาน ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม โดยการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน

การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

1. ประเมินผ่านรายวิชาในหมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา
2. ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมตามโครงสร้างหลักสูตร
3. ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00
4. เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินทุกภาคเรียน
5. ประเมินผ่านมาตรฐานสาขาวิชา

จุดประสงค์สาขาวิชาพณิชยการ

1. เข้าใจหลักการและประยุกต์ใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

2. เข้าใจหลักการและกระบวนการในงานพื้นฐานวิชาชีพและงานที่สัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานด้านพันธียการ

3. เข้าใจหลักการ วิธีการและขั้นตอนในสาขางานที่เลือก

4. มีทักษะ มีประสบการณ์ กระบวนการในงานอาชีพตามสาขางานที่เลือก

5. มีทักษะในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพตามสาขางานที่เลือก

6. มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในการทำงาน

7. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถพัฒนางาน ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

8. อนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและถูกวิธี

9. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีต่องาน และ เห็นแนวทางใน การประกอบอาชีพสุจริต

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า การที่สถานศึกษาจัดให้นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้ฝึกงานตามสถานประกอบการ เพื่อหาประสบการณ์ตรงในการทำงานโดยได้ลงมือปฏิบัติงาน จริงตามลักษณะงานของสถานประกอบการแต่ละแห่ง เพื่อฝึกทักษะ ความชำนาญ ในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในการทำงานได้ รวมทั้งแสวงหา ความรู้เพิ่มเติมจากการปฏิบัติงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถนำมาพัฒนางานให้มี คุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนได้ก้าวสู่อาชีพด้วยความมั่นใจ โดยการนำประสบการณ์ในการฝึกงานไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม จึงจำเป็นต้องจัดให้นัก เรียนได้ฝึกงาน และถือเป็นส่วนหนึ่งของการจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพฑูรย์ ลีลาวรรณกุลศิริ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การฝึกงานใน หน่วยราชการรัฐวิสาหกิจ และสถานประกอบการของเอกชน ของนักศึกษา หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพันธียการพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2529 มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อ ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาฝึกงานในหน่วยงานราชการของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสถานประกอบการของเอกชน ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขา บริหารธุรกิจ และ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหา และความต้องการในการฝึกงานในทัศนะของ นักศึกษา ผู้เข้าร่วมรับการฝึกงาน และผู้ให้การฝึกงาน จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาไม่มี ปัญหาในการฝึกงาน แม้วางานที่ได้รับมอบหมายจะไม่ตรงกับที่เคยเรียนมา รวมทั้งไม่มีปัญหา ในการปรับตัวให้เข้ากับผู้ร่วมงาน สำหรับความต้องการของนักศึกษาฝึกงาน พบว่า นักศึกษา ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับ เครื่องใช้สำนักงาน การจัดเก็บเอกสาร และจิตวิทยาเพื่อเป็น ประโยชน์ต่อการฝึกงาน และจากการศึกษาปัญหาของผู้ให้การฝึกงาน พบว่า นักศึกษาฝึกงาน

เครื่องใช้สำนักงาน การจัดการเก็บเอกสาร จิตวิทยา ตลอดจนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ มีน้ำใจ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพอีกด้วย และนอกจากนี้ได้เสนอว่า สถานศึกษา ควรกำหนดขอบข่าย ของงาน ให้แก่ผู้ฝึกงานทราบว่าต้องการให้นักศึกษาฝึกงานนั้นได้ฝึกงานอะไรบ้าง รวมทั้ง นักศึกษาฝึกงานควรจะมีความรู้ในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาชีพเฉพาะที่เรียน

ฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัย อาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า

1. การวางแผนและเตรียมการ

แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้า คณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาปานกลาง และมีความต้องการปานกลาง นักศึกษา ระดับ ปวท. และ ปวส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการปฏิบัติอยู่ใน ระดับปานกลาง มีความต้องการมาก ส่วนความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกันคือ นักศึกษาระดับ ปวท. มีปัญหาปานกลาง ส่วนนักศึกษาระดับ ปวส. มีปัญหาน้อย

2. การดำเนินการระหว่างการฝึกงาน

แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้า คณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาปานกลาง และมีความต้องการปานกลาง นักศึกษา ระดับ ปวท. และ ปวส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ ในการปฏิบัติอยู่ ในระดับมาก มีปัญหาน้อย และมีความต้องการมาก

3. การประเมินผลการฝึกงาน

แหล่งวิทยาการ ในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้าน มีความคิดเห็น ในระดับปฏิบัติมาก ไม่มีปัญหา ส่วนสถานประกอบการ ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับ ปฏิบัติปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความพอใจปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และ อาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความพอใจปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และ ปวส. ทุก สาขา ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มี ปัญหาน้อย และมีความพอใจมาก

บุปผา มังคละมณี และอภิรักษ์ จันทวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการ มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งนักศึกษาฝึกงาน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงแผน

การจัดส่งนักศึกษาฝึกงาน ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสถานที่ฝึกงานมากขึ้น เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามไปยังสถานฝึกงานภาคเอกชน และหน่วยงานราชการในจังหวัดต่าง ๆ ในจังหวัดทางภาคใต้ ผลจากการวิจัยพบว่า สถานประกอบการต่าง ๆ รับนักศึกษาฝึกงานจากสถานที่ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เช่น จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยประมงสงขลาติณสุลานนท์ วิทยาลัยเทคนิค รับฝึกงานนักศึกษาในระดับ ปวช. ปวส. ปริญญาตรี ส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า ในการส่งนักศึกษาฝึกงานควรให้สถานศึกษาเป็นผู้ทำหนังสือติดต่อกับสถานประกอบการเอง ระยะเวลาการฝึกงานควรอยู่ในช่วง 1 เดือน ถึง 1 เดือนครึ่ง ในระหว่างการฝึกงาน สถานประกอบการจะจัดผู้ควบคุมการปฏิบัติงาน อาจารย์นิเทศก์ควรไปเยี่ยมนักศึกษา เดือนละ 1 ครั้ง ผู้ควบคุมการฝึกงานควรเป็นผู้ทำหน้าที่ ประเมินผล โดยสถานประกอบการ จะส่งแบบประเมินผลให้สถานศึกษาเอง คุณลักษณะที่สถานประกอบการพึงประสงค์มากที่สุดคือ ต้องเป็นคนมีความรับผิดชอบสูง และสถานศึกษาต้องเตรียมความพร้อมในการให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่นักศึกษา และทำความเข้าใจกับครูผู้ควบคุม ตลอดจนเตรียมการด้านเอกสารให้พร้อมในระดับมาก ตัวนักศึกษา ต้องเตรียมความรู้ทักษะพื้นฐาน ความตั้งใจในการทำงาน และค่าใช้จ่าย ในระดับมาก ส่วนสถานประกอบการจะเตรียมในเรื่องหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน จัดผู้ควบคุมการปฏิบัติงาน จัดอุปกรณ์ และการฝึกอบรมเบื้องต้นในระดับมาก ส่วนเอกสารต่าง ๆ ที่วิทยาลัยเตรียมมีความเหมาะสมในระดับมาก

เสนีย์ พันโยธา (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการฝึกงานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการฝึกงาน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการฝึกงานผู้เกี่ยวข้องจากสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องจากสถานประกอบการและนักศึกษาที่ออกฝึกงานในสถานประกอบการ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ช่วงเวลาที่เหมาะสม ในการออกฝึกงานของนักศึกษา ควรอยู่ในช่วงเดือน มีนาคม ถึงเดือนเมษายน ซึ่งมีระยะเวลาการฝึกงาน 2 เดือน เฉพาะวันปิดภาคเรียนและหลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษาที่ออกฝึกงาน ควรให้ผ่านกับไม่ให้ผ่าน โดยไม่นำคะแนนมารวมกับผลการเรียน แต่มีบางประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขคือเรื่องการวางแผนการฝึกงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ การติดต่อประสานงานกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ การนิเทศการฝึกงานร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์ กับผู้ควบคุมการฝึกงาน ของนักศึกษาในสถานประกอบการ อาจารย์นิเทศก์ คอยควบคุมดูแล เอา

ใจใส่ ในการฝึกงานของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างน้อย ควรมีการกำหนดเกณฑ์ การประเมินผลการฝึกงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

ขวัญชัย สนิทพิสัยสมบูรณ์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการส่งนักศึกษาระดับ ปวส. สาขาวิชาช่างยนต์ออกฝึกงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ ในการส่งนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาช่างยนต์ ออกฝึกงาน ของนักศึกษาวิทยาเขตในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยเทคนิค ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับรูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการส่งนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ ปรากฏว่า ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการ ในรูปของคณะกรรมการ ออกสำรวจข้อมูลและสร้างความเข้าใจ กับสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกงาน วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดหลักสูตร จัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อคัดเลือกสถานประกอบการ กำหนดแผนงาน วางแผนเตรียมการเกี่ยวกับวิธีการ การปฏิบัติ การนิเทศ และการประเมินผลการฝึกงาน

วิลาวรรณ รพีพิศาล (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ กระบวนการจัด การฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์กระบวนการ จัดการฝึกงาน และศึกษาความคิดเห็นอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษา ผู้ประกอบการ เกี่ยวกับ โครงสร้างหลักสูตร และกระบวนการจัดการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 501 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบศึกษาเอกสาร แบบสอบถามอาจารย์ นิเทศก์ นักศึกษา ผู้ประกอบการ และแบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารวิทยาเขต ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างหลักสูตรเป็นแบบหน่วยกิต ประกอบด้วย 3 หมวดวิชา คือ วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ และ วิชาเลือกเสรี รวมไม่เกิน 95 หน่วยกิต วิชาที่เปิดสอนเป็นไปตามความต้องการของสังคมเป็น ส่วนใหญ่ การฝึกงานตามข้อกำหนดในหลักสูตร ไม่นับหน่วยกิต ใช้เวลาฝึก 200 ชั่วโมง โดย ใช้เกณฑ์ผ่านหรือไม่ผ่าน การจัดฝึกงานที่ปฏิบัติ ยังไม่สนองความมุ่งหมายหลักสูตร และการจัด ฝึกงานเท่าที่ควร ลักษณะงานที่นักศึกษาส่วนใหญ่ฝึกไม่สอดคล้องกับสาขาวิชา ขันวางแผน เตรียมการ ไม่ได้จัดองค์กรดูแลเพื่อวางแผนและประสานงานกับสถานประกอบการ ในรูป โครงการความร่วมมือขั้นดำเนินงาน นักศึกษาติดต่อและรายงานตัวฝึกงานด้วยตนเอง และ สถาบันไม่ได้จัดสรรงบประมาณ ดำเนินการประชุมประสานงานระหว่างฝึกงานและหลังฝึกงาน ขึ้นประเมินผล ไม่ได้กำหนดเกณฑ์และประเมินผลร่วมกันระหว่างวิทยาเขตกับสถานประกอบ การ สิ่งที่เห็นว่าควรปฏิบัติมากที่สุดคือ กำหนดนโยบายและขั้นตอนการจัดฝึกงานให้ชัดเจน

ปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนฝึกงาน จัดงบประมาณดำเนินงาน แจงให้นักศึกษาทราบผลการปฏิบัติงาน และทำหนังสือขอบคุณสถานประกอบการ

สายเดือน ตันตกานต์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการดำเนินงานส่งนักศึกษา ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ของวิทยาลัยพณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก กองวิทยาลัย อาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์นิเทศก์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานส่งนักศึกษาฝึกงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความร่วมมือในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานของสถานประกอบการ ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาที่ฝึกงานในสถานประกอบการแต่ละแห่ง การจัดหัวหน้าควบคุมการปฏิบัติงาน ของสถานประกอบการให้นักศึกษาได้อย่างเหมาะสม และการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการของนักศึกษา เป็นปัญหาสูงสุด

2. นักศึกษาที่ออกฝึกงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานส่งนักศึกษาออกฝึกงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสะดวกในการปรึกษาหารือ และขอคำแนะนำจากอาจารย์นิเทศก์ การหาสถานประกอบการที่เหมาะสม และการนำความรู้พื้นฐาน ด้านการปฏิบัติงานที่ได้รับจากสถานประกอบการ เป็นปัญหาสูงสุด

3. หัวหน้างานในสถานประกอบการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ ส่งนักศึกษาฝึกงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การรับนักศึกษาฝึกงานได้ในจำนวนจำกัด การมอบหมายงานตรงกับสาขาวิชาที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ และความร่วมมือของอาจารย์นิเทศก์กับสถานประกอบการเกี่ยวกับการฝึกงานเป็นปัญหาสูงสุด

4. อาจารย์นิเทศก์ ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงานว่า ควรกำหนดวิธีติดต่อประสานงานให้ชัดเจน ควรระบุบุคคลผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกงาน จำนวนการนิเทศนักศึกษาในสถานประกอบการแต่ละรายไม่ควรมากเกินไป ควรลดขั้นตอนการประเมินและส่งผลการประเมินให้เร็วขึ้น อาจารย์นิเทศก์ควรเข้าร่วมสัมมนาการฝึกงาน ควรชี้แจงการประเมินให้ชัดเจน นักศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการติดต่อประสานงานให้รวดเร็วขึ้น อาจารย์นิเทศก์ควรใช้เวลาการนิเทศให้มากกว่าที่เป็นอยู่ หัวหน้างานในสถานประกอบการ เสนอแนะว่า การติดต่อประสานงานควรดำเนินการอย่างรวดเร็ว และสม่ำเสมอ อาจารย์นิเทศก์ควรติดต่อกับฝ่ายบุคคลโดยตรง ควรมีการประเมินผลทุกสัปดาห์

อาทิตย์ ประสาทแก้ว (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของหัวหน้างานการฝึกงานของนักศึกษา โรงเรียนโปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้างาน เกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา โรงเรียนโปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ในด้านความสามารถทางวิชาการ บุคลิกภาพและคุณลักษณะส่วนตัว เทคนิคทักษะและวิธีการปฏิบัติงานหน่วยงานต่าง ๆ ที่โรงเรียนโปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ส่งนักศึกษาไปฝึกงานในปีการศึกษา 2539 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้างานมีความคิดเห็นว่า นักศึกษาฝึกงาน มีความสามารถในการปฏิบัติ

งาน ในด้านความสามารถทางวิชาการ ด้านเทคนิคทักษะและวิธีการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับพอใช้ ส่วนด้านบุคลิกภาพและคุณลักษณะส่วนตัว และด้านทัศนคติต่ออาชีพ อยู่ในระดับดี

พืระนันท์ คำบอนพิทักษ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงาน ของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ซึ่งเป็นวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี ซึ่งผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา พบว่า การฝึกงาน ควรฝึกในสถานที่ทำงานของนักศึกษาเอง ฝึกในแผนกที่ทำงานอยู่ โดยฝึกให้ตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียน และฝึกในภาคเรียนสุดท้ายก่อนจบการศึกษา สำหรับการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน ควรจัดเพียงครั้งเดียว และใช้เวลา 1 วัน การประเมินผลควรใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบดูแลนักศึกษาในขณะที่ปฏิบัติงาน สำหรับเกณฑ์การประเมินควรให้เกรดผ่านกับไม่ผ่านและไม่นำผลมารวมกับผลการเรียน

2. ด้านความต้องการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษา พบว่า ก่อนออกฝึกงาน นักศึกษาต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การพัฒนาบุคลิกภาพและการใช้เครื่องใช้สำนักงาน และต้องการเลือกสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง ต้องการฝึกในหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ก่อนออกฝึกงานควรปฐมนิเทศเกี่ยวกับการวางตัวให้เหมาะสมในการทำงาน วิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ และการหาประสบการณ์ในขณะที่ฝึกงานและการนิเทศ นักศึกษาต้องการให้อาจารย์นิเทศก์มานิเทศการฝึกงานเพียงครั้งเดียวตลอดการฝึกงาน

พิมพร ฉายอรุณ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อการรับนักศึกษาฝึกงาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 แผนกวิชาพาณิชยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อการรับนักศึกษาฝึกงาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 แผนกวิชาพาณิชยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการและดำเนินการฝึกงาน ด้านรูปแบบการฝึกงาน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน และด้านการสนับสนุนและร่วมมือในการฝึกงานอาชีพ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานประกอบการ มีความคิดเห็นต่อการรับนักศึกษาฝึกงานในทุกด้าน โดยภาพรวมทุกด้านและรายด้าน มีความเหมาะสมมากสรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานประกอบการ มีความคิดเห็นต่อการรับนักศึกษาฝึกงาน ใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการและดำเนินการฝึกงาน ด้านรูปแบบการฝึกงาน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ของนักศึกษาฝึกงาน และ ด้านการสนับสนุนและร่วมมือฝึกงานอาชีพ โดยภาพรวมทุกข้อมีความเหมาะสมมาก สำหรับข้อที่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. มีการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน
2. สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับสถานประกอบการล่วงหน้าทุกครั้งก่อนการตรวจเยี่ยมนักศึกษาฝึกงาน
3. นักศึกษาเป็นคนตรงต่อเวลา
4. ควรมีการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกงาน ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

อมรา ใจบำรุง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน ของโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน ใน 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านความคิดริเริ่ม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร สถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อนักศึกษาฝึกงาน โดยรวมและรายด้านว่ามีความเหมาะสมมาก

จากสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การฝึกงานของนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อตัวของนักเรียน เพราะการฝึกงานเป็นการนำความรู้ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนมีอยู่มาพัฒนาตนเอง และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดทักษะ ในการปฏิบัติงานจริงซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และในการฝึกงานนั้นจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือไม่ขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบหลาย ๆ ประการที่สถานศึกษา สถานประกอบการ บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกันอย่างแท้จริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัย
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2546 จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 122 คน แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากร จำแนกตามสถานศึกษา

ลำดับที่	สถานศึกษา	จำนวน
1	โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา	25
2	โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา	32
3	โรงเรียนเขาย้อยวิทยา	22
4	โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี	20
5	โรงเรียนท่ายางวิทยา	23
รวม		122

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 122 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้าน การเตรียมความพร้อม ก่อนฝึกงาน การปฐมนิเทศ การดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน การจัดสัมมนา และการประเมินผลการฝึกงาน โดยสร้างแบบสอบถามให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานศึกษา ผลการเรียน และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน แบบสอบถามเป็นลักษณะ Check List

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนาและด้านการประเมินผลการฝึกงาน จำนวน 51 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า(Rating Scale) แบ่งเป็นระดับความคิดเห็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

5 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยมาก

3 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

ในการให้คะแนนคำถามในแบบสอบถามแต่ละข้อนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความค่าเฉลี่ยแบบอิงเกณฑ์ 5 ระดับ(Best. 1981 : 236) ดังนี้คือ

การแปลความหมายของระดับคะแนนของความคิดเห็นของนักเรียน แสดงออก ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
-----------------------	---

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยมาก
-----------------------	---

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยปานกลาง
-----------------------	---

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยน้อย
-----------------------	--

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด
-----------------------	--

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา และด้านการประเมินผลการฝึกงาน ที่สถานศึกษาจัดให้นักเรียนในการฝึกงาน เพื่อให้ผู้ตอบเขียนเองอย่างอิสระ

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาขอบข่ายการสร้างแบบสอบถาม จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานใน 5 ด้าน เพื่อเป็นแนวทางและขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม

2. รวบรวมเนื้อหาสาระจากเอกสาร และงานวิจัย นำมาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมาย

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดระดับความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ให้ครอบคลุมความคิดเห็นทั้ง 5 ด้าน จำนวน 51 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ พิจารณาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5. ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์อนันต์ ทองสัมฤทธิ์ อาจารย์นิรมล ธรรมอำนาจสุข และอาจารย์พรพรรณ วัฒนวิชัย ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษา(Content Validity)

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบโดยพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีผลจากการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง(IOC) เท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป ใช้ได้ทั้งหมด

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้(Try-out) กับนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ระหว่างวันที่ 10-18 มกราคม 2547 จำนวน 50 คน

8. นำแบบสอบถามไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้านและรวมทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(α - Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) (ล้วยยศ และอังคณา ล้วยยศ. 2538 : 200) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.91

9. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำและแก้ไขปรับปรุงแล้ว เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และจัดพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 5 โรงเรียน ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยนัดหมายกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อชี้แจงและอธิบายวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด และให้เวลานักเรียนตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 1 สัปดาห์ แล้วให้อาจารย์ผู้สอนเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้ และผู้วิจัยนัดเวลาไปรับแบบสอบถามกลับคืน ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-20 กุมภาพันธ์ 2547 รวมระยะเวลา 20 วัน แจกแบบสอบถาม จำนวน 122 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 122 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

วิธีการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมามาจะตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วมาลงรหัส ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วนแล้วจึงนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ ข้อมูลในขั้นต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า(Rating Scale) เมื่อตรวจให้คะแนนแล้วใช้สถิติด้วยการแจกแจงความถี่ค่ามัธยฐานเลขคณิต($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที่ t-test(t-test for independent Samples) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-Way Analysis of Variance) ในกรณีที่ค่า F มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test

4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน แบบปลายเปิด โดยใช้ค่าความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 35)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยใช้สูตร(บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 131)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา(α - Coefficient) ของ Cronbach โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2545 : 131)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดย การทดสอบค่าที่ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเป็นอิสระจากกัน (t-test for Independent Samples) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 99-103)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2กลุ่มโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว(One-Way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 113)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา ใน F-distribution
	MS_b	แทน	ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวน (Mean Square) ภายในกลุ่ม

และในกรณีที่ค่า F มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test

$$q_{TK} = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{MS_E \left[\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right]}}$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่หนึ่ง
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่สอง
	N_1	แทน	จำนวนสมาชิกของกลุ่มที่ 1
	N_2	แทน	จำนวนสมาชิกของกลุ่มที่ 2
	MS_E	แทน	Mean Square Error

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ย่อ ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน ในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา ผลการเรียนรู้ และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนาและด้านการประเมินผลการฝึกงาน โดยรวมและรายข้อ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนาและด้านการประเมินผลการฝึกงาน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานศึกษา ผลการเรียนรู้ และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน

ตอนที่ 4 รวบรวมข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อม

ก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัด
สัมมนาและด้านการประเมินผลการฝึกงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา
ผลการเรียน และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานศึกษา ผลการเรียน
และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานศึกษา		
1.1 โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา	25	20.50
1.2 โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา	32	26.20
1.3 โรงเรียนเขาย้อยวิทยา	22	18.00
1.4 โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี	20	16.40
1.5 โรงเรียนท่ายางวิทยา	23	18.90
รวม	122	100.00
2. ผลการเรียน		
2.1 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50	39	32.00
2.2 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00	52	42.60
2.3 คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00	31	25.40
รวม	122	100.00
3. เหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน		
3.1 ตามความสนใจของตนเอง	109	89.34
3.2 ตามคำแนะนำของอาจารย์/ผู้ปกครอง	13	10.66
รวม	122	100.00

จากตาราง 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 122 คน มีลักษณะดังนี้

1. สถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา
จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 อยู่ในโรงเรียนบ้านแหลมวิทยา จำนวน 25 คน
คิดเป็นร้อยละ 20.50 อยู่ในโรงเรียนท่ายางวิทยา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90

อยู่ในโรงเรียนเขาย้อยวิทยา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 และอยู่ในโรงเรียน
ชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 16.40

2. ผลการเรียนรู้คะแนนเฉลี่ยสะสม พบว่า ผลการเรียนรู้คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00
จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 42.60 ผลการเรียนรู้คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 จำนวน 39
คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 และผลการเรียนรู้คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00 จำนวน 31 คน คิด
เป็นร้อยละ 25.40

3. เหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน พบว่า นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจของ
ตนเอง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 89.34 เลือกเรียนตามคำแนะนำของอาจารย์/
ผู้ปกครอง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.66

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา และ ด้านการประเมินผลการฝึกงาน โดยรวมและรายข้อ ดังแสดงผลในตาราง 3 - 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน	3.69	0.51	มาก
2. ด้านการปฐมนิเทศ	3.80	0.54	มาก
3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน	4.02	0.47	มาก
4. ด้านการจัดสัมมนา	3.83	0.66	มาก
5. ด้านการประเมินผลการฝึกงาน	4.39	0.55	มาก
รวม	3.91	0.39	มาก

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน เป็นรายชื่อ

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน			
1. นักเรียนฝึกทักษะการใช้เครื่องอัดสำเนา เครื่องอัดสำเนาอัตโนมัติและ เครื่องถ่ายเอกสารโดยการปฏิบัติจริง	3.47	0.86	ปานกลาง
2. วัสดุอุปกรณ์ ในโรงเรียนมีความพร้อมให้ นักเรียนได้ฝึกงาน	3.55	0.80	มาก
3. วัสดุอุปกรณ์ ในโรงเรียนมีความสอดคล้องกับ การปฏิบัติงานในสถานฝึกงาน	3.78	0.80	มาก
4. นักเรียนติดต่อสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง	3.49	1.25	ปานกลาง
5. โรงเรียนพิจารณาสถานที่ฝึกงานร่วมกับ นักเรียน	4.17	0.74	มาก
6. นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนก่อนออกฝึกงาน จริง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน	3.86	1.25	มาก
7. นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนโดยใช้ช่วงเวลา ว่างจากการเรียน	3.77	1.20	มาก
8. โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกทักษะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์นอกเวลา เรียน	2.79	1.13	ปานกลาง
9. โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกงานในสำนักงาน ด้านธุรการ ด้านวิชาการและด้านบริการ	3.82	0.84	มาก
10. โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองความ ประพฤตินักเรียนก่อนออกฝึกงาน	3.92	0.86	มาก
11. การฝึกงานในโรงเรียนนักเรียนปฏิบัติตน เช่น เดียวกับออกไปฝึกงานจริง	4.00	0.84	มาก
รวม	3.69	0.51	มาก

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 5 โรงเรียนพิจารณาสถานที่ฝึกงานร่วมกับนักเรียน($\bar{X}$ =4.17) ข้อ 11 การฝึกงานในโรงเรียนนักเรียนปฏิบัติตนเช่นเดียวกับออกไปฝึกงานจริง($\bar{X}$ =4.00) ข้อ 10 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองความประพฤตินักเรียนก่อนออกฝึกงาน($\bar{X}$ =3.92) และข้อ 6 นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนก่อนออกฝึกงานจริง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน($\bar{X}$ =3.86) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรก คือ ข้อ 4 นักเรียนติดต่อสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง($\bar{X}$ =3.49) รองลงมาคือ ข้อ 1 นักเรียนฝึกทักษะการใช้เครื่องอัดสำเนา เครื่องอัดสำเนาอัตโนมัติและเครื่องถ่ายเอกสารโดยการปฏิบัติจริง($\bar{X}$ =3.47) และข้อ 8 โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกทักษะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์นอกเวลาเรียน($\bar{X}$ =2.79) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการปฐมนิเทศ เป็นรายข้อ

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการปฐมนิเทศ			
12. โรงเรียนเชิญวิทยากรให้ความรู้ เรื่อง "การพัฒนาบุคลิกภาพ"	3.66	0.96	มาก
13. โรงเรียนเชิญนักธุรกิจมืออาชีพเป็นวิทยากร ให้ความรู้และประสบการณ์	3.34	1.13	ปานกลาง
14. โรงเรียนแจ้งข้อบกพร่องในการฝึกงาน ภายในโรงเรียนให้นักเรียนทราบ	3.39	0.89	ปานกลาง
15. อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดการจดบันทึกสมุด ฝึกงาน	4.16	0.83	มาก
16. โรงเรียนชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามระเบียบว่าด้วยการฝึกงานของโรงเรียน	4.30	0.70	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
17. อาจารย์ที่ทำหน้าที่คัดกรองความประพฤติ นักเรียนแนะนำการปฏิบัติตนให้เหมาะสมเมื่อ ออกฝึกงาน	4.38	0.68	มาก
18. โรงเรียนแจ้งหลักเกณฑ์การประเมินผลการ ฝึกงานให้นักเรียนรับทราบ	4.11	0.78	มาก
19. อาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกงานแจ้งเกี่ยวกับ การออกนิเทศของอาจารย์นิเทศก์	3.83	0.87	มาก
20. โรงเรียนเชิญตัวแทนของหน่วยงานที่รับ นักเรียนฝึกงานแนะนำการทำงานในเบื้องต้น	3.08	1.03	ปานกลาง
21. โรงเรียนจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ของพนักงานที่ดี	3.46	0.88	ปานกลาง
22. โรงเรียนจัดปฐมนิเทศเป็นเวลา 1 วัน	4.14	0.90	มาก
รวม	3.80	0.54	มาก

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการปฐมนิเทศโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 17 อาจารย์ที่ทำหน้าที่คัดกรองความประพฤตินักเรียนแนะนำการปฏิบัติตนให้เหมาะสมเมื่อออกฝึกงาน ($\bar{X}=4.38$) ข้อ 16 โรงเรียนชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามระเบียบว่าด้วยการฝึกงานของโรงเรียน($\bar{X}=4.30$) ข้อ 15 อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดการจดบันทึกสมุดฝึกงาน($\bar{X}=4.16$) และข้อ 22 โรงเรียนจัดปฐมนิเทศเป็นเวลา 1 วัน($\bar{X}=4.14$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรก คือ ข้อ 21 โรงเรียนจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของพนักงานที่ดี($\bar{X}=3.46$) รองลงมาคือ ข้อ 14 โรงเรียนแจ้งข้อบกพร่องในการฝึกงานภายในโรงเรียนให้นักเรียนทราบ($\bar{X}=3.39$) ข้อ 13 โรงเรียนเชิญนักธุรกิจมืออาชีพเป็นวิทยากรให้ความรู้และประสบการณ์($\bar{X}=3.34$) และข้อ 20 โรงเรียนเชิญตัวแทนของหน่วยงานที่รับนักเรียนฝึกงานแนะนำการทำงานในเบื้องต้น($\bar{X}=3.08$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน เป็นรายชื่อ

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน			
23. โรงเรียนจัดชั่วโมงการฝึกงานไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง/วัน และ ไม่เกิน 40 ชั่วโมง/สัปดาห์	4.34	0.72	มาก
24. โรงเรียนทำหนังสือแจ้งสถานที่ฝึกงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นรายบุคคล	3.93	1.09	มาก
25. นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการฝึกงานในสถานที่ฝึกงาน	3.85	0.80	มาก
26. โรงเรียนให้ความเสมอภาคและเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกฝึกงานอย่างเท่าเทียมกัน	4.21	0.83	มาก
27. อาจารย์นิเทศก์ออกนิเทศการฝึกงาน เดือนละ 2 ครั้ง	3.54	0.95	มาก
28. โรงเรียนทำหนังสือแจ้งสถานฝึกงานที่รับนักเรียนฝึกงานให้ทราบกำหนดการไปนิเทศของอาจารย์นิเทศก์	3.80	1.05	มาก
29. อาจารย์นิเทศก์มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นกันเองกับนักเรียนฝึกงาน	4.44	0.66	มาก
30. ผู้ควบคุมการฝึกงานในสถานฝึกงานมีทักษะในการแนะนำการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี	4.32	0.77	มาก
31. อาจารย์นิเทศก์ได้แนะนำนักเรียนฝึกงานเป็น การส่วนตัว	3.44	0.90	ปานกลาง
32. ผู้ควบคุมการฝึกงานและอาจารย์นิเทศก์ได้พูดคุยและปรึกษากันเกี่ยวกับนักเรียนฝึกงาน เป็นการส่วนตัว	3.85	0.96	มาก
33. นักเรียนฝึกงาน ได้รับการฝึกงานตรงตามสาขาที่เรียน	3.70	0.99	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
34. โรงเรียนจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียนฝึกงาน ไปยังสถานฝึกงาน	4.63	0.59	มากที่สุด
35. สถานฝึกงานจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียน ฝึกงานกลับโรงเรียนเมื่อฝึกงานครบตาม กำหนด	4.16	0.97	มาก
36. สถานฝึกงานจัดทำใบรับรองการฝึกงานให้นัก เรียนเมื่อฝึกงานครบ	4.09	1.00	มาก
รวม	4.02	0.47	มาก

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 34 โรงเรียนจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียนฝึกงานไปยังสถานฝึกงาน($\bar{X}=4.63$) ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานอยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 29 อาจารย์นิเทศก์มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นกันเองกับนักเรียนฝึกงาน($\bar{X}=4.44$) ข้อ 23 โรงเรียนจัดชั่วโมงการฝึกงานไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง/วัน และ ไม่เกิน 40 ชั่วโมง/สัปดาห์($\bar{X}=4.34$) ข้อ 30 ผู้ควบคุมการฝึกงานในสถานฝึกงานมีทักษะในการแนะนำการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี($\bar{X}=4.32$) และข้อ 26 โรงเรียนให้ความเสมอภาคและเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกฝึกงานอย่างเท่าเทียมกัน($\bar{X}=4.21$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 31 อาจารย์นิเทศก์ได้แนะนำนักเรียนฝึกงานเป็นการส่วนตัว($\bar{X}=3.44$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการจัดสัมมนา เป็นรายข้อ

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการจัดสัมมนา			
37. โรงเรียนจัดสัมมนานักเรียนฝึกงานเมื่อออกฝึกงานครบ 1 เดือน	3.78	1.15	มาก
38. โรงเรียนทำหนังสือขออนุญาตสถานฝึกงานนำนักเรียนฝึกงานมาร่วมสัมมนา	3.75	1.15	มาก
39. โรงเรียนจัดให้นักเรียนลงทะเบียนร่วมสัมมนาตามกลุ่มที่ออกฝึกงาน	3.50	1.05	มาก
40. นักเรียนฝึกงานแบ่งกลุ่มย่อยสัมมนาตามที่ออกฝึกงานในสถานที่ฝึกงานเดียวกัน	3.47	1.06	ปานกลาง
41. อาจารย์นิเทศก์ควบคุมดูแลการดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย	3.54	1.01	มาก
42. นักเรียนฝึกงานแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้อง	4.20	0.84	มาก
43. อาจารย์นำประเด็นปัญหาใหญ่ ๆ ของทุกกลุ่มมาสรุปเพื่อหาแนวทางร่วมกันแก้ปัญหา	4.27	0.76	มาก
44. อาจารย์นิเทศก์ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนฝึกงาน	4.28	0.61	มาก
45. โรงเรียนออกวุฒิบัตรการสัมมนาให้นักเรียนฝึกงานที่ผ่านการอบรมสัมมนา	3.70	1.10	มาก
รวม	3.83	0.66	มาก

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการจัดสัมมนาโดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 44 อาจารย์นิเทศก์ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนฝึกงาน($\bar{X}=4.28$)รองลงมาก็คือ ข้อ 43 อาจารย์นำประเด็น

ปัญหาใหญ่ ๆ ของทุกกลุ่มมาสรุปเพื่อหาแนวทางร่วมกันแก้ปัญหา($\bar{X}=4.27$) ข้อ 42 นักเรียนฝึกงานแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้อง($\bar{X}=4.20$) และข้อ 37 โรงเรียนจัดสัมมนา นักเรียนฝึกงานเมื่อออกฝึกงานครบ 1 เดือน($\bar{X}=3.78$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 40 นักเรียนฝึกงานแบ่งกลุ่มย่อยสัมมนาตามที่ออกฝึกงานในสถานที่ฝึกงานเดียวกัน($\bar{X}=3.47$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประเมินผลการฝึกงาน เป็นรายข้อ

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการประเมินผลการฝึกงาน			
46. นักเรียนฝึกงานทุกคนต้องผ่านกระบวนการที่โรงเรียนจัดทุกกิจกรรม ได้แก่ การปฐมนิเทศ การสัมมนาและการปัจฉิมนิเทศ	4.25	0.80	มาก
47. นักเรียนฝึกงานต้องมีเวลาฝึกงานครบตามที่หลักสูตรกำหนด	4.47	0.67	มาก
48. นักเรียนฝึกงานผ่านเกณฑ์การประเมินของสถานฝึกงาน	4.41	0.64	มาก
49. นักเรียนฝึกงานต้องผ่านเกณฑ์การประเมินของอาจารย์นิเทศก์	4.40	0.69	มาก
50. นักเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการฝึกงาน	4.42	0.70	มาก
51. นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผลการทำงานตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป	4.41	0.68	มาก
รวม	4.39	0.55	มาก

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประเมินผลการฝึกงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 47 นักเรียนฝึกงานต้องมีเวลาฝึกงานครบตามที่หลักสูตรกำหนด($\bar{X}=4.47$) ข้อ 50 นักเรียนจัดทำ

รายงานสรุปผลการฝึกงาน($\bar{X}$ =4.42) ข้อ 48 นักเรียนฝึกงานผ่านเกณฑ์การประเมินของสถานฝึกงาน($\bar{X}$ =4.41) และ ข้อ 51 นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผลการฝึกงานตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป($\bar{X}$ =4.41)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนาและด้านการประเมินผลการฝึกงาน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม สถานศึกษา ผลการเรียนรู้ และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน ดังแสดงผลในตาราง 9-21

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานศึกษา

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา (N =25)		โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา (N =32)		โรงเรียนเขาย้อยวิทยา (N =22)		โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี (N =20)		โรงเรียนท่ายางวิทยา (N =23)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน	3.77	038	3.31	0.56	4.01	0.49	3.77	0.26	3.76	0.47
2. ด้านการปฐมนิเทศ	4.18	0.43	3.44	0.39	3.84	0.62	4.03	0.50	3.67	0.40
3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน	4.31	0.37	4.06	0.50	3.86	0.44	3.96	0.49	3.88	0.42
4. ด้านการจัดสัมมนา	4.06	0.48	3.78	0.41	3.27	0.81	4.39	0.45	3.71	0.63
5. ด้านการประเมินผล การฝึกงาน	4.74	0.34	4.40	0.53	4.33	0.54	4.38	0.50	4.09	0.63
รวม	4.17	0.32	3.75	0.34	3.84	0.42	4.06	0.37	3.80	0.38

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่เรียนในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา

จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนบ้านแหลมวิทยา มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน โดยรวม($\bar{X}=4.17$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนบ้านแหลมวิทยา มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานในด้านการปฐมนิเทศ($\bar{X}=4.18$) ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน($\bar{X}=4.31$) และด้านการประเมินผลการฝึกงาน($\bar{X}=4.74$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ส่วนนักเรียนโรงเรียนเขาย้อยวิทยา มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน($\bar{X}=4.01$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ๆ และนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานในด้านการจัดสัมมนา($\bar{X}=4.39$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ๆ

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานศึกษา

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	7.25	1.81	8.74**	0.00
	ภายในกลุ่ม	117	24.27	0.21		
	รวม	121	31.52			
2. ด้านการปฐมนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	4	9.18	2.30	10.56**	0.00
	ภายในกลุ่ม	117	25.44	0.22		
	รวม	121	34.62			
3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	3.21	0.80	3.98**	0.01
	ภายในกลุ่ม	117	23.60	0.20		
	รวม	121	26.81			
4. ด้านการจัดสัมมนา	ระหว่างกลุ่ม	4	15.12	3.78	11.87**	0.00
	ภายในกลุ่ม	117	37.26	0.32		
	รวม	121	52.38			
5. ด้านการประเมินผล การฝึกงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	5.27	1.32	4.95**	0.00
	ภายในกลุ่ม	117	31.12	0.27		
	รวม	121	36.39			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	3.32	0.83	6.25**	0.00
	ภายในกลุ่ม	117	15.54	0.13		
	รวม	121	18.86			

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่เรียนในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1

เพื่อให้ทราบว่า ค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่มีความแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test ปรากฏผลดังตาราง 11-16

ตาราง 11 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	$\bar{X}$	โรงเรียน หนอง ชุมแสง วิทยา 3.75	โรงเรียน ท่ายาง วิทยา 3.80	โรงเรียน เขาย้อย วิทยา 3.84	โรงเรียน ชะอำ คุณหญิง เนื่องบุรี 4.06	โรงเรียน บ้าน แหลม วิทยา 4.17
โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา	3.75	-	0.05	0.09	0.31*	0.42**
โรงเรียนท่ายางวิทยา	3.80	-	-	0.04	0.26	0.37**
โรงเรียนเขาย้อยวิทยา	3.84	-	-	-	0.22	0.33*
โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี	4.06	-	-	-	-	0.11
โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา	4.17	-	-	-	-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนบ้านแหลมวิทยา มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน โดยรวม สูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา โรงเรียนท่ายางวิทยาและโรงเรียนเขาย้อยวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน สูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	$\bar{X}$	โรงเรียน หนอง ชุมแสง วิทยา 3.31	โรงเรียน ท่ายาง วิทยา 3.76	โรงเรียน ชะอำ คุณหญิง เนื่องบุรี 3.77	โรงเรียน บ้าน แหลม วิทยา 3.77	โรงเรียน เขาย้อย วิทยา 4.01
โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา	3.31	-	0.45**	0.46**	0.46**	0.70**
โรงเรียนท่ายางวิทยา	3.76	-	-	0.01	0.01	0.25
โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี	3.77	-	-	-	0.00	0.24
โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา	3.77	-	-	-	-	0.24
โรงเรียนเขาย้อยวิทยา	4.01	-	-	-	-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเขาย้อยวิทยา โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีและโรงเรียนท่ายางวิทยา มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน สูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการปฐมนิเทศ โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	$\bar{X}$	โรงเรียน หนอง ชุมแสง วิทยา 3.44	โรงเรียน ท่ายาง วิทยา 3.67	โรงเรียน เขาย้อย วิทยา 3.84	โรงเรียน ชะอำ คุณหญิง เนื่องบุรี 4.03	โรงเรียน บ้าน แหลม วิทยา 4.18
โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา	3.44	-	0.23	0.40*	0.59**	0.74**
โรงเรียนท่ายางวิทยา	3.67	-	-	0.17	0.36	0.51**
โรงเรียนเขาย้อยวิทยา	3.84	-	-	-	0.19	0.34
โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี	4.03	-	-	-	-	0.15
โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา	4.18	-	-	-	-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนบ้านแหลมวิทยามีความคิดเห็นต่อการฝึกงานด้านการปฐมนิเทศ สูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา และ โรงเรียนท่ายางวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี และ โรงเรียนเขาย้อยวิทยา มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ สูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้าน การดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตาม สถานศึกษา

สถานศึกษา	$\bar{X}$	โรงเรียน เขาย้อย วิทยา	โรงเรียน ท่ายาง วิทยา	โรงเรียน ชะอำ คุณหญิง เนื่องบุรี	โรงเรียน หนอง ชุมแสง วิทยา	โรงเรียน บ้าน แหลม วิทยา
		3.86	3.88	3.96	4.06	4.31
โรงเรียนเขาย้อยวิทยา	3.86	-	0.02	0.10	0.20	0.45**
โรงเรียนท่ายางวิทยา	3.88	-	-	0.08	0.18	0.43*
โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี	3.96	-	-	-	0.10	0.35
โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา	4.06	-	-	-	-	0.25
โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา	4.31	-	-	-	-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนบ้านแหลมวิทยามีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน สูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเขาย้อยวิทยาและโรงเรียนท่ายางวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการจัด สัมมนา โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	$\bar{X}$	โรงเรียน เขาย้อย วิทยา	โรงเรียน ท่ายาง วิทยา	โรงเรียน หนอง ชุมแสง วิทยา	โรงเรียน บ้าน แหลม วิทยา	โรงเรียน ชะอำ คุณหญิง เนื่องบุรี
		3.27	3.71	3.78	4.06	4.39
โรงเรียนเขาย้อยวิทยา	3.27	-	0.44	0.51*	0.79**	1.12**
โรงเรียนท่ายางวิทยา	3.71	-	-	0.07	0.35	0.68**
โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา	3.78	-	-	-	0.28	0.61**
โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา	4.06	-	-	-	-	0.33
โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี	4.39	-	-	-	-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนชะอำคุณหญิง-เนื่องบุรี มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา สูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเขาย้อยวิทยา โรงเรียนท่ายางวิทยาและโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนบ้านแหลมวิทยาและโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา สูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเขาย้อยวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการ ประเมินผลการฝึกงาน โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษา	$\bar{X}$	โรงเรียน ท่ายาง วิทยา 4.09	โรงเรียน เขาย้อย วิทยา 4.33	โรงเรียน ชะอำ คุณหญิง เนื่องบุรี 4.38	โรงเรียน หนอง ชุมแสง วิทยา 4.40	โรงเรียน บ้าน แหลม วิทยา 4.74
โรงเรียนท่ายางวิทยา	4.09	-	0.24	0.29	0.31	0.65**
โรงเรียนเขาย้อยวิทยา	4.33	-	-	0.05	0.07	0.41
โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี	4.38	-	-	-	0.02	0.36
โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา	4.40	-	-	-	-	0.34
โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา	4.74	-	-	-	-	-

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนบ้านแหลมวิทยามีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการประเมินผลการฝึกงาน สูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนท่ายางวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผลการเรียน

ความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	คะแนนเฉลี่ย สะสม 2.00-2.50 (N =39)		คะแนนเฉลี่ย สะสม 2.51-3.00 (N =52)		คะแนนเฉลี่ย สะสม 3.01-4.00 (N =31)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน	3.84	0.46	3.70	0.49	3.50	0.56
2. ด้านการปฐมนิเทศ	3.92	0.50	3.78	0.52	3.70	0.59
3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน	4.05	0.43	3.95	0.52	4.10	0.44
4. ด้านการจัดสัมมนา	4.04	0.54	3.71	0.72	3.78	0.64
5. ด้านการประเมินผลการฝึกงาน	4.25	0.61	4.41	0.53	4.55	0.46
รวม	4.00	0.41	3.87	0.40	3.88	0.36

จากตาราง 17 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนที่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน โดยรวม($\bar{X}=4.00$) สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน($\bar{X}=3.84$) ด้านการปฐมนิเทศ ($\bar{X}=3.92$) และด้านการจัดสัมมนา($\bar{X}=4.04$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ๆ และนักเรียนที่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00 มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ($\bar{X}=4.10$) และด้านการประเมินผลการฝึกงาน($\bar{X}=4.55$) สูงกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ๆ

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามผลการเรียน

ความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.10	1.05	4.24*	0.02
	ภายในกลุ่ม	119	29.43	0.25		
	รวม	121	31.53			
2. ด้านการปฐมนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.90	0.45	1.58	0.21
	ภายในกลุ่ม	119	33.73	0.28		
	รวม	121	34.63			
3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.46	0.23	1.03	0.36
	ภายในกลุ่ม	119	26.36	0.22		
	รวม	121	26.82			
4. ด้านการจัดสัมมนา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.60	1.30	3.11*	0.05
	ภายในกลุ่ม	119	49.77	0.42		
	รวม	121	52.37			
5. ด้านการประเมินผล การฝึกงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.63	0.82	2.80	0.07
	ภายในกลุ่ม	119	34.76	0.29		
	รวม	121	36.39			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.43	0.21	1.38	0.26
	ภายในกลุ่ม	119	18.43	0.16		
	รวม	121	18.86			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงานและด้านการจัดสัมมนา แตกต่างกันอย่างมีนัย

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 และนักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียน ออกฝึกงานและด้านการประเมินผลการฝึกงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

เพื่อให้ทราบว่า ค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างที่มีความแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบรายคู่ โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test ปรากฏผลดังตาราง 19-20

ตาราง 19 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามผลการเรียน

ผลการเรียน	$\bar{X}$	คะแนนเฉลี่ย สะสม 3.01-4.00 3.50	คะแนนเฉลี่ย สะสม 2.51-3.00 3.70	คะแนนเฉลี่ย สะสม 2.00-2.50 3.84
คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00	3.50	-	0.20	0.34*
คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00	3.70	-	-	0.14
คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50	3.84	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน สูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการจัดสัมมนา โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test จำแนกตามผลการเรียน

ผลการเรียน	$\bar{X}$	คะแนนเฉลี่ย สะสม 2.51-3.00 3.71	คะแนนเฉลี่ย สะสม 3.01-4.00 3.78	คะแนนเฉลี่ย สะสม 2.00-2.50 4.04
คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00	3.71	-	0.07	0.33*
คะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00	3.78	-	-	0.26
คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50	4.04	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา สูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน

ความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	ตามความสนใจ ของตนเอง (N =109)		ตามคำแนะนำ ของอาจารย์/ ผู้ปกครอง (N =13)		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน	3.69	0.53	3.68	0.32	0.10	0.92
2. ด้านการปฐมนิเทศ	3.78	0.54	3.98	0.47	-1.25	0.21
3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน	4.01	0.47	4.15	0.48	-1.07	0.29
4. ด้านการจัดสัมมนา	3.79	0.66	4.15	0.51	-1.89	0.06
5. ด้านการประเมินผลการฝึกงาน	4.41	0.55	4.28	0.58	0.77	0.44
รวม	3.90	0.40	4.03	0.36	-1.11	0.27

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่มีเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3

ตอนที่ 4 รวบรวมข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา และด้านการประเมินผลการฝึกงาน

จากการรวบรวมข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม จำนวน 122 ฉบับ นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 99 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.15 โดยให้ข้อเสนอแนะด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน คิดเป็นร้อยละ 81.15 ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน คิดเป็นร้อยละ 77.87 ด้านการประเมินผลการฝึกงาน คิดเป็นร้อยละ 77.87 ด้านการปฐมนิเทศ คิดเป็นร้อยละ 75.41 และด้านการจัดสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 73.77 ตามลำดับ และแสดงค่าจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในรูปหาค่าความถี่ ดังแสดงผลในตาราง 22

ตาราง 22 รวบรวมข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	ความถี่
	ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน	
1.	ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านระเบียบวินัย เครื่องแต่งกายและด้านบุคลิกภาพ	30
2.	ควรให้นักเรียนได้ฝึกใช้เครื่องใช้สำนักงานให้มากขึ้น	23
3.	ควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกงานในสถานศึกษาตามสาขาที่เรียน เช่น ฝึกเป็นเจ้าหน้าที่ธนาคารและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ของโรงเรียน	16
4.	ควรฝึกให้นักเรียนเป็นผู้นำ การวางตัวในสถานที่ฝึกงาน โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้	15
5.	ควรจัดทำรายละเอียดในเอกสารฝึกงานให้ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน	5
6.	ควรมีการแนะนำลักษณะงานของสถานประกอบการและคุณลักษณะของนักเรียนที่สถานประกอบการต้องการ	4
7.	ควรมีการทบทวนความรู้ด้านทฤษฎีก่อนออกฝึกงาน	2
8.	การฝึกงานในสถานศึกษาควรมีการหมุนเวียนการปฏิบัติงานให้ครบทุกงาน	1
9.	ควรขยายเวลาการฝึกงานในสถานศึกษาให้มากขึ้น	1

ตาราง 22 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	ความถี่
ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน(ต่อ)		
10.	โรงเรียนควรติดต่อสถานที่ฝึกงานให้กับนักเรียนก่อนที่นักเรียนจะ ไปติดต่อด้วยตนเอง	1
11.	ควรให้นักเรียนได้ไปดูสถานที่ฝึกงานก่อนตัดสินใจเลือกสถานที่ ฝึกงาน	1
รวม		99
ด้านการปฐมนิเทศ		
1.	ควรให้อาจารย์นิเทศชี้แจงรายละเอียดและแนวทางในการปฏิบัติ ตนระหว่างการฝึกงาน	46
2.	ควรเชิญบุคลากรที่มีประสบการณ์ในสถานประกอบการมาให้คำ แนะนำเกี่ยวกับการวางตัวในการทำงาน	17
3.	ควรให้คณะครู-อาจารย์ในโรงเรียนร่วมกันให้ข้อคิด แนวการ ประพฤติและปฏิบัติตนในการฝึกงาน	15
4.	ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ร่วมกัน อภิปรายในเรื่องการปฏิบัติตน	11
5.	ควรเชิญผู้ปกครองมาร่วมฟังและให้ข้อคิดในวันปฐมนิเทศ	3
รวม		92
ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน		
1.	ควรจัดทำหนังสือแจ้งระยะเวลาการฝึกงานต่อสถานประกอบการ ให้ชัดเจน	45
2.	ควรให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดส่ง นักเรียนออกฝึกงาน	21
3.	ในการไปรายงานตัวฝึกงานวันแรกควรมีอาจารย์พาไปเพื่อความ อบอุ่นใจ	13
4.	ควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบว่านักเรียนไปฝึกงานที่ใด	8
5.	ควรจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานในสาขาที่เรียน	4
6.	ในการเลือกสถานที่ฝึกงานควรดูความเหมาะสมของระยะทางจาก บ้านไปยังสถานที่ฝึกงาน	2

ตาราง 22 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	ความถี่
7.	ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน(ต่อ) ควรสอบถามสถานประกอบการเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนที่ต้องการ รับเข้าฝึกงาน	1
8.	ควรจัดส่งนักเรียนไปฝึกเฉพาะหน่วยงานของราชการ	1
รวม		95
1.	ด้านการจัดสัมมนา ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่ เกิดขึ้นระหว่างการฝึกงานให้มากขึ้น	37
2.	ต้องการให้อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอแนวทางการ แก้ปัญหาให้มากขึ้น	32
3.	ควรทำหนังสือแจ้งหน่วยงานเพื่อขออนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วม สัมมนา	6
4.	การแบ่งกลุ่มสัมมนา ควรมีอาจารย์ประจำกลุ่มย่อยให้ครบทุก กลุ่ม	4
5.	ควรเชิญผู้ปกครองมาร่วมรับฟังความประพฤติของนักเรียน ระหว่างการฝึกงานในวันสัมมนา	4
6.	ควรจัดสัมมนานักเรียนที่ออกฝึกงานเดือนละ 2-3 ครั้ง	4
7.	ควรจัดกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานและสร้างความสัมพันธ์ให้ มากขึ้น	3
รวม		90
1.	ด้านการประเมินผลการฝึกงาน ควรประเมินผลโดยดูจากผลการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนแต่ละ คน	41
2.	อาจารย์นิเทศก์ควรประเมินผลโดยการสอบถามข้อมูลจาก ผู้ควบคุมการฝึกงาน	14
3.	คะแนนการประเมินผลควรให้หน่วยงานประเมิน 60 คะแนน และ โรงเรียนประเมิน 40 คะแนน	13
4.	ต้องการให้หน่วยงานประเมินผลการฝึกงานอย่างเดียว	11

ตาราง 22 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	ความถี่
5.	ด้านการประเมินผลการฝึกงาน(ต่อ) ควรให้นักเรียนฝึกงานได้ร่วมประเมินผลการฝึกงานของตนเอง	10
6.	ต้องการให้หน่วยงานออกใบรับรองผ่านการฝึกงาน	3
7.	ควรแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบเพื่อนำไปพัฒนาตนเอง	3
รวม		95

จากตาราง 22 พบว่า นักเรียนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน พบว่า ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านระเบียบวินัย เครื่องแต่งกายและด้านบุคลิกภาพ รองลงมาคือ ควรให้นักเรียนได้ฝึกใช้เครื่องใช้สำนักงานให้มากขึ้น ควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกงานในสถานศึกษาตามสาขาที่เรียน เช่น ฝึกเป็นเจ้าหน้าที่ธนาคารและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ของโรงเรียนและควรฝึกให้นักเรียนเป็นผู้นำ การวางตัวในสถานที่ฝึกงาน โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้

ด้านการปฐมนิเทศ พบว่า ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ ควรให้อาจารย์นิเทศก์ชี้แจงรายละเอียดและแนวทางในการปฏิบัติตนระหว่างการฝึกงาน รองลงมาคือควรเชิญบุคลากรที่มีประสบการณ์ในสถานประกอบการมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางตัวในการทำงาน ควรให้คณะครู-อาจารย์ในโรงเรียนร่วมกันให้ข้อคิดแนวการประพฤติและปฏิบัติตนในการฝึกงาน และควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ร่วมกันอภิปรายในเรื่องการปฏิบัติตน

ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน พบว่า ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรจัดทำหนังสือแจ้งระยะเวลาการฝึกงานต่อสถานประกอบการให้ชัดเจน รองลงมาคือ ควรให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ในการไปรายงานตัวฝึกงานวันแรก ควรมีอาจารย์พาไปเพื่อความอบอุ่นใจและควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบว่านักเรียนไปฝึกงานที่ใด

ด้านการจัดสัมมนา พบว่า ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกงานให้มากขึ้น รองลงมาคือ ต้องการให้อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอแนวทางการแก้ปัญหาให้มากขึ้น ควรทำหนังสือแจ้งหน่วยงานเพื่อขออนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมสัมมนาและการแบ่งกลุ่มสัมมนาควรมีอาจารย์ประจำกลุ่มย่อยให้ครบทุกกลุ่ม

ด้านการประเมินผลการฝึกงาน พบว่า ข้อที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรประเมินผลโดยดูจากผลการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนแต่ละคน รองลงมาคืออาจารย์นิเทศก์ ควรประเมินผลโดยการสอบถามข้อมูลจากผู้ควบคุมการฝึกงาน คะแนนการประเมินผลควรให้หน่วยงานประเมิน 60 คะแนน และโรงเรียนประเมิน 40 คะแนนและต้องการให้หน่วยงานประเมินผลการฝึกงานอย่างเดียว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม สถานศึกษา ผลการเรียนรู้ และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน เพื่อนำผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุงวิธีการ กระบวนการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานตามสถานประกอบการและเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา และด้านการประเมินผลการฝึกงาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม สถานศึกษา ผลการเรียนรู้ เหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน โดยรวมและเป็นรายด้าน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุง วิธีการ กระบวนการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานตามสถานประกอบการและเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. นักเรียนที่มีเหตุผลสำคัญในการเลือกเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2546 จำนวน 5 โรงเรียน จำนวน 122 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 122 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมาศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้าน การเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน การปฐมนิเทศ การดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน การจัดสัมมนา และการประเมินผลการฝึกงาน โดยสร้างแบบสอบถามให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานศึกษา ผลการเรียน และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน แบบสอบถามเป็นลักษณะ Check List

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนาและด้านการประเมินผลการฝึกงาน จำนวน 51 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า(Rating Scale) แบ่งเป็นระดับความคิดเห็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง นักเรียนมีความคิดเห็นตรงกับเรื่องที่ถามในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา และด้านการประเมินผลการฝึกงาน ที่สถานศึกษาจัดให้นักเรียนในการฝึกงาน เพื่อให้ผู้ตอบเขียนเองอย่างอิสระ

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 5 โรงเรียน ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยนัดหมายกับอาจารย์ผู้สอน เพื่อชี้แจงและอธิบายวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด และให้เวลานักเรียนตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 1 สัปดาห์ แล้วให้อาจารย์ผู้สอนเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้ และผู้วิจัยนัดเวลาไปรับแบบสอบถามกลับคืน ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-20 กุมภาพันธ์ 2547 รวมระยะเวลา 20 วัน แจกแบบสอบถาม จำนวน 122 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 122 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

วิธีการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมากจะตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว มาลงรหัส ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วนแล้วจึงนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ ข้อมูลในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืน มาวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า(Rating Scale) เมื่อตรวจให้คะแนนแล้วใช้สถิติด้วยการแจกแจงความถี่ค่ามัธยฐานเลขคณิต($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที่ t-test(t-test for independent samples) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปโดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-Way Analysis of Variance) ในกรณีที่ค่า F มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีของ Tukey – Kramer Test
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน แบบปลายเปิด โดยใช้ค่าความถี่

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 42.60 และนักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 89.34

2. นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม($\bar{X}=3.91$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานอยู่ในระดับมากเป็นลำดับแรก คือด้านการประเมินผลการฝึกงาน($\bar{X}=4.39$) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ($\bar{X}=4.02$) ด้านการจัดสัมมนา ($\bar{X}=3.83$) ด้านการปฐมนิเทศ($\bar{X}=3.80$) และด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน($\bar{X}=3.69$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการ

เตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 5 โรงเรียนพิจารณาสถานที่ฝึกงานร่วมกับนักเรียน($\bar{X}=4.17$) ข้อ 11 การฝึกงานในโรงเรียนนักเรียนปฏิบัติตนเช่นเดียวกับออกไปฝึกงานจริง($\bar{X}=4.00$) ข้อ 10 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองความประพฤตินักเรียนก่อนออกฝึกงาน($\bar{X}=3.92$) และข้อ 6 นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนก่อนออกฝึกงานจริง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน($\bar{X}=3.86$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรก คือ ข้อ 4 นักเรียนติดต่อสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง($\bar{X}=3.49$) รองลงมาคือ ข้อ 1 นักเรียนฝึกทักษะการใช้เครื่องอัดสำเนา เครื่องอัดสำเนาอัตโนมัติและเครื่องถ่ายเอกสารโดยการปฏิบัติจริง($\bar{X}=3.47$) และข้อ 8 โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกทักษะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์นอกเวลาเรียน($\bar{X}=2.79$) ตามลำดับ

2.2 ด้านการปฐมนิเทศ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการปฐมนิเทศ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 17 อาจารย์ที่ทำหน้าที่คัดกรองความประพฤตินักเรียนแนะนำการปฏิบัติตนให้เหมาะสมเมื่อออกฝึกงาน($\bar{X}=4.38$) ข้อ 16 โรงเรียนชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามระเบียบว่าด้วยการฝึกงานของโรงเรียน($\bar{X}=4.30$) ข้อ 15 อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดการจดบันทึกสมุดฝึกงาน($\bar{X}=4.16$) และข้อ 22 โรงเรียนจัดปฐมนิเทศเป็นเวลา 1 วัน($\bar{X}=4.14$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรก คือ ข้อ 21 โรงเรียนจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของพนักงานที่ดี($\bar{X}=3.46$) รองลงมาคือ ข้อ 14 โรงเรียนแจ้งข้อบกพร่องในการฝึกงานภายในโรงเรียนให้นักเรียนทราบ($\bar{X}=3.39$) ข้อ 13 โรงเรียนเชิญนักธุรกิจมืออาชีพเป็นวิทยากรให้ความรู้และประสบการณ์($\bar{X}=3.34$) และข้อ 20 โรงเรียนเชิญตัวแทนของหน่วยงานที่รับนักเรียนฝึกงานแนะนำการทำงานในเบื้องต้น($\bar{X}=3.08$) ตามลำดับ

2.3 ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 34 โรงเรียนจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียนฝึกงานไปยังสถานฝึกงาน($\bar{X}=4.63$) ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 29 อาจารย์นิเทศก์มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นกันเองกับนักเรียนฝึกงาน($\bar{X}=4.44$) ข้อ 23 โรงเรียนจัดชั่วโมงการฝึกงานไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง/วัน และ ไม่เกิน 40 ชั่วโมง/สัปดาห์($\bar{X}=4.34$) ข้อ 30 ผู้ควบคุมการฝึกงาน

ในสถานฝึกงานมีทักษะในการแนะนำการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี($\bar{X}=4.32$) และข้อ 26 โรงเรียนให้ความเสมอภาคและเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกฝึกงานอย่างเท่าเทียมกัน($\bar{X}=4.21$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 31 อาจารย์นิเทศก์ได้แนะนำนักเรียนฝึกงานเป็นการส่วนตัว($\bar{X}=3.44$)

2.4 ด้านการจัดสัมมนา นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการจัดสัมมนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 44 อาจารย์นิเทศก์ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนฝึกงาน($\bar{X}=4.28$) รองลงมาคือ ข้อ 43 อาจารย์นำประเด็นปัญหาใหญ่ ๆ ของทุกกลุ่มมาสรุปเพื่อหาแนวทางร่วมกันแก้ปัญหา($\bar{X}=4.27$) ข้อ 42 นักเรียนฝึกงานแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้อง($\bar{X}=4.20$) และข้อ 37 โรงเรียนจัดสัมมนานักเรียนฝึกงานเมื่อออกฝึกงานครบ 1 เดือน($\bar{X}=3.78$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 40 นักเรียนฝึกงานแบ่งกลุ่มย่อยสัมมนาตามที่ออกฝึกงานในสถานที่ฝึกงานเดียวกัน($\bar{X}=3.47$)

2.5 ด้านการประเมินผลการฝึกงาน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประเมินผลการฝึกงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ลำดับแรก คือ ข้อ 47 นักเรียนฝึกงานต้องมีเวลาฝึกงานครบตามที่หลักสูตรกำหนด($\bar{X}=4.47$) ข้อ 50 นักเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการฝึกงาน($\bar{X}=4.42$) ข้อ 48 นักเรียนฝึกงานผ่านเกณฑ์การประเมินของสถานฝึกงาน($\bar{X}=4.41$) และ ข้อ 51 นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผลการฝึกงานตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป($\bar{X}=4.41$)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม สถานศึกษา ผลการเรียนรู้ และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน สรุปผลการวิจัยดังนี้

3.1 นักเรียนที่เรียนในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 นักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงานและด้านการจัด

สัมมนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานและด้านการประเมินผลการฝึกงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 นักเรียนที่มีเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม ข้อที่มีความถี่สูงสุดคือ ควรให้อาจารย์นิเทศก์ชี้แจงรายละเอียดและแนวทางในการปฏิบัติตนระหว่างการฝึกงาน รองลงมาคือ ควรจัดทำหนังสือแจ้งระยะเวลาการฝึกงานต่อสถานประกอบการให้ชัดเจน ควรประเมินผลโดยดูจากผลการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนแต่ละคน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกงานให้มากขึ้น และ ควรมีการเตรียมความพร้อมด้านระเบียบวินัย เครื่องแต่งกายและด้านบุคลิกภาพ

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา มีพื้นที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอยายาย และอยู่ห่างไกลจากอำเภอและจังหวัดมากกว่าโรงเรียนอื่น ๆ ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นศูนย์กลางที่นักเรียนในโรงเรียนใกล้เคียงเดินทางมาเรียนได้สะดวกและยังเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายที่จะเดินทางไปเรียนยังอำเภอหรือจังหวัด

ผลการเรียนของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่มีผลการเรียนคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 42.60 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา เห็นว่าการศึกษายาอาชีพเป็นหลักสูตรที่จบในตัวสามารถประกอบอาชีพได้เมื่อสำเร็จการศึกษา ดังนั้นส่วนใหญ่ นักเรียนที่เลือกเรียนจะมีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

เหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน ส่วนใหญ่ นักเรียนเลือกเรียนตามความสนใจของตนเอง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 89.34 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อม ที่มีอิทธิพลทาง

ความคิดและจากความรู้ที่ได้รับทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในตนเองต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด

2. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา และด้านการประเมินผลการฝึกงาน เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนที่เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพทุกคนให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการฝึกงานของสถานศึกษาทุกขั้นตอน และเห็นว่าการฝึกงาน จัดเป็นประสบการณ์ที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะความชำนาญให้แก่ นักเรียนซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตร และเพื่อเป็นการนำความรู้ที่ตนเองศึกษามาทั้งหมดนำไปประยุกต์ใช้กับสถานประกอบการจริง โดยลงมือปฏิบัติงานเพื่อฝึกทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์ตรง เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนจบการศึกษา และเพื่อเป็นการนำเอาประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสมมาตร สุนศักดิ์ (2534 : 12) กล่าวว่า การฝึกงานเป็นการจัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน โดยขอความร่วมมือจากแหล่งวิทยาการสถานประกอบการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนทักษะและความชำนาญโดยสอดคล้องกับหลักสูตร และสอดคล้องกับ พิระนันท์ คำบอนพิทักษ์ (2542 : 7) ซึ่งได้ให้ความหมายของการฝึกงานว่าหมายถึง การฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการต่าง ๆ โดยมีการนำเอาความรู้ที่ได้ศึกษามาทั้งหมดทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมาใช้ในการฝึกงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนจบการศึกษา เพื่อนำเอาประสบการณ์จากการฝึกงานจริงไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานในทุกด้านอยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 5 โรงเรียนพิจารณาสถานที่ฝึกงานร่วมกับนักเรียน ($\bar{X}=4.17$) ข้อ 11 การฝึกงานในโรงเรียนนักเรียนปฏิบัติตนเช่นเดียวกับออกไปฝึกงานจริง ($\bar{X}=4.00$) ข้อ 10 โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองความประพฤตินักเรียนก่อนออกฝึกงาน ($\bar{X}=3.92$) และข้อ 6 นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนก่อนออกฝึกงานจริง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน ($\bar{X}=3.86$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรก คือ ข้อ 4 นักเรียนติดต่อสถานที่ฝึก

งานด้วยตนเอง($\bar{X}=3.49$) รองลงมาคือ ข้อ 1 นักเรียนฝึกทักษะการใช้เครื่องอัดสำเนา เครื่องอัดสำเนาอัตโนมัติและเครื่องถ่ายเอกสารโดยการปฏิบัติจริง($\bar{X}=3.47$) และข้อ 8 โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกทักษะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์นอกเวลาเรียน($\bar{X}=2.79$) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงานทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาเลือกสถานประกอบการ การคัดกรองความประพฤติก่อนออกฝึกงาน และการเสริมทักษะเกี่ยวกับเครื่องใช้สำนักงาน นักเรียนให้ความสำคัญทั้งหมด เพราะการจะฝึกงานให้มีประสิทธิภาพจะต้องมีทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน เนื่องจากสาขาที่นักเรียนเรียน คือ สาขาการบัญชี มีความเกี่ยวข้องกับเครื่องใช้สำนักงาน ดังนั้นการเตรียมทั้งทางด้านความรู้และทักษะในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่เรียนก่อนออกฝึกงาน นักเรียนจึงเห็นความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีระนันท์ คำบอนพิทักษ์ (2542 : 99) พบว่า ก่อนออกฝึกงานนักเรียนต้องการความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงาน อีกทั้งนักเรียนยังต้องการเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของราณี อมรินทร์รัตน์(2542 : 48) กล่าวว่า ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาอบรมในสถาบัน การศึกษา ซึ่งอาจจะตรงกับงานที่ปฏิบัติอยู่หรืออาจจะไม่ตรงทีเดียวก็อาจจะนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานได้ และความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ที่ผ่านมา อาจเป็นพื้นฐานให้ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้เช่นกัน อีกทั้งนักเรียนที่ออกฝึกงานต้องการมีคุณลักษณะทางอาชีพ ซึ่งหมายถึงการมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์อันเกี่ยวข้องกับงานที่จะทำ ให้ตรงลักษณะงาน มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี มีความคิดริเริ่ม ทำงานได้ถูกต้อง แม่นยำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความรู้ความชำนาญในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์เครื่องใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ แมกนุสัน(Margnusson. 1971 : 78-79) กล่าวว่า บุคคลที่มีลักษณะทางวิชาชีพที่ดี ต้องมีความสามารถในการติดต่อและเข้ากับผู้อื่นได้ มีความรู้ในสาขาวิชาชีพเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับคำกล่าวของสมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542 :17) กล่าวถึงแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการสร้างให้ผู้เรียนมีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญาและสังคม

2.2 ด้านการปฐมนิเทศ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการปฐมนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 17 อาจารย์ที่ทำหน้าที่คัดกรองความประพฤตินักเรียนแนะนำการปฏิบัติตนให้เหมาะสมเมื่อก่อนออกฝึกงาน($\bar{X}=4.38$) ข้อ 16 โรงเรียนชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามระเบียบว่าด้วยการฝึกงานของโรงเรียน($\bar{X}=4.30$) ข้อ 15

อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดการจดบันทึกสมุดฝึกงาน ($\bar{X}=4.16$) และข้อ 22 โรงเรียนจัดปฐมนิเทศเป็นเวลา 1 วัน ($\bar{X}=4.14$) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการปฐมนิเทศว่าจะทำให้ได้รับทราบแนวทางการปฏิบัติงานเมื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งด้านความปลอดภัยและข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งมีการชี้แจงการใช้เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกงาน เช่น หนังสือคู่มือในการปฏิบัติงาน สมุดลงเวลา และสมุดบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงาน และชี้แจงให้เข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกงาน เพื่อจะได้ทำให้นักเรียนสามารถปฏิบัติงานและปฏิบัติตนเองได้อย่างถูกต้องในขณะที่ฝึกงาน โดยการปฐมนิเทศใช้เวลา 1 วัน สอดคล้องกับคำกล่าวของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู(2537 : 4) กล่าวว่า การปฐมนิเทศใช้เวลา 1-3 วัน ก่อนส่งตัวนักศึกษาออกฝึกงาน จะทำให้นักเรียนทราบแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปในทางเดียวกันและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากความสับสน และความไม่เข้าใจในแนวปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการฝึกงาน สอดคล้องกับงานวิจัย ของ พิระนันท์ คำบอนพิทักษ์ (2542 : 102) พบว่า ควรมีการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงาน และสอดคล้องกับคำกล่าวของรวิวรรณ ชินะตระกูล (2535 : 86-90) พบว่า ควรมีการปฐมนิเทศก่อนออกฝึกงานเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนก่อนเข้ารับการฝึกงานและเพื่อชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกงานให้นักเรียนทราบเพื่อนำไปปฏิบัติ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรก คือ ข้อ 21 โรงเรียนจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานที่ดี ($\bar{X}=3.46$) รองลงมาคือ ข้อ 14 โรงเรียนแจ้งข้อบกพร่องในการฝึกงานภายในโรงเรียนให้นักเรียนทราบ ($\bar{X}=3.39$) ข้อ 13 โรงเรียนเชิญนักธุรกิจมืออาชีพเป็นวิทยากรให้ความรู้และประสบการณ์ ($\bar{X}=3.34$) และข้อ 20 โรงเรียนเชิญตัวแทนของหน่วยงานที่รับนักเรียนฝึกงานแนะนำการทำงานในเบื้องต้น ($\bar{X}=3.08$) ตามลำดับ เนื่องจากนักเรียนเห็นว่าเอกสารที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานเอง มีความสำคัญจึง เห็นว่า โรงเรียนควรจะมีการปรับปรุงเอกสารให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งเชิญวิทยากรหรือผู้ที่มีความรู้มาให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกงานให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งควรชี้แจงข้อบกพร่องของการฝึกงานในสถานศึกษาที่เคยฝึกมา เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงแก้ไขให้การฝึกงานในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับคำกล่าวของ อาว์สดา อินยาศรี (2541 : 19) กล่าวว่า กระบวนการฝึกหัดทักษะในวิชาชีพ ทำให้มีทักษะพร้อมที่จะออกไปสู่งานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนจะได้ประสบการณ์ตรงจากการฝึกงานในสถานประกอบการ

2.3 ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 34 โรงเรียนจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียนฝึกงานไปยังสถานฝึกงาน($\bar{X}=4.63$) ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานอยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 29 อาจารย์นิเทศก์มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นกันเองกับนักเรียนฝึกงาน($\bar{X}=4.44$) ข้อ 23 โรงเรียนจัดชั่วโมงการฝึกงานไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง/วัน และ ไม่เกิน 40 ชั่วโมง/สัปดาห์($\bar{X}=4.34$) ข้อ 30 ผู้ควบคุมการฝึกงานในสถานฝึกงานมีทักษะในการแนะนำการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี($\bar{X}=4.32$) และข้อ 26 โรงเรียนให้ความเสมอภาคและเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกฝึกงานอย่างเท่าเทียมกัน($\bar{X}=4.21$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 31 อาจารย์นิเทศก์ได้แนะนำนักเรียนฝึกงานเป็นการส่วนตัว($\bar{X}=3.44$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับสถานประกอบการจึงมีการประสานงานกับสถานที่ฝึกงานอย่างเป็นทางการและให้เกียรติแก่สถานประกอบการ จึงมีการติดต่อกันอย่างเป็นทางการ เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งเป็นการชี้แจงรายละเอียดต่างๆ ให้กับสถานประกอบการได้ทราบเกี่ยวกับการฝึกงาน สอดคล้องกับคำกล่าวของ รวีวรรณ ชินะตระกูล(2535 : 86-90) กล่าวว่า การติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการควรแจ้งให้สถานประกอบการทราบรายละเอียดและข้อตกลงต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกงาน

2.4 ด้านการจัดสัมมนา นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการจัดสัมมนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับแรก คือ ข้อ 44 อาจารย์นิเทศก์ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนฝึกงาน($\bar{X}=4.28$) รองลงมาคือ ข้อ 43 อาจารย์นำประเด็นปัญหาใหญ่ ๆ ของทุกกลุ่มมาสรุปเพื่อหาแนวทางร่วมกันแก้ปัญหา($\bar{X}=4.27$) ข้อ 42 นักเรียนฝึกงานแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้อง($\bar{X}=4.20$) และข้อ 37 โรงเรียนจัดสัมมนานักเรียนฝึกงานเมื่อออกฝึกงานครบ 1 เดือน($\bar{X}=3.78$) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการสัมมนาว่าจะทำให้ทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการฝึกงานทั้งในเรื่องการทำงาน การปฏิบัติตนและเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมาแล้วสู่กันฟัง พร้อมทั้งรับฟังคำชี้แนะ ข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข สอดคล้องกับคำกล่าวของธนอมศรี จ่างตระกูล(ม.ป.ป.) กล่าวว่า การประชุมสัมมนาก็เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีการศึกษาปัญหา วิเคราะห์ปัญหาหรือแก้ไข ปัญหา อีกทั้งเพื่อหาข้อสรุปที่ถูกต้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการฝึกงาน ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อ 40 นักเรียนฝึกงานแบ่งกลุ่มย่อยสัมมนาตามที่ออกฝึกงานในสถานที่ฝึกงานเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่ชอบให้มี

การแบ่งกลุ่ม หรือไม่กล้าแสดงออก จึงมีความต้องการจะให้สัมมนาหรืออภิปรายในภาพรวม และเปิดโอกาสให้สมาชิกที่ต้องการมีส่วนร่วมได้มีส่วนร่วมในการอภิปรายมากกว่า เนื่องจากบางสถานที่ฝึกงานอาจจะไม่มีปัญหา

2.5 ด้านการประเมินผลการฝึกงาน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประเมินผลการฝึกงาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับมากทุกข้อ ลำดับแรก คือ ข้อ 47 นักเรียนฝึกงานต้องมีเวลาฝึกงานครบตามที่หลักสูตรกำหนด($\bar{X}=4.47$) ข้อ 50 นักเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการฝึกงาน($\bar{X}=4.42$) ข้อ 48 นักเรียนฝึกงานผ่านเกณฑ์การประเมินของสถานฝึกงาน($\bar{X}=4.41$) และ ข้อ 51 นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผลการฝึกงานตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป($\bar{X}=4.41$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการประเมินผลการฝึกงานว่า จะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ได้รับจากการฝึกงาน ทำให้ทราบถึงความรู้ที่ได้รับจากการฝึกงาน ซึ่งการประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญเพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติงานซึ่งจะได้นำปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการฝึกงาน มาดำเนินการแก้ไขปัญหาดังต่อไป สอดคล้องกับคำกล่าวของ พิมพร ฉายอรุณ (2545 : 37) กล่าวว่า การประเมินผลการฝึกงานเป็นการมุ่งสร้างมาตรฐานในการทำงานในตำแหน่งต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายให้รู้จักปรับปรุงตนเองและสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ อีกทั้งเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงจุดเด่นและจุดด้อยของแผนการฝึกงานและกระบวนการฝึกงาน อีกทั้ง กรมอาชีวศึกษา (พิมพร ฉายอรุณ. (2545 : 24; อ้างอิงจาก กรมอาชีวศึกษา. ม.ป.ป. : 12) กล่าวว่าสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำสมุดบันทึกการฝึกงานให้แก่นักเรียนพร้อมคำชี้แจงการใช้สมุดบันทึกการฝึกงานเพื่อเป็นหลักฐานให้วิทยาลัยได้ทราบว่านักเรียนได้ฝึกงานอะไรบ้าง ด้านใดมาก ด้านใดน้อยจะแก้ไขได้ทันที เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการฝึกงานของนักเรียนเอง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม สถานศึกษา ผลการเรียนรู้ และเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน สามารถอภิปรายผล ดังนี้

3.1 นักเรียนที่เรียนในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานที่ตั้งของสถานศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่ที่มีลักษณะพื้นที่แตกต่างกันออกไปและลักษณะการทำงานของสถานศึกษามีกระบวนการทำงานที่แตกต่างกันออกไป จึงทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป แต่จุดมุ่งหมายสำคัญของการฝึกงานถือว่าการฝึกงานเป็น

ส่วนประกอบสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ ที่จะก่อให้เกิดทักษะในการทำงานต่าง ๆ ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทั้งภาคทฤษฎีต้องควบคู่กับการปฏิบัติทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อหาความรู้และประสบการณ์จริงเพิ่มเติม และการฝึกงานจะทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง จนบรรลุจุดหมายที่ได้วางไว้ ดังคำกล่าวของไพศาล สันลารัตน์(2529 : 18) กล่าวว่า การฝึกงานก็เพื่อให้ นักเรียนนำความรู้จากการศึกษาไปใช้ปฏิบัติจริงนอกสถานศึกษา ให้มีประสบการณ์และทักษะเพิ่มขึ้น สามารถนำผลงานมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพของนักเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษา อีกทั้งสอดคล้องกับคำกล่าวของสายเดือน ดันตกานต์ (2539 : 16) กล่าวว่า การฝึกงานก็เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับคำกล่าวของจันทร์หา ยินดียม(2539 : 18) กล่าวว่า การฝึกงานเป็นความต้องการให้นักเรียนเกิดทักษะ ต่อสภาพการทำงานที่แท้จริง ทั้งในด้านทักษะเกี่ยวกับความชำนาญในงานเฉพาะ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับคน ซึ่งหมายถึงมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งการสร้างทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ

3.2 นักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงานและด้านการจัดสัมมนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 มีความคิดเห็นต่อการฝึกงาน สูงกว่านักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01-4.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 เห็นว่าผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ จึงควรจะได้รับความรู้จากการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน เพื่อนำความรู้ไปใช้ในตอนฝึกงานด้วย และนำความรู้จากการสัมมนาที่ได้รับจากเพื่อนๆ หรือคำแนะนำของครูไปใช้ประโยชน์ ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานและด้านการประเมินผลการฝึกงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเห็นว่าผลการเรียนไม่ส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานและด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างออกไปเนื่องจากเป็นการชี้แจง หรือให้คำแนะนำและนักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติตน เพื่อให้ทราบกฎเกณฑ์การฝึกงาน จึงทำให้มีความคิดเห็นเหมือน ๆ กัน นักเรียนส่วนใหญ่เห็นถึงประโยชน์ของการฝึกงานว่า จะนำความรู้ที่ได้จากการฝึกงานไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ สอดคล้องกับคำกล่าวของพิมพร ฉายอรุณ (2545 : 16) กล่าวว่า การฝึกงานก็เพื่อให้ นักเรียนรู้จักนำทฤษฎีที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนเห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้น ๆ เพื่อ

ให้นักเรียนได้มีโอกาสเตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป สอดคล้องกับคำกล่าวของพีระนันท์ คำบอนพิทักษ์ (2542 : 10) กล่าวว่า การฝึกงานก็เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนเองและผู้อื่น และสอดคล้องกับคำกล่าวของจันทร์หา ยินดียม(2539 : 18) กล่าวว่า การฝึกงานเป็นความต้องการให้นักเรียนเกิดทักษะ ต่อสภาพการทำงานที่แท้จริง ทั้งในด้านทักษะเกี่ยวกับความชำนาญในงานเฉพาะ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับคน ซึ่งหมายถึงมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งการสร้างทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ

3.3 นักเรียนที่มีเหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ เหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการฝึกงานแตกต่างกันออกไป สิ่งสำคัญที่นักเรียนมีความมุ่งหวังในการฝึกงาน คือ ต้องการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกงานไปประกอบอาชีพ สอดคล้องกับคำกล่าวของจันทร์หา ยินดียม(2539 : 18) กล่าวว่า การฝึกงานเป็นความต้องการให้นักเรียนเกิดทักษะ ต่อสภาพการทำงานที่แท้จริง ทั้งในด้านทักษะเกี่ยวกับความชำนาญในงานเฉพาะ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับคน ซึ่งหมายถึงมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งการสร้างทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ สอดคล้องกับคำกล่าวของสายเดือน ดันตกานต์ (2539 : 16) กล่าวว่า การฝึกงานก็เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนเองและผู้อื่น และพีระนันท์ คำบอนพิทักษ์(2542 : 10) กล่าวว่า การฝึกงานก็เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและความพร้อมในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพของตนเองและผู้อื่น

เสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนที่คาดว่าจะประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุง วิธีการ กระบวนการ จัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน และวางแผนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน พบว่า นักเรียนมีความต้องการฝึกทักษะเกี่ยวกับเครื่องใช้สำนักงานให้มีความชำนาญก่อนออกฝึกงาน โดยให้นักเรียนได้ฝึกใช้เครื่องใช้สำนักงานให้มากขึ้น และมีความต้องการติดต่อสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง ทางสถานศึกษาจึง

ควรจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกที่ฝึกงานมากขึ้น อีกทั้งยังมีความต้องการให้โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกทักษะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์นอกเวลาเรียน และเตรียมความพร้อมด้านระเบียบวินัย เครื่องแต่งกาย บุคลิกภาพ และการฝึกงานในสถานศึกษาควรให้ฝึกตรงตามสาขาที่เรียน โดยมีการหมุนเวียนการปฏิบัติงานให้ครบทุกงาน พร้อมทั้งควรทบทวนความรู้ด้านทฤษฎีให้ก่อนออกฝึกงานจริง

2. ด้านการปฐมนิเทศ นักเรียนมีความต้องการให้เชิญวิทยากรหรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่รับนักเรียนเข้าฝึกงาน มาให้ความรู้และประสบการณ์ในการวางตัว อีกทั้งต้องการให้โรงเรียนแจ้งข้อบกพร่องในการฝึกงานที่ฝึกในโรงเรียนให้นักเรียนทราบก่อนออกฝึกงาน และต้องการให้อาจารย์นิเทศก์ชี้แจงรายละเอียดและแนวทางในการปฏิบัติตนระหว่างการฝึกงาน โดยจัดทำเอกสารแจกให้กับนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเองในขณะฝึกงาน นอกจากนี้ยังต้องการให้เชิญผู้ปกครองร่วมรับฟังและให้ข้อคิดด้วย จึงควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้ก่อนออกฝึกงานให้มากยิ่งขึ้น

3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน นักเรียนเห็นว่าโรงเรียนจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียนฝึกงานไปยังสถานฝึกงาน นักเรียนเห็นว่าปฏิบัติดีอยู่แล้ว และเห็นควรควรให้ปฏิบัติต่อไปให้ดียิ่งขึ้น โดยเพิ่มการแจ้งระยะเวลาการฝึกงานของนักเรียนให้มีความชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งนักเรียนมีความต้องการให้อาจารย์นิเทศก์แนะนำวิธีการปฏิบัติในการฝึกงานเป็นการส่วนตัว และต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดส่งนักเรียนออกฝึกงานและควรแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบเกี่ยวกับการไปฝึกงานของนักเรียน และต้องการฝึกงานในสาขาที่เรียน

4. ด้านการจัดสัมมนา นักเรียนต้องการให้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกงาน พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกันในการแบ่งกลุ่มย่อยสัมมนาควรมีอาจารย์ประจำกลุ่มย่อยให้ครบทุกกลุ่ม และควรจัดกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานและสร้างความสัมพันธ์ให้มากขึ้น และโรงเรียนควรเชิญผู้ปกครองมาร่วมรับฟังความประพฤติของนักเรียนระหว่างการฝึกงาน

5. ด้านการประเมินผลการฝึกงาน นักเรียนต้องการให้ประเมินผลการฝึกงานโดยดูจากการปฏิบัติงานจริงของนักเรียนแต่ละคน และอาจารย์นิเทศก์ควรประเมินผลโดยสอบถามข้อมูลการปฏิบัติงานจากผู้ควบคุมการฝึกงานโดยตรง และควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการฝึกงานของตนเองด้วย และต้องการให้หน่วยงานที่รับนักเรียนไว้ฝึกงานออกใบรับรองผ่านการฝึกงานให้ และควรแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบเพื่อนำไปพัฒนาตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการฝึกงานของนักเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ควบคุมการฝึกงานที่มีต่อนักเรียนฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา
4. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ปกครอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการฝึกหัดครู. (2536). หลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง 2536 สาขาศิลปศาสตร์.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- กรมสามัญศึกษา. (2545). คู่มือการประชุมสัมมนาบุคลากรหลัก โรงเรียนสังกัดกรมสามัญ
ศึกษา เรื่อง การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ.
กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. (2545). แผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 9 (พ.ศ.2545-
2549). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. (2545). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช
2545 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ.
- กิริติ บุญเจือ. (2519). จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ✓ ขวัญชัย สันทิพย์สมบุรณ์. (2537). รูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบ
การ ในการส่งนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาช่างยนต์ออก
ฝึกงาน. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(บริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์หา ยินดียม. (2539). ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูงเข้าฝึกงาน ตามหลักสูตรของวิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตาม
แนวความคิดของสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จำเนียร จวงตระกูล. (2530). ลักษณะของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์.
- ฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์. (2535). การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการฝึกงาน
ของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในเขตภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ถวิล ธาราโกชน. (2532). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์. วารสารวิชาการ. สิงหาคม 2544. ถ่ายเอกสาร.
- นิรมล ศตวุฒิ. (2543). การพัฒนาหลักสูตร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเทียม เจริญยิ่ง. ยุทธศาสตร์เชิงรุกของกรมอาชีวศึกษา ในแผน 7. กรุงเทพฯ : กรม
อาชีวศึกษา.

- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2545). เอกสารการสอน ชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการ
ประเมิน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ✓ บุปผา มังคลละมณี และอภิรักษ์ จันทวงศ์. (2536). การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการส่ง
นักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการ. รายงานการวิจัย. สงขลา : ฝ่ายวางแผนและ
พัฒนา วิทยาลัยประมงสงขลาติณสุลานนท์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : โรง
พิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). การจัดและการบริหารอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์
ดีจำกัด.
- พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. (2534). พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช
สารานุกรม.
- พิมพ์ร ฉายอรุณ. (2545). ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อการรับนักศึกษา
ฝึกงาน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 แผนกวิชาพาณิชยการ วิทยาลัย
อาชีวศึกษาเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พีระนันท์ คำบอนพิทักษ์. (2542). ความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อการฝึกงาน ของ
นักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) คณะวิทยาการ
จัดการ สถาบันราชภัฏอุดรธานี. สารนิพนธ์. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พงศ์ หรดาลดี. (2531). เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ : สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- ไพฑูรย์ ลีลาวรรณกุลศิริ. (2530). การฝึกงานในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และสถาน
ประกอบการของเอกชน ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
สาขาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพาณิชยการ
พระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2529. พระนครศรีอยุธยา : วิทยาลัยเทคโนโลยีและ
อาชีวศึกษาวิทยาเขตพาณิชยการพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล สีนลารัตน์. (2529). การนำเสนอเกณฑ์ประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา สาขา
วิชาช่าง ก่อสร้าง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรม
อาชีวศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ภิญโญ สาร. (2526). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศ.ส.ไทรพิมพ์.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. (2533). แบบเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภท
ทั่วไป เรื่องโครงการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ. ถ่าย
เอกสาร.

- (2535). ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครู
ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่าย
เอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
อักษรเจริญทัศน์.
- ราณี อมรินทร์รัตน์. (2542,กรกฎาคม-สิงหาคม). "การพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว,"วารสารศรีปทุม. 2(1) : 44-52.
- ล้วน สายยศ, อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยา
สาส์น.
- วิกรม สามารถดี. (2534). 58 เรื่องน่ารู้เทคนิคการจัดการสำหรับผู้บริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ :บริษัท เอ็มแอนด์อี จำกัด.
- สมาน แสงมะลิ. (2529). "อาชีวศึกษา.....ทางที่มองเห็น," วารสารอาชีวศึกษา. 2(23) : 17 ;
สิงหาคม.
- สมบูรณ์ ชิตพงศ์. (2523). การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สายเดือน ดันตกานต์. (2539). ปัญหาการดำเนินงานส่งนักศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรม.
พิษณุโลกกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา.
- สุชาญ โกสิน. (2528). สันติสุขในธุรกิจอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการ
บัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา สุภาพ. (2515). ปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- เสนีย์ พันโยธา. (2537). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ในการฝึกงานของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของวิทยาลัย
เทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา.วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(บริหารอาชีวะและเทคโนโลยีศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. ถ่าย
เอกสาร.
- สมจิตร เกิดปรำงค์ และ คณะ. (2545). การสัมภาษณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริม
วิชาการ.
- สมมาตร สุนักดี. (2534). การฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาคหกรรม ตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2537 วิทยาลัยอาชีวศึกษา กลุ่มภาคเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (คหกรรมศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2544). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อมร เอี่ยมสอาด. (2545). *ศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา. เอกสารประกอบการบรรยาย*. 14 มิถุนายน 2545.
- อัสดา อินยาศรี. (2541). *การประเมินโครงการฝึกงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี(หลังอนุปริญญา) วิชาเอกการจัดการทั่วไป ของสถาบันราชภัฏในเขตภาคเหนือตอนบน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาทิตย์ ประสาทแก้ว. (2540). *ความคิดเห็นของหัวหน้างานต่อการฝึกงานของนักศึกษาโรงเรียนโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา)*. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- อารีรัตน์ อุดาหะวิริยกุล. (2528). *บันทึกทางบริหารธุรกิจที่ต้องการ*. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี พันธุ์มณี. (2545). *บุคลิกภาพและการปรับตัวในการทำงาน*. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทัย หิรัญโต. (2529). *สังคมวิทยาประยุกต์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อมรา ใจบำรุง. (2545). *ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานของโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ. สารนิพนธ์. (ธุรกิจศึกษา)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรรถัย จันทรสถาพร. (2535). *การศึกษารูปแบบการฝึกงานของนักเรียนประเภทวิชาคหกรรม โดยความร่วมมือ ระหว่างวิทยาลัยอาชีวศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับสถานประกอบการ.วิทยานิพนธ์ คอ.ม.(การบริหารอาชีวศึกษา)*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- Best John W. (1977). *Research in Education*. New Jersey : Prentice Hall, Inc.
- Bloom, S.B. (1976). *Human Characteristic and School Learning*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Hilgard, Ernest R. (1962). *Introduction to Psychology*. New York : Harcourt Brace & World Inc.
- Kolasa, Blair J. (1969). *Introduction to Behavioral Science for Business*. New York : John Wiley Sons Inc.
- Mason, Ralph E; Haines, Peter G., and Furtado, Lorrainet. (1981). *Cooperative*

Occupational Education. Danville : The Inter-State Printers & Publishers. Inc.
Thomas, John Zadrozny. (1959). *Dictionary of Social Science*. Washington D.C. : Public
Affair Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการสัมมนา ด้านการประเมินผลการฝึกงาน เพื่อนำผลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุง วิธีการ กระบวนการดำเนินงานจัดนักเรียนออกฝึกงาน ตามสถานประกอบการและเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพให้มีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนต่อไป

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ให้นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน ด้านการจัดสัมมนา และด้านการประเมินผลการฝึกงาน ที่สถานศึกษาจัดให้นักเรียนในการฝึกงาน

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและจะเสนองานวิจัยในภาพรวมจึงขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน กรุณาตอบให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุง วิธีการ กระบวนการในการดำเนินการเพื่อจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน และเกิดประโยชน์ต่อตัวนักเรียนมากที่สุด

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

นางดารณี บุญบันดาล

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน และหน่วยงานของท่าน

1. สถานศึกษา

- ☐ โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา
- ☐ โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา
- ☐ โรงเรียนเขาย้อยวิทยา
- ☐ โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี
- ☐ โรงเรียนท่ายางวิทยา

2. ผลการเรียน

- ☐ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.00 – 2.50
- ☐ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 2.51 – 3.00
- ☐ ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.01 - 4.00

3. เหตุผลที่สำคัญในการเลือกเรียน

- ☐ ตามความสนใจของตนเอง
- ☐ ตามคำแนะนำอาจารย์/ผู้ปกครอง

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นตามความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ตัวอย่าง ในการเลือกคำตอบแบบสอบถาม โดยกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องทางขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นตามความรู้สึกของท่านว่าเห็นด้วยกับข้อความในแต่ละข้อ มาก – น้อย เพียงใด

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
0	โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนก่อนออกฝึกงานจริง.....		✓			

หมายความว่า ท่านมีความคิดเห็นว่า “โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนก่อนออกฝึกงานจริง” อยู่ในระดับ “มาก”

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	<u>1.ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน</u> นักเรียนฝึกทักษะการใช้เครื่องอัดสำเนา เครื่องอัดสำเนาอัตโนมัติ และ เครื่องถ่าย เอกสารโดยการปฏิบัติจริง.....					
2.	วัสดุอุปกรณ์ ในโรงเรียนมีความพร้อมให้ นักเรียนได้ฝึกงาน.....					
3.	วัสดุอุปกรณ์ ในโรงเรียนมีความสอดคล้องกับ การปฏิบัติงานในสถานฝึกงาน.....					
4.	นักเรียนติดต่อสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง.....					
5.	โรงเรียนพิจารณาสถานที่ฝึกงานร่วมกับ นักเรียน.....					
6.	นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนก่อนออกฝึกงาน จริง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน.....					
7.	นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนโดยใช้ช่วงเวลา ว่างจากการเรียน.....					
8.	โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกทักษะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์นอกเวลา เรียน.....					
9.	โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกงานในสำนักงาน ด้านธุรการ ด้านวิชาการและด้านบริการ.....					
10.	โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองความ ประพฤตินักเรียนก่อนออกฝึกงาน.....					
11.	การฝึกงานในโรงเรียนนักเรียนปฏิบัติตน เช่นเดียวกับออกไปฝึกงานจริง.....					

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12.	2. ด้านการปฐมนิเทศ โรงเรียนเชิญวิทยากรให้ความรู้ เรื่อง “การพัฒนาบุคลิกภาพ”.....					
13.	โรงเรียนเชิญนักธุรกิจมืออาชีพเป็นวิทยากร ให้ความรู้และประสบการณ์.....					
14.	โรงเรียนแจ้งข้อบกพร่องในการฝึกงาน ภายในโรงเรียนให้นักเรียนทราบ.....					
15.	อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดการจดบันทึกสมุด ฝึกงาน.....					
16.	โรงเรียนชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตาม ระเบียบว่าด้วยการฝึกงานของโรงเรียน.....					
17.	อาจารย์ที่ทำหน้าที่คัดกรองความประพฤติ นักเรียนแนะนำการปฏิบัติตนให้เหมาะสม เมื่อออกฝึกงาน.....					
18.	โรงเรียนแจ้งหลักเกณฑ์การประเมินผล การฝึกงานให้นักเรียนรับทราบ.....					
19.	อาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกงานแจ้งเกี่ยวกับ การออกนิเทศของอาจารย์นิเทศก์.....					
20.	โรงเรียนเชิญตัวแทนของหน่วยงานที่รับ นักเรียนฝึกงานแนะนำการทำงานใน เบื้องต้น.....					
21.	โรงเรียนจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ของพนักงานที่ดี.....					
22.	โรงเรียนจัดปฐมนิเทศเป็นเวลา 1 วัน.....					

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน					
23.	โรงเรียนจัดชั่วโมงการฝึกงานไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง/วัน และ ไม่เกิน40 ชั่วโมง/สัปดาห์.....					
24.	โรงเรียนทำหนังสือแจ้งสถานที่ฝึกงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นรายบุคคล.....					
25.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการฝึกงานในสถานที่ฝึกงาน.....					
26.	โรงเรียนให้ความเสมอภาคและเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกฝึกงานอย่างเท่าเทียมกัน.....					
27.	อาจารย์นิเทศก์ออกนิเทศการฝึกงาน เดือนละ 2 ครั้ง.....					
28.	โรงเรียนทำหนังสือแจ้งสถานฝึกงานที่รับนักเรียนฝึกงานให้ทราบกำหนดการไปนิเทศของอาจารย์นิเทศก์.....					
29.	อาจารย์นิเทศก์มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นกันเองกับนักเรียนฝึกงาน.....					
30.	ผู้ควบคุมการฝึกงานในสถานฝึกงานมีทักษะในการแนะนำการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี.....					
31.	อาจารย์นิเทศก์ได้แนะนำนักเรียนฝึกงานเป็นการส่วนตัว.....					
32.	ผู้ควบคุมการฝึกงานและอาจารย์นิเทศก์ได้พูดคุยและปรึกษากันเกี่ยวกับนักเรียนฝึกงานเป็นการส่วนตัว.....					
33.	นักเรียนฝึกงาน ได้รับการฝึกงานตรงตามสาขาที่เรียน.....					

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
34.	3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน(ต่อ)					
	โรงเรียนจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียนฝึกงานไปยังสถานฝึกงาน.....					
	35. สถานฝึกงานจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียนฝึกงานกลับโรงเรียนเมื่อฝึกงานครบตามกำหนด.....					
36.	สถานฝึกงานจัดทำใบรับรองการฝึกงานให้นักเรียนเมื่อฝึกงานครบ.....					
37.	4. ด้านการจัดสัมมนา					
	โรงเรียนจัดสัมมนานักเรียนฝึกงานเมื่อออกฝึกงานครบ 1 เดือน.....					
	38. โรงเรียนทำหนังสือขออนุญาตสถานฝึกงานนำนักเรียนฝึกงานมาร่วมสัมมนา.....					
39.	โรงเรียนจัดให้นักเรียนลงทะเลเบียนร่วมสัมมนาตามกลุ่มที่ออกฝึกงาน.....					
40.	นักเรียนฝึกงานแบ่งกลุ่มย่อยสัมมนาตามที่ออกฝึกงานในสถานที่ฝึกงานเดียวกัน.....					
41.	อาจารย์นิเทศก์ควบคุมดูแลการดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย.....					
42.	นักเรียนฝึกงานแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าห้อง.....					
43.	อาจารย์นำประเด็นปัญหาใหญ่ ๆ ของทุกกลุ่มมาสรุปเพื่อหาแนวทางร่วมกันแก้ปัญหา.					

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	4. ด้านการจัดสัมมนา(ต่อ)					
44.	อาจารย์นิเทศก์ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนฝึกงาน.....					
45.	โรงเรียนออกวุฒิบัตรการสัมมนาให้นักเรียนฝึกงานที่ผ่านการอบรมสัมมนา.....					
46.	5. ด้านการประเมินผลการฝึกงาน นักเรียนฝึกงานทุกคนต้องผ่านกระบวนการที่โรงเรียนจัดทุกกิจกรรม ได้แก่ การปฐมนิเทศ การสัมมนาและการปัจฉิมนิเทศ.....					
47.	นักเรียนฝึกงานต้องมีเวลาฝึกงานครบตามที่หลักสูตรกำหนด.....					
48.	นักเรียนฝึกงานผ่านเกณฑ์การประเมินของสถานฝึกงาน.....					
49.	นักเรียนฝึกงานต้องผ่านเกณฑ์การประเมินของอาจารย์นิเทศก์.....					
50.	นักเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการฝึกงาน.....					
51.	นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผล การฝึกงานตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป.....					

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

ข้อเสนอแนะของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน

1. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน

2. ด้านการปฐมนิเทศ

3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออกฝึกงาน

4. ด้านการจัดสัมมนา

5. ด้านการประเมินผลการฝึกงาน

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางดารณี บุญบันดาล

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย
ค่าดัชนีสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

1. อาจารย์พรพรรณ วัฒนวิชัย	<p>อาจารย์ 2 ระดับ 7 วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี
อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
วุฒิการศึกษา กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</p>
2. อาจารย์นิรมล ธรรมอำนาจสุข	<p>อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนท่ายางวิทยา
อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี
วุฒิการศึกษา ค.ม.(นิเทศการศึกษาและพัฒนา
หลักสูตร) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</p>
3. อาจารย์อนันต์ ทองสัมฤทธิ์	<p>รองผู้อำนวยการ ระดับ 8
โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี อำเภอชะอำ
จังหวัดเพชรบุรี
วุฒิการศึกษา ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</p>

ตาราง 23 ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี	ค่าดัชนีความสอดคล้อง				
		อาจารย์ พรพรรณ	อาจารย์ นิรมล	อาจารย์ อนันต์	รวม	ค่า IOC
1.	<u>1.ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกงาน</u> นักเรียนฝึกทักษะการใช้เครื่องอัดสำเนา เครื่องอัดสำเนาอัตโนมัติ และ เครื่องถ่าย เอกสารโดยการปฏิบัติจริง.....	1	1	1	3	1
2.	วัสดุอุปกรณ์ ในโรงเรียนมีความพร้อมให้ นักเรียนได้ฝึกงาน.....	1	1	1	3	1
3.	วัสดุอุปกรณ์ ในโรงเรียนมีความสอดคล้องกับ การปฏิบัติงานในสถานฝึกงาน.....	1	1	0	2	0.66
4.	นักเรียนติดต่อสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง.....	0	1	1	2	0.66
5.	โรงเรียนพิจารณาสถานที่ฝึกงานร่วมกับ นักเรียน.....	1	1	1	3	1
6.	นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนก่อนออกฝึกงาน จริง เป็นเวลา 1 ภาคเรียน.....	1	1	1	3	1
7.	นักเรียนฝึกงานในโรงเรียนโดยใช้ช่วงเวลา ว่างจากการเรียน.....	1	1	0	2	0.66
8.	โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกทักษะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์นอกเวลา เรียน.....	1	1	0	2	0.66
9.	โรงเรียนจัดให้นักเรียนฝึกงานในสำนักงาน ด้านธุรการ ด้านวิชาการและด้านบริการ.....	1	1	1	3	1
10.	โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรองความ ประพฤตินักเรียนก่อนออกฝึกงาน.....	1	1	0	2	0.66
11.	การฝึกงานในโรงเรียนนักเรียนปฏิบัติตน เช่นเดียวกับออกไปฝึกงานจริง.....	1	1	0	2	0.66

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี	ค่าดัชนีความสอดคล้อง				
		อาจารย์ พรพรรณ	อาจารย์ นิรมล	อาจารย์ อนันต์	รวม	ค่า IOC
12.	2. ด้านการปฐมนิเทศ โรงเรียนเชิญวิทยากรให้ความรู้ เรื่อง “การพัฒนาบุคลิกภาพ”.....	1	1	1	3	1
13.	โรงเรียนเชิญนักธุรกิจมืออาชีพเป็นวิทยากร ให้ความรู้และประสบการณ์.....	1	1	1	3	1
14.	โรงเรียนแจ้งข้อบกพร่องในการฝึกงาน ภายในโรงเรียนให้นักเรียนทราบ.....	1	1	1	3	1
15.	อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดการจดบันทึกสมุด ฝึกงาน.....	1	1	1	3	1
16.	โรงเรียนชี้แจงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตาม ระเบียบว่าด้วยการฝึกงานของโรงเรียน.....	1	1	1	3	1
17.	อาจารย์ที่ทำหน้าที่คัดกรองความประพฤติ นักเรียนแนะนำการปฏิบัติตนให้เหมาะสม เมื่อออกฝึกงาน.....	1	1	1	3	1
18.	โรงเรียนแจ้งหลักเกณฑ์การประเมินผล การฝึกงานให้นักเรียนรับทราบ.....	1	1	1	3	1
19.	อาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกงานแจ้งเกี่ยวกับ การออกนิเทศของอาจารย์นิเทศก์.....	1	1	1	3	1
20.	โรงเรียนเชิญตัวแทนของหน่วยงานที่รับ นักเรียนฝึกงานแนะนำการทำงานใน เบื้องต้น.....	1	1	1	3	1
21.	โรงเรียนจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ของพนักงานที่ดี.....	1	1	1	3	1
22.	โรงเรียนจัดปฐมนิเทศเป็นเวลา 1 วัน.....	1	1	1	3	1

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี	ค่าดัชนีความสอดคล้อง				
		อาจารย์ พรพรรณ	อาจารย์ นิรมล	อาจารย์ อนันต์	รวม	ค่า IOC
	3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออก ฝึกงาน					
23.	โรงเรียนจัดชั่วโมงการฝึกงานไม่น้อยกว่า 8 ชั่วโมง/วัน และ ไม่เกิน40 ชั่วโมง/สัปดาห์.....	1	1	0	2	0.66
24.	โรงเรียนทำหนังสือแจ้งสถานที่ฝึกงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นรายบุคคล.....	1	1	1	3	1
25.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการฝึกงานในสถานที่ฝึกงาน.....	1	1	1	3	1
26.	โรงเรียนให้ความเสมอภาคและเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกฝึกงานอย่างเท่าเทียมกัน.....	1	1	1	3	1
27.	อาจารย์นิเทศก์ออกนิเทศการฝึกงาน เดือนละ 2 ครั้ง.....	1	1	1	3	1
28.	โรงเรียนทำหนังสือแจ้งสถานฝึกงานที่รับนักเรียนฝึกงานให้ทราบกำหนดการไปนิเทศของอาจารย์นิเทศก์.....	1	1	1	3	1
29.	อาจารย์นิเทศก์มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นกันเองกับนักเรียนฝึกงาน.....	1	1	0	2	0.66
30.	ผู้ควบคุมการฝึกงานในสถานฝึกงานมีทักษะในการแนะนำการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี.....	1	1	1	3	1
31.	อาจารย์นิเทศก์ได้แนะนำนักเรียนฝึกงานเป็นการส่วนตัว.....	1	1	0	2	0.66
32.	ผู้ควบคุมการฝึกงานและอาจารย์นิเทศก์ได้พูดคุยและปรึกษากันเกี่ยวกับนักเรียนฝึกงานเป็นการส่วนตัว.....	1	1	0	2	0.66
33.	นักเรียนฝึกงาน ได้รับการฝึกงานตรงตามสาขาที่เรียน.....	1	1	1	3	1

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี	ค่าดัชนีความสอดคล้อง				
		อาจารย์ พรพรรณ	อาจารย์ นิรมล	อาจารย์ อนันต์	รวม	ค่า IOC
	3. ด้านการดำเนินการจัดส่งนักเรียนออก ฝึกงาน(ต่อ)					
34.	โรงเรียนจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียนฝึกงาน ไปยังสถานฝึกงาน.....	1	1	1	3	1
35.	สถานฝึกงานจัดทำหนังสือส่งตัวนักเรียน ฝึกงานกลับโรงเรียนเมื่อฝึกงานครบตาม กำหนด.....	1	1	1	3	1
36.	สถานฝึกงานจัดทำใบรับรองการฝึกงานให้ นักเรียนเมื่อฝึกงานครบ.....	1	1	1	3	1
	4. ด้านการจัดสัมมนา					
37.	โรงเรียนจัดสัมมนานักเรียนฝึกงานเมื่อออก ฝึกงานครบ 1 เดือน.....	1	1	1	3	1
38.	โรงเรียนทำหนังสือขออนุญาตสถานฝึกงาน นำนักเรียนฝึกงานมาร่วมสัมมนา.....	1	1	1	3	1
39.	โรงเรียนจัดให้นักเรียนลงทะเบียนร่วม สัมมนาตามกลุ่มที่ออกฝึกงาน.....	1	1	1	3	1
40.	นักเรียนฝึกงานแบ่งกลุ่มย่อยสัมมนาตามที่ ออกฝึกงานในสถานที่ฝึกงานเดียวกัน.....	1	1	1	3	1
41.	อาจารย์นิเทศก์ควบคุมดูแลการดำเนิน กิจกรรมกลุ่มย่อย.....	1	1	1	3	1
42.	นักเรียนฝึกงานแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา นำเสนอหน้าห้อง.....	1	1	1	3	1
43.	อาจารย์นำประเด็นปัญหาใหญ่ ๆ ของทุก กลุ่มมาสรุปเพื่อหาแนวทางร่วมกันแก้ปัญหา.	1	1	1	3	1

ข้อที่	ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงาน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี 4. ด้านการจัดสัมมนา(ต่อ)	ค่าดัชนีความสอดคล้อง				
		อาจารย์ พรพรรณ	อาจารย์ นิรมล	อาจารย์ อนันต์	รวม	ค่า IOC
44.	อาจารย์นิเทศก์ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ พฤติกรรมนักเรียนฝึกงาน.....	1	1	1	3	1
45.	โรงเรียนออกวุฒิบัตรการสัมมนาให้นักเรียน ฝึกงานที่ผ่านการอบรมสัมมนา.....	1	1	1	3	1
46.	5. ด้านการประเมินผลการฝึกงาน นักเรียนฝึกงานทุกคนต้องผ่านกระบวนการที่ โรงเรียนจัดทุกกิจกรรม ได้แก่ การปฐมนิเทศ การสัมมนาและการปัจฉิมนิเทศ.....	1	1	1	3	1
47.	นักเรียนฝึกงานต้องมีเวลาฝึกงานครบตามที่ หลักสูตรกำหนด.....	1	1	1	3	1
48.	นักเรียนฝึกงานผ่านเกณฑ์การประเมินของ สถานฝึกงาน.....	1	1	1	3	1
49.	นักเรียนฝึกงานต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ของอาจารย์นิเทศก์.....	1	1	1	3	1
50.	นักเรียนจัดทำรายงานสรุปผลการฝึกงาน.....	1	1	1	3	1
51.	นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผล การฝึกงานตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป.....	1	1	1	3	1

ที่ ศธ 0519.12/๕545

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางคารณี บุญบันดาล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์พรพรรณ วัฒนวิชัย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางคารณี บุญบันดาล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวิชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-471372 มือถือ 01-7572462

ที่ ศธ 0519.12/ 6545

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าสายวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางคารณี บุญบันดาล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์นิรมล ธรรมอำนวยสุข เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางคารณี บุญบันดาล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นิรมล ธรรมอำนวยสุข)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-471372 มือถือ 01-7572462

ที่ ศธ 0519.12/ 6545

บัณฑิตวิทยาลัย

รายงานขอเสนอแผนการสอน
รับที่ 1005/2546
วันที่ 17 ก.ย 46
16:00 น.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ กันยายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชะอำคุณหญิงเมืองบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางคารณี บุญบันดาล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์บัณฑิต ทองสัมฤทธิ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางคารณี บุญบันดาล และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชะอำคุณหญิงเมืองบุรี
เพื่อโปรดทราบและพิจารณาสั่งการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บัณฑิตวิทยาลัย
☒ ผอ.บัณฑิตวิทยาลัย
☐

(รองศาสตราจารย์อานาภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-471372 มือถือ 01-7572462

๓๐ ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางดารณี บุญบันดาล นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนธันวาคม 2546 - มกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางดารณี บุญบันดาล ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-471372 มือถือ 01-7572462

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ ศธ 0519.12/ ๒๕๔๖

148

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ กันยายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแหลมวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางคารณี บุญบันดาล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือน ธันวาคม 2546 - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางคารณี บุญบันดาล ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-471372 มือถือ 01-7572462

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ กันยายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางดารณี บุญบันดาล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือน ธันวาคม 2546 - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางดารณี บุญบันดาล ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-471372 มือถือ 01-7572462

ที่ ศธ 0519.12/ 6546

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

9 กันยายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเขาย้อยวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางดารณี บุญบันดาล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือน ธันวาคม 2546 - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางดารณี บุญบันดาล ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-471372 มือถือ 01-7572462

ที่ ศธ 0519.12/ ๕๕46

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑ กันยายน 2546

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางคารณี บุญบันดาล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือน ธันวาคม 2546 - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางคารณี บุญบันดาล ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ณภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-471372 มือถือ 01-7572462

ที่ ศธ 0519.12/ 6546

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ กันยายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าปางวิทย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางดารณี บุญบันดาล นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการฝึกงานตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือน ธันวาคม 2546 - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางดารณี บุญบันดาล ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 032-471372 มือถือ 01-7572462

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางดารณี บุญบันดาล
วันเดือนปีเกิด	7 ตุลาคม 2499
สถานที่เกิด	อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	766/6 ถนนเพชรเกษม ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ถนนเพชรเกษม ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2516	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2519	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) วิชาเอกการบัญชี วิทยาลัยพณิชยการพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2521	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) วิชาเอกการบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพณิชยการ พระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2534	บริหารธุรกิจบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร